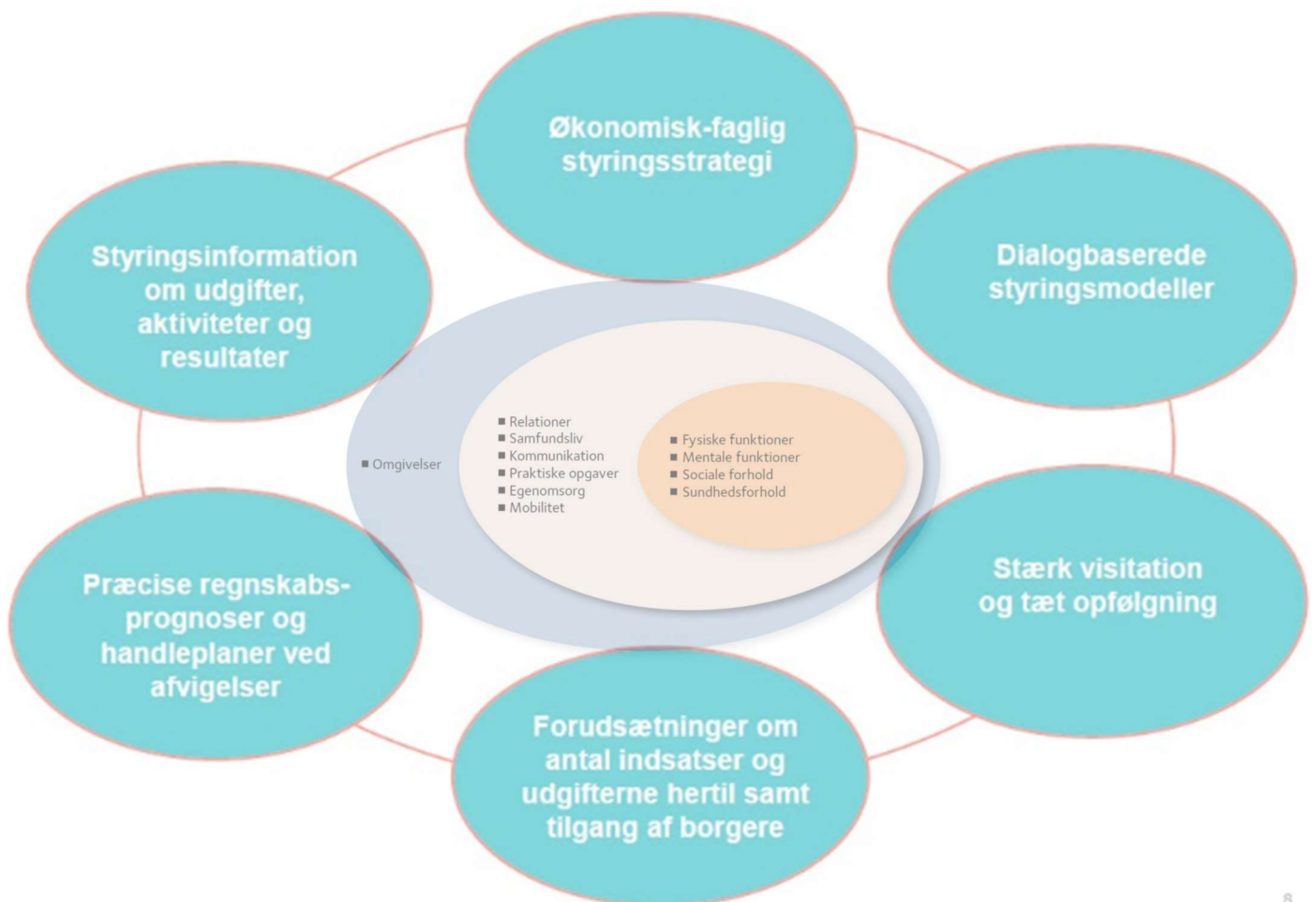

DATO
11. juli 2023

Temabudgettering 2024 Socialudvalgets område

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFERD

8

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Indhold

Baggrund	3
Læsevejledning og hovedpointer	3
Organisationer og funktioner	7
Voksenspecialenheden - myndighed	7
Det Sociale Voksenområde 1	7
Det Sociale Voksenområde 2	7
Formålet	8
Paragrafområder	9
Hvem gives støtten til?	10
Målgrupper	10
Alderssammensætningen	12
Hvor kommer sagerne fra?	13
Støttens indhold og formål	14
Budget og forbrug	15
Udgifternes fordeling og spredning på borgerniveau	15
Udgifternes fordeling på udgiftsniveau og alder	16
De samlede udgifter på Socialudvalgets område	18
Den økonomiske udvikling de seneste 5 år	19
Forbrug og budget på Socialudvalgets område	19
Aktiviteter og gennemsnitspriser i Voksenspecialenheden	20
Aktiviteter og gennemsnitspriser på udvalgte paragraffer	22
Den demografiske og strukturelle udvikling	26
Fremtiden, udfordringer og greb	30
Ekspertgruppens anbefalinger	30
Hjemløserereformen	31
Fremtidens Sociale Boliganvisning	31
Fremtidens borger og heraf afledte tilbud	32
Forebyggende indsatser på voksenspecialområdet (H 24)	33
Sammenfatning	33
Bilag 1 – Politikker og lovgivning	34
Bilag 2 - Udviklingen i pris x mængde 2018 - 2023 forventet	50
Bilag 3 – Ekspertudvalget på socialområdet delrapport 1- foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet	56

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Temabudgettering 2024 - Socialudvalgets område

Baggrund

Det blev med vedtagelsen af budgetaftalen for 2023-2026 besluttet, at der indføres temabudgettering som supplement til det almindelige budgetmateriale. Hensigten er, at der hvert år udvælges et fagområde til en særlig dybdegående gennemgang, så kommunalbestyrelsen over en årrække får gennemgået hele kommunens budget i dybden. Det specialiserede voksensocialområde er i den forbindelse blevet udvalgt til tema-budgettering i 2023.

Det specialiserede voksensocialområde i Kalundborg Kommune har i lighed med landets øvrige kommuner gennem en længere årrække været udfordret økonomisk. Der har siden 2014 været gennemført 14 uafhængige undersøgelser af området i Kalundborg Kommune med henblik på at belyse udfordringerne samt om muligt anviser yderligere handlemuligheder til at nedbringe forbruget. De anbefalinger, som de respektive konsulenter er kommet med, har løbende været brugt til at vurdere tiltag til at nedbringe forbruget. Fx udløste KLK-analysen beslutningen om en servicereduktion på 103 og 104, sådan at en fuldtidsplads gik fra 5 til 4 dage om ugen i 2022.

Det fremgår af nedenstående, hvilke uafhængige konsulenter der har gennemført undersøgelserne og hvornår.

- KLK – total analyse og benchmarking af området (2014)
- BDO – analyse og gennemgang af særligt dyre enkeltsager (2014)
- Vive v. RS17 – økonomisk analyse på Voksenområdet (2017)
- Isuplus – analyse og belysning af støtte i eget hjem (2017)
- Implement – analyse og workshop om takster og funktionsevnevurderinger (2017)
- EY – tværgående analyse af økonomien i Voksenspecialenheden (2018)
- EY – udvidet forvaltningsrevision (2018)
- Dataproces – analyse og gennemgang af mellemkommunal refusion (2019)
- KLK – analyse og workshop om handlekatalog (2019)
- BDO – analyse og gennemgang af særligt dyre enkeltsager (2020)
- Partnerskab med KLK om datakvalitet (2020-2021)
- EY – analyse af sagsbehandling og styring (2021)
- EY – årlig forvaltningsrevision til sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen
- BDO – analyse af økonomisk styring og prognostisering (2022)

Samtlige undersøgelser har konkluderet, at måden, hvorpå der udøves faglig og økonomisk styring på det specialiserede voksensocialområde, er i overensstemmelse med god praksis.

Der er i temabudgetteringen forsøgt redegjort for det samlede område; herunder opgaver, organisering, økonomi, udfordringer og mulige handlemuligheder.

Læsevejledning og hovedpointer

Notatet her tager udgangspunkt i den organisation, som løfter opgaverne i Kalundborg Kommune. Voksenspecialenheden er myndighed, som bevilger og køber indsatser til de borgere som vurderes at have et behov for støtte. Det Sociale Voksenområde 1 og 2 er kommunens egne tilbud, som leverer en bred vifte af tilbud til borgerne. Det Sociale Voksenområde 2 er derudover både myndighed (bevilgende) og udførende på misbrugsbehandling.

Herfra beskrives Kalundborg Kommunes målsætning med afsæt i selve formålet med serviceloven, og de respektive paragraffer, som der kan bevilges, eller ydes indsatser ud fra. Notatet

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

beskriver hvilke paragraffer der er mindst indgribende (fx socialpædagogisk støtte) og mest indgribende (fx længerevarende botilbud) samt hvor mange borgere der modtager støtte efter serviceloven. Borgere med socialpædagogisk støtte efter servicelovens §85 udgør den største andel.

Socialudvalgets område omfatter også behandling efter sundhedsloven til alkohol- og stofmisbrugsbehandling og særlige tandplejeopgaver.

Paragrafferne er tiltænkt borgere med forskellige udfordringer eller i fagligt sprog: målgrupper. Målgrupperne omfatter borgere i alderen 18 år og opefter og borgere som har betydelige begrænsninger i hverdagen i forhold til almindelige dagligdags aktiviteter og livsførelse. Notatet beskriver de hovedmålgrupper, som kan få bevilget ydelser og indsatser i Socialudvalgets område og sætter tal på fordelingen af borgere indenfor hovedmålgrupperne. Højdespringerne er psykiske vanskeligheder, intellektuel/kognitive forstyrrelser og sociale problemer. De fleste borgere som er kendt i det specialiserede voksensocialområde, har udfordringer indenfor flere målgrupper samtidig.

De paragraffer i serviceloven, som har størst økonomisk vægt og som omfatter flest borgere i det specialiserede voksensocialområde kaldes hovedparagrafferne. Det er §85 Socialpædagogisk støtte, §107 midlertidige botilbud og længerevarende botilbud efter servicelovens §108 og almenboliglovens §105. Det er de 3 områder, som giver det bedste overordnede billede af udvikling og forventninger.

Notatet beskriver herefter alderssammensætningen. Vi lever som befolkning længere og da målgruppen i det specialiserede område er borgere i alderen 18 år og opefter, altså som udgangspunkt levetiden ud, har det naturligvis en betydning for forventningerne til antallet af borgere nu og fremover.

Voksenspecialenheden måler løbende på hvor sagerne kommer fra. Primært for at få indblik i retninger af hvor det kunne være relevant at styrke samarbejder, men også for simpelthen at få overblik til den økonomiske styring. Notatet giver derfor et billede af de forskellige kanaler, som der måles på. For det meste er det faktisk borger selv eller pårørende, som beder om hjælp og støtte.

Den støtte som sagsbehandler sammen med borger sætter målsætninger for, handler ofte om basale færdigheder i forhold til at leve og bo, men kan også være uhensigtsmæssig adfærd, kommunikationsproblemer eller handlinger som for de fleste er problemfrie, men som for borgere i disse målgrupper kan være uoverstigelige. Notatet beskriver top-15 for de temaer, som der bevilges og ydes støtte til.

Efter beskrivelserne af organisationer, funktioner, paragraffer, målgrupper, kanaler og støttens indhold og formål hægter notatet økonomi på området.

Sagerne spænder vidt i udgifter. I Socialudvalgets område koster enkeltsager fra ca. 10.000 kr. og op til knap 6 mio. kr. årligt. Med de mange faktorer som påvirker antallet af borgere, kan udgiftstrykket være svært at forudsige, særligt på de paragraffer, hvor borgerne kan opnå størst udvikling (socialpædagogisk støtte og midlertidige botilbud). Notatet giver et billede af de store økonomiske forskelle der er indenfor de to paragraffer.

Som ovenfor har alderssammensætning stor betydning for prognoser og styring. Derfor kombinerer notatet alder og samlede udgifter, og beskriver hvilken betydning netop alder har for økonomien og dens udvikling.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Den samlede økonomiske sammensætning illustreres i figur 8. Figuren giver et overordnet indblik i hvordan Socialudvalgets samlede udgifter fordeler sig på leverandører, områder og refusioner. Det er ret store summer, som tilsammen udgør Socialudvalgets budget og dermed det specialiserede voksensocialområde økonomiske rammer.

Notatet beskriver herefter den økonomiske udvikling de seneste 5 år i Kalundborg Kommune og sammenligner med den overordnede udvikling på landsplan. Den er stort set den samme, lokalt og på landsplan.

Herefter tages der udgangspunkt i udviklingen i aktiviteter (antal helårspersoner), gennemsnitspriser, de samlede udgifter for hovedparagrafferne og udvalgte paragrafområder. For hver af hovedparagrafferne er der medtaget prognose for budget 2024.

Udviklingen i §85 socialpædagogisk støtte har være faldende over årene, særligt fordi en væsentlig del af støtten er flyttet over til værestederne i kommunen, men den tendens forventes ikke at fortsætte. Tilgangen er for stor til at kunne dækkes af kapaciteten i værestederne, omvendt vil den lille merudgift som det bevirker, kunne finansieres ved at borgere i midlertidige botilbud overgår til mindre indgribende indsats, som fx socialpædagogisk støtte.

Udviklingen i §107 midlertidige botilbud vil være præget af stigende antal helårspersoner og stigende gennemsnitspriser, til trods for en massiv indsats og fokus fra sagsbehandlerne i 2022 og 2023. Tilgangene vil primært komme fra Børn og Familie og det forventes at gennemsnitspriserne for midlertidige botilbud vil stige fremover, en forventning som også ses på landsplan.

Med det faktum at vi som befolkning bliver ældre og ældre, har og vil antallet af helårspersoner og gennemsnitsudgifter til længerevarende botilbud være stigende. For botilbud i det hele taget er udviklingen præget af sager med stadig mere komplekse problemstillinger.

Herefter beskriver notatet særlig udvikling for borgerstyret personlig assistance og tilskudsordninger (et væsentligt fald i helårspersoner og gennemsnitspriser), dag- og beskæftigelsestilbud (et væsentligt fald i gennemsnitspriser) og sidst men ikke mindst forsorgshjem og krisecentre (en væsentlig forøgelse af helårspersoner). Netop hjemløseområdet presser kommunernes økonomi generelt og desværre ses en stigning i antallet af yngre borgere. Folketinget vedtog derfor den 4. maj i år en hjemløsereform. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at forudsige de økonomiske konsekvenser og muligheder, i den nye strategi.

Notatet beskriver og sammenholder herefter den demografiske og strukturelle udvikling og sammenholder med data på landsplan. Det er ikke så meget antallet af borgere der presser den økonomiske udvikling, som det er udgifter til komplekse målgrupper. Komplexitet handler som oftest om at borger har forskellige diagnoser i kombination med sociale problemer, fx udadreagerende adfærd, kriminalitet, misbrug og domme.

På landsplan ses en udfordring i tilbud til borgere med autisme, psykiatriske problemstillinger og borgere med udviklingshæmning og domme pga. farlig adfærd. I Kalundborg Kommune ses samme udfordringer i forhold til autisme og udviklingshæmning med domme, men med opførelse af Hyl-dens Kvarter og vedtagelsen af hjemløsestrategien, ser det ikke ud til at den nuværende sammensætning af tilbud på det psykiatriske område, er udfordret i forhold til udviklingen.

Den samlede udvikling stiller krav til fremtiden, udfordringer og greb. Notatet beskriver derfor de hovedtiltag, som Socialudvalget og det specialiserede voksensocialområde ser muligheder i.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2022, blev der nedsat et ekspertudvalg netop på grund af det stigende udgiftspres på landsplan. Udvalget er kommet med 11 anbefalinger og i Kalundborg Kommune arbejdes der med at sikre, at fremtidige modeller og opgaveløsninger udarbejdes i henhold til de anbefalinger. Ekspertudvalgets rapport findes i bilag 3.

Hjemløserreformen består af en række lovændringer, som skal give kommunerne et økonomisk incitament til at yde rette hjælp hurtigt til borgere på forsorgshjem og herberg, primært med udgangspunkt i Housing first, midlertidige botilbud og ændrede refusionsregler. Reformens påvirkning afhænger af flere forhold, som kræver udvikling på forskellige fronter. Hvis det ikke lykkes, vil reformen medføre øgede udgifter til forsorgshjem.

Fremtidens Sociale Boliganvisning er et projekt som er igangsat af Socialudvalget. Projektet skal kortlægge den nuværende praksis på området, samt udarbejde oplæg til politisk beslutning om en eventuel ændring af Kalundborg Kommunes aftaler og praksis i forhold til anvisningsret til almene boliger. Der er nedsat en arbejdsgruppe og styregruppe med repræsentation fra flere afdelinger i kommunen.

Som nævnt er kommunerne generelt, også Kalundborg udfordret på tilbud til autismespektrum-området. Det kræver derfor at kommunens egne tilbud undersøger om man vil kunne løse fremtidens borgergruppe og om det kan ske indenfor de nuværende rammer. Samtidig kræver det at Kalundborg Kommune undersøger mulighederne for at borgere i højere grad end nu, støttes i egen bolig, frem for i botilbud.

Med hensigtserklæring H24 i budget 2023 om at få udarbejdet et katalog med nye forebyggende indsatser på voksenspecialområdet, blev der på planseminaret fremlagt et katalog med 12 forslag. Forslagene fremlægges særskilt med særligt fokus på, hvordan de kan gennemføres, og i hvilket omfang det vil kræve investeringer.

Til sidst sammenfatter notatet anbefalinger til det politisk fokus fremadrettet:

- Forventningsafstemning ved overgangen fra Ung til Voksen ved en klar stillingtagen til, og udmelding om at udgangspunktet for støtte er eget hjem og ikke nødvendigvis et botilbud.
- En understøttelse af de forebyggende initiativer der er beskrevet under H.24.
- En understøttelse af hjemsløserreformens indsatsområder, herunder at sikre:
  - o At der sker en tværkommunal indsats på tværs af centre og enheder.
  - o At der er de nødvendige boliger til rådighed til målgrupperne
- Det bør undersøges om der på tværs af kommuner kan etableres tilbud til komplekse borgere med afsæt i Økonomiaftalens anlægspulje. Dette med henblik på at løse flere opgaver i billigere kommunale tilbud, fremfor i privat regi.
- Notatet her peger i hovedtræk på at de største udfordringer skal findes blandt borgere i alderen 18 – 40 år. Derfor bør der fokuseres på tidlige indsatser. Det vil i øvrigt også hænge sammen med at det er den aldersgruppe, som Voksenspecialenhedens fokusområder typisk beskæftiger sig med.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Organisationer og funktioner

Voksenspecialenheden - myndighed

Voksenspecialenheden har ansvaret for at medvirke til at skabe bedre sammenhæng og koordinering i sagsbehandlingen i forhold til handicappede, sindslidende og udsatte borgere i Kalundborg. Dette gøres ved at sikre, at økonomi, kvalitet, faglighed styring og udvikling af kommunens indsats på voksenspecialområdet sker balanceret i forhold til de til enhver tid midler til rådighed og gældende lovgivning.

Voksenspecialenheden er myndighedsudøver på voksenspecialområdet og varetager visitations- og bestiller/indkøbsfunktionen i forhold til kommunens egne tilbud (udfører-enheder) samt tilbud fra andre aktører – herunder andre kommuner og private tilbud. Der var i 2022 ansat 24 årsværk til at varetage disse opgaver.

Det Sociale Voksenområde 1

På det sociale voksenområde 1 var der i 2022 ansat ca. 263 årsværk fordelt på de forskellige tilbud. Området har et nul-budget. Det vil sige at udgifterne skal svare til indtægterne, og at området kun modtager økonomi i forhold til de borgere, der bevilges støtte fra Voksenspecialenheden eller andre kommuner. Det vil derfor være mere relevant at kigge på områdets omsætning (indtægterne for salg af pladser) fremfor budget, da det langt bedre angiver, hvilken økonomi der er til rådighed til driften på området. I 2023 er den forventede omsætning 140,4 mio. kr.

Det Sociale Voksenområde 1 råder over relativt mange længerevarende botilbudspladser. Tilbuddene er placeret med tre botilbud i Kalundborg by og et i Høng by. Der er i alt 162 længerevarende botilbudspladser. Pladserne er primært oprettet i henhold til almenboliglovens § 105 med personlig pleje og pædagogisk støtte i henhold til servicelovens § 83 og § 85 (141 pladser) samt et godkendt botilbud i henhold til servicelovens §108 (21 pladser), med mulighed for fleksible pladser efter §107 midlertidige botilbud.

Derudover råder Kalundborg Kommune over et stort antal aktivitets- og samværspladser oprettet i henhold til Servicelovens § 104 (tilbuddets formål er at opretholde eller udvikle personlige færdigheder).

Tilbuddene er placeret med to i Kalundborg by, et i Tømmerup og et i Høng by.

Et andet område, hvor Kalundborg Kommune også råder over et relativt højt antal pladser, er pladser til beskyttet beskæftigelse oprettet i henhold til Servicelovens § 103. Det samlede tilbud er beliggende i Kalundborg by (Stejlhøj), men det har opgaver/tilbud rundt om i kommunen. F.eks. kantineordningen på Holbækvej, Solsikken i Kalundborg midtby, Røsnæs Fyr med pasning af de grønne arealer samt driften af cafeen og Kaldred samt montagearbejde m.v. i Raklev.

Det Sociale Voksenområde 2

På Det Sociale Voksenområde 2 var der i 2022 ansat ca. 127 årsværk fordelt på de forskellige tilbud. Området har et nul-budget. Det vil sige at udgifterne skal svare til indtægterne, og at området kun modtager økonomi i forhold til de borgere, der bevilges støtte fra Voksenspecialenheden eller andre kommuner. Det vil derfor være mere relevant at kigge på områdets omsætning (indtægterne for salg af pladser) fremfor budget, da det langt bedre angiver, hvilken økonomi der er til rådighed til driften på området. I 2023 er den forventede omsætning 53,2 mio. kr.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Derudover har området en økonomisk ramme til rusmiddelområdet samt til drift af væresteder, Åben Rådgivning og Gadeteam. De to rammer er 19,6 mio. kr.

Området er kendetegnet ved, at hovedparten af Kalundborg Kommunes egne indsatser gennemføres som hjemmevejlederstøtte (servicelovens § 85) ved opsøgende arbejde, ved støttekontaktpersonsordning (servicelovens § 99) samt ved ikke-visiterede tilbud i form af væresteder. Der er to væresteder Kalundborg by, et på Nørre Allé og medborgerhuset på Bredgade. Derudover er der et værested i Gørlev på den gamle sukkerfabrik.

Derudover råder området over botilbuddet Hyldens Kvarter, der er beliggende ved Høng. På tilbuddet er der 32 længerevarende botilbudspladser oprettet efter almenboliglovens § 105 med støtte efter servicelovens § 83 og §85 samt 10 midlertidige botilbudspladser oprettet efter Servicelovens § 107. Der er yderligere to midlertidige botilbud. Banemarken i Høng med fire pladser, og Botræningen Lillebo med ni pladser til yngre borgere.

I Kalundborg by har området desuden 10 boliger (værelser) beliggende på Rynkevangelen 14A, hvor hensigten er, at borgerne skal modtage hovedparten af deres støtte i et netværkstilbud på Bredgade, samt 10 lejligheder i Munkesøen, hvor der gives støtte efter servicelovens §85, med tilknyttet nattevagt.

Der er desuden etableret fem skæve boliger i Kalundborg by. De Skæve boliger er en boligform til borgere, der har svært ved at passe ind i et alment boligmiljø. Støtten til borgerne i de skæve boliger ydes af Gadeteamet.

Rusmiddelteamet, der fysisk er placeret på Rynkevangelen 14 B i Kalundborg by, giver tilbud til borgere ambulante enten som alkohol- og stofbehandling, som læge- og sundhedsfaglig behandling eller gennem udlevering af medicin i henhold til Servicelovens § 101 og sundhedslovens § 141.

Formålet

Kalundborg Kommune har som målsætning at give alle lige muligheder for at leve et liv på egne præmisser, som giver indhold og mening for den enkelte uanset handicap eller sindslidelse. Udgangspunktet for støtten er hjælp til selvhjælp.

Serviceloven § 1

Formålet med denne lov er

1. at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,
2. at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og
3. at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 2.

Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Kontakt

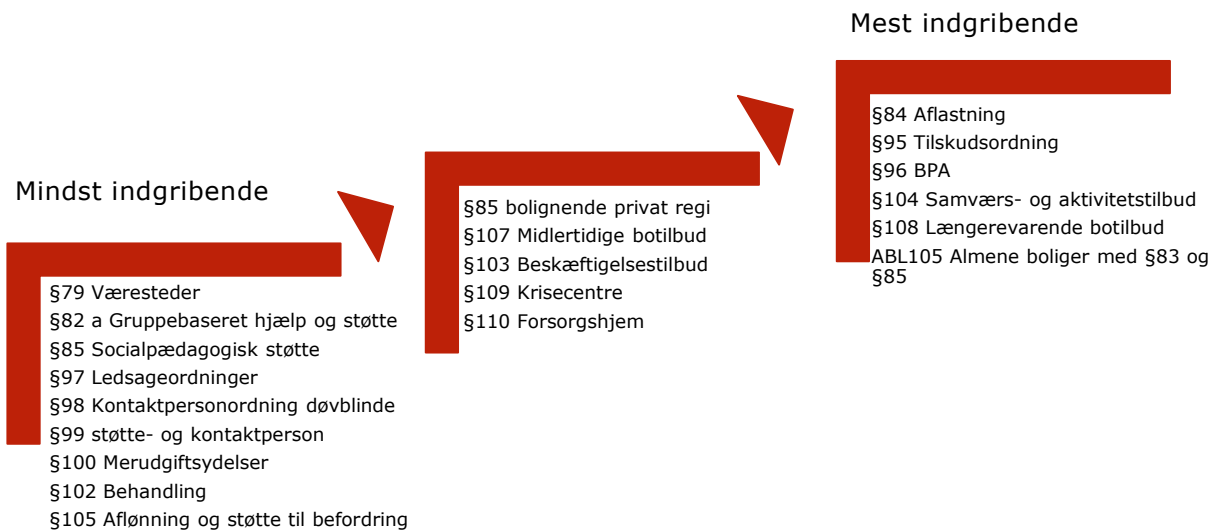
Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Stk. 3.

Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Paragrafområder**Figur 1 – Paragraffer efter serviceloven i Socialudvalgets regi**

Voksenspecialenheden udreder og bevilger borgere indsatser efter langt de fleste af paragrafferne, men §§79 og 82 a er uvisiterede tilbud; altså tilbud hvor borgere ikke behøver en bevilling fra kommunen for at anvende disse, men blot kan møde op.

§105 er aflønning og eventuel støtte til befordring for de borgere som er i beskæftigelses- eller samværs- og aktivitetstilbud.

For krisecenter og forsorgshjem er det i dag sådan, at Kalundborg Kommune ikke selv har tilbud. Det er lederen af det konkrete tilbud, der har visitationsretten, men kommunen der betaler for det. De to paragrafområder har kommunen ikke som sådan direkte indflydelse på bevillingsmæssigt, men skal hjælpe borgere videre i livet igennem dialog og samarbejde.

Voksenspecialenheden arbejder ofte med begrebet hovedparagraffer. Det er §85 socialpædagogisk støtte, §107 midlertidige botilbud og §108/ABL105 længerevarende botilbud. Det er inden for disse paragraffer, at hovedindsatsen ligger, og langt de største udgifter er.

Det betyder ikke, at der ikke arbejdes aktivt med borgerne inden for de øvrige paragrafområder. Det gør der i høj grad også, men de øvrige paragraffer er ofte mere målrettede bestemte færdigheder og formål.

I bilag 1 findes en detaljeret beskrivelse af de enkelte paragraffer.

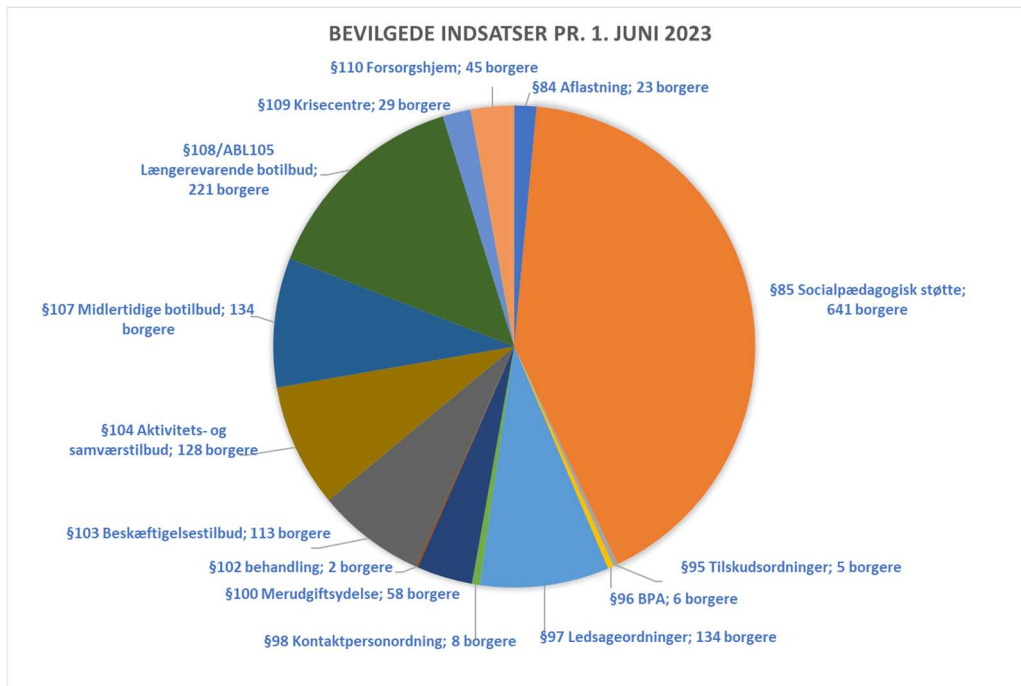
Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Figur 2 – Antal bevillinger i Voksenspecialenheden fordelt på paragraffer

Kilde: Sagsbehandlingssystemet KMD Nexus i Voksenspecialenheden

* en borger kan have flere bevillinger

Udover bestemmelserne i serviceloven bevilliges også indsatser efter sundhedsloven på Socialudvalgets område:

- §133 specialtandpleje – sagsbehandles i samarbejde med Tandplejen og Voksenspecialenheden
- §134 Egenbetaling for specialtandpleje – sagsbehandles i Voksenspecialenheden
- §134 a socialtandpleje – bevilliges i samarbejde mellem Center 2 og Tandplejen
- §141 a – g om alkoholbehandling – sagsbehandles, bevilliges og udføres af Rusmiddelteamet
- §142 stofmisbrugsbehandling og lægesamtaler - sagsbehandles, bevilliges og udføres af Rusmiddelteamet eller i botilbud/behandlingssteder.

Hvem gives støtten til?

Målgrupper

Målgruppen, som kan bevilliges støtte inden for det specialiserede voksensocialområde, er som udgangspunkt borgere i alderen 18 år og opefter med betydelig nedsat funktionsevne og/eller særlige sociale problematikker, der giver betydelige begrænsninger for den enkelte i hverdagen i forhold til almindelige dagligdags aktiviteter og daglig livsførelse. Det vil sige, at borgeren ikke selv er i stand til at klare sig i hverdagen uden socialpædagogisk støtte.

Der vil altid ligge en individuel faglig vurdering til grund for, om borgeren tilhører målgruppen, og dermed om der kan bevilliges ydelser. Den faglige vurdering vil altid tage udgangspunkt i borgerens oplevelse af egen funktionsevne sammenholdt med den faglige vurdering. Det betyder at to borgere med samme udfordringer, afhængigt af deres livssituation vil skulle modtage forskellige grad af støtte.

Kontakt

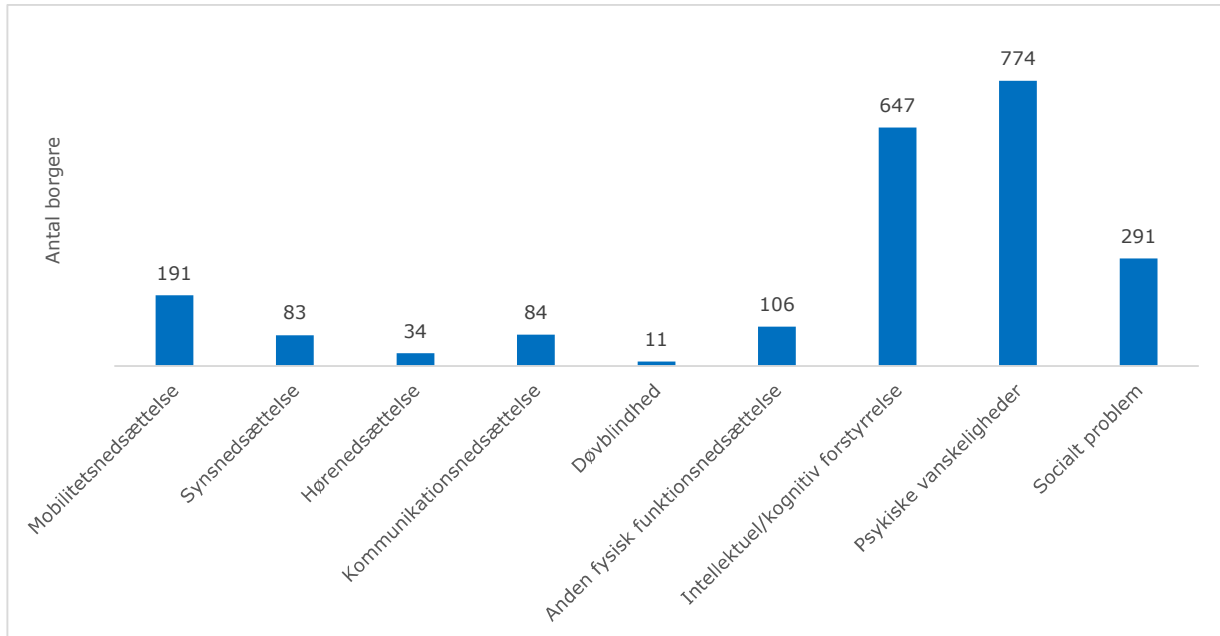
Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 53 42

Der arbejdes ud fra et princip om mindst mulig indgriben, hvilket betyder, at Voksenspecialenheden som udgangspunkt hjælper og støtter i eget miljø, med inddragelse af de ressourcer der er til stede i familien, i det øvrige private netværk samt i det generelle forebyggende system.

Figur 3 – Antal borgere i hovedmålgrupper 1. juni 2023

Kilde: KMD Nexus – sagsbehandlingssystemet i Voksenspecialenheden

*Samme borger kan være registreret med flere hovedmålgrupper

Mobilitetsnedsættelser er fysiske handicap, som fx cerebral parese (spastiske lammelser), lammelser, manglende lemmer, sygdomme i bevægeapparatet m.v., som bevirker, at borger fx har brug for kørestol.

Syns- og hørenedsættelser forekommer i forskellige grader, ligesom kommunikationsnedsættelser dækker over forskellige udfordringer i forhold til at udtrykke sig eller forstå andres udtryk.

Anden fysisk funktionsnedsættelse kan i princippet være samme handicap og sygdomme som mobilitetsnedsættelser, der påvirker funktionsniveauet, men ikke nødvendigvis borgers mobilitet i nævneværdig grad.

Intellektuelle og kognitive forstyrrelser er udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelser af forskellig beskaffenhed, forskellig former for hjerneskade, demens, opmærksomhedsforstyrrelser (fx ADHD) og autismespektrumforstyrrelser.

Psykiske vanskeligheder omfatter angst, depression, forandret virkelighedsopfattelse (fx skizofreni), spiseforstyrrelse, stressbelastning (PTSD) og tilknytningsforstyrrelse.

Socialt problem kan være kriminalitet, prostitution, hjemløshed, selvskadende, indadadregerende, udadadregerende og seksuelt krænkende adfærd, social isolation, personfarlig kriminalitet, misbrug af forskellig karakter, overgreb (seksuelt eller voldeligt), selvmordstanker eller -forsøg og omsorgs-svigt.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 53 42

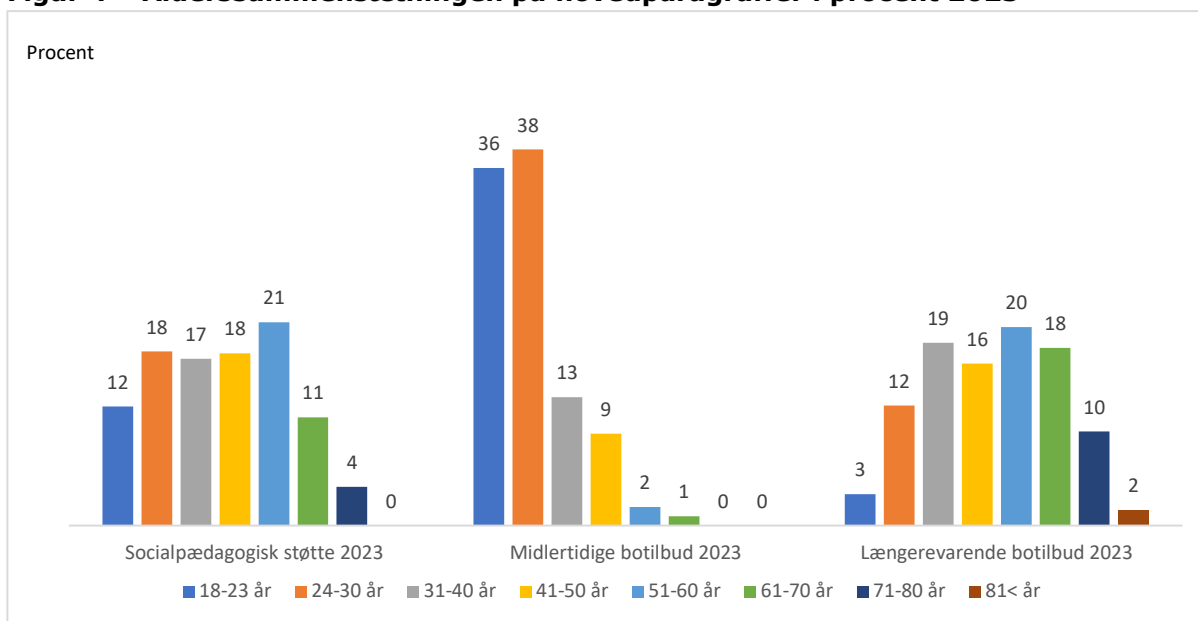

Figur 3 giver et billede af fordelingen imellem handicap- og psykiatrisager. En ret betydelig andel af sagerne omhandler psykiske udfordringer eller sociale problemer, men det skal samtidig bemærkes, at meget få borgere i virkeligheden kan siges at tilhøre det ene eller det andet område uden at tilknytte et "men". Borgere med det som før i tiden blev defineret som handicap, har med den viden vi har i dag ret ofte tilknyttet en eller anden form for psykiatrisk overbygning eller sociale problemer, som kan omfatte alt fra misbrug til en u hensigtsmæssig adfærd (selvskadende, udadreagerende, voldelig m.v.). Det betyder, at mange kommuner, herunder også Kalundborg Kommune, har valgt at gå væk fra opfattelsen af, at der kun findes enten handicap- eller psykiatrisager.

Alderssammensætningen

Voksenspecialområdet arbejder med borgere i alderen 18 år og opefter. Der arbejdes sammen med borger, så længe borger har behov for udviklende eller vedligeholdende indsatser. Der er derfor i praksis ikke en øvre aldersgrænse.

Figur 4 – Alderssammensætningen på hovedparagraffer i procent 2023

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

Socialpædagogisk støtte serviceloven §85:

Aldersfordelingen er nogenlunde jævnt fordelt op til 60 år. Ofte vil borgere, som er ældre, få nødvendige indsatser som pleje og omsorg efter §83 i serviceloven, men der findes også en del, som fortsat kan arbejde med deres færdigheder, endda i en sen alder. Det er en forudsætning, for at få støtte efter servicelovens §85 at borger med støtten vil kunne udvikle eller fastholde sine færdigheder. Derfor er knap halvdelen af alle borgere, der modtager socialpædagogisk støtte, under 50 år gamle.

Midlertidige botilbud serviceloven §107:

Langt hovedparten, nemlig 74% af de borgere som får bevilliget et midlertidigt botilbud, er under 30 år gamle. Det hænger sammen med, at det er inden for denne paragraf, der bør ske den største udvikling i borgers muligheder for at mestre eget liv. Det er, om man så må sige, en investering, som gerne skal give de bedst mulige forudsætninger for borger. Nogle af de borgere, som får bevilliget et midlertidigt botilbud, overgår til et længerevarende botilbud, hvis der trods ihærdig indsats ikke er udsigt til, at borger vil kunne klare sig på egen hånd. Oftest overgår borgerne dog til mindre indgribende tilbud, eller bliver helt i stand til selv at mestre eget liv.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Længerevarende botilbud serviceloven §108 og almenboligloven §105:

Kendetegnene her er, at der er forholdsvis få borgere i de yngre aldersgrupper. Det hænger naturligt sammen med, at der sigtes efter at arbejde så meget som overhovedet muligt i forhold til mestringen, før borger eventuelt overgår til et længerevarende botilbud. Den største gruppe findes i alderen 31 – 70 år. Eftersom længerevarende botilbud oftest varer hele borgers levetid, udgør den store andel af yngre borgere en særlig udfordring i forhold til antallet af pladser, men i særdeleshed i forhold til det økonomiske perspektiv.

Hvor kommer sagerne fra?

De borgere, som får indsatser på Socialudvalgets område, kommer mange steder fra.

Figur 5 – Hvor kommer borgerne fra?

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

Figuren er ikke udtømmende, men illustrerer de kanaler som Voksenspecialenheden måler på.

En lille del af borgerne har været kendt altid eller igennem længere tid i Børn og Familie, men det er egentlig ikke herfra, de fleste sager tilgår det specialiserede voksensocialområde.

For det meste er det faktisk borger selv eller pårørende, som beder om hjælp og støtte. Det har ofte baggrund i problemstillinger, der er, eller er blevet så omfattende, at fx netværk og familie ikke har muligheden for at slå til længere, eller der hvor borger simpelthen ikke har et netværk.

En stor andel af borgere kommer fra psykiatriske afdelinger eller distriktskykiatrien; oftest i et samarbejde op til udskrivning fra indlæggelser.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Det kan også være kommunens egne enheder fx Gadeteam, Rehabiliteringsteam, Jobcenter, Borgerservice eller Sundhed- og Myndighed, som konstaterer, at der her kan være en borger, som har behov for hjælp og støtte.

En del sager kommer fra forsorgshjem, hvor Voksenspecialenheden forsøger at etablere et samarbejde med borger i forhold til hjemløshed og ofte også et misbrug eller et andet socialt problem.

Endelig får Voksenspecialenheden en del underretninger fra politi og kriminalforsorgen med bekymringer for borgere, som synes at være så udfordrede i forhold til at klare sig selv, at de beder kommunen om at kontakte borger, for at se om denne kan eller vil hjælpes. Her træder Gadeteamet som oftest ind i første omgang.

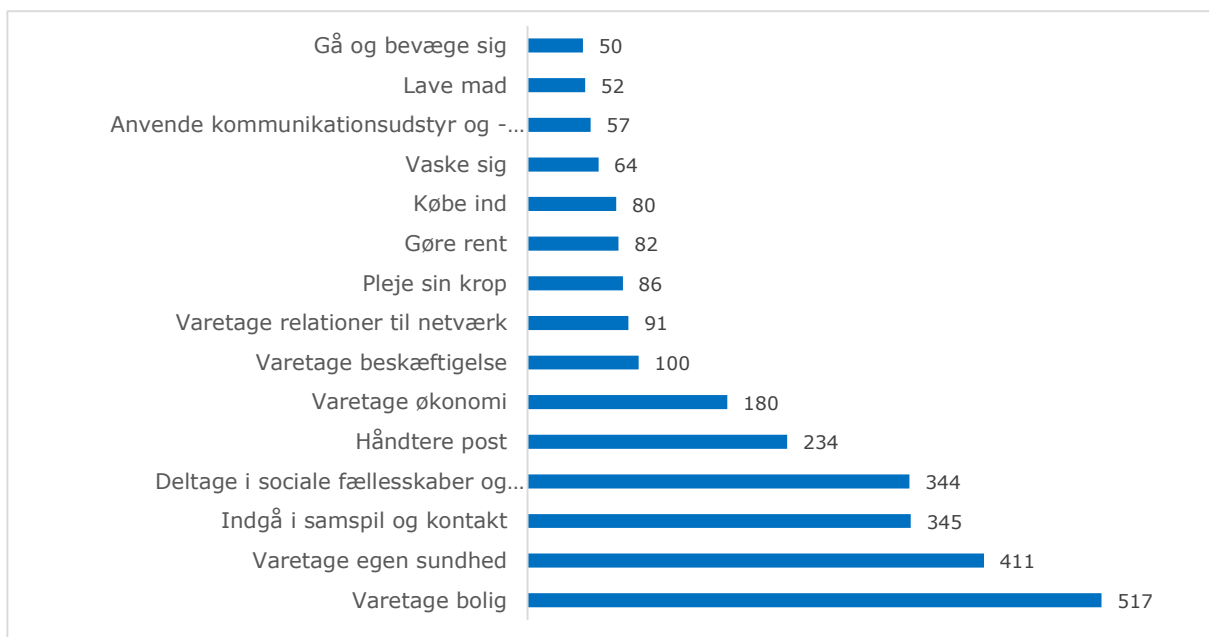
Voksenspecialenheden registrerer alle henvendelser, også dem der ikke udløser en bevilling. Af de registreringer ses det, at cirka halvdelen af alle henvendelser munder ud i en bevilling. Den anden halvdel er forebyggende og vejledende i forhold til at få kontakt til rette instanser, eller simpelthen en samtale med borger selv eller pårørende om det der er svært.

Åben Rådgivning og værestederne har naturligt mange henvendelser, særligt fra borgere selv, som også har et forebyggende formål. Det kan være samtaler om svære livssituationer, henvisninger og hjælp til mange formål. Det kan også være at det viser sig nødvendigt at borger må henvises til fx Voksenspecialenheden eller Rusmiddelteamet, for mere omfattende hjælp og støtte.

Støttens indhold og formål

Den støtte, som sagsbehandler sammen med borger sætter målsætningerne for, handler ofte om basale færdigheder i forhold til at leve og bo, men kan også være rettet imod uhensigtsmæssig adfærd, kommunikationsproblemer eller handlinger, som for de fleste er problemfrie, men som for borgere i disse målgrupper kan være uoverstigelige. Det kunne fx være at ringe til en offentlig instans, strukturere sin hverdag, tage offentlig transport eller at gå ind i et supermarked.

Figur 6 – Top-15 for temaer som der bevilliges støtte til – antal borgere

Kilde: KMD Nexus – sagsbehandlingssystemet i Voksenspecialenheden

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 53 42

Den hyppigste målsætning handler om at kunne varetage en bolig, altså at kunne leve selvstændigt i sit hjem. Det spænder fra at kunne holde boligen ren og ryddelig i det omfang, som borger selv finder nødvendigt, eller af hensyn til sundhedsskade, til at arbejde med en daglig adfærd, som gør det muligt at være i naboskab med andre borgere.

Tit er borgere i Voksenspecialenhedens regi udfordrede på at varetage egen sundhed. Det kan være alt fra at huske at spise, til at dyrke motion eller passe sin behandling hos læge, distriktpsychiatri eller hospital.

At indgå i samspil og kontakt handler som oftest om at borger er socialt isoleret, men for ca. 1/3 del af de borgere, der modtager denne form for støtte, er der brug for hjælp til kontakten til offentlige instanser. Det er typisk støtte til at kontakte myndighedsområder i kommunens eget regi. Årsagen er almindeligvis, at borger er bange for at kontakte kommunen. Nogle gange kan behovet også bunde i en uhensigtsmæssig adfærd fra borger i mødet med kommunen.

Mange målsætninger handler om at blive i stand til at deltage i sociale fællesskaber. Det kan være alt fra at kunne spise sammen med andre til at kunne deltage aktivt i fx en idrætsaktivitet. Sædvanligvis er målsætningerne dog rettet imod basale færdigheder, som at kunne møde op i et værested eller at være en del af de sociale aktiviteter på et botilbud.

At kunne forholde sig til sin post og økonomi er som regel meget svært for borgere inden for målgrupperne i Voksenspecialenhedens regi. Særligt kan det at modtage post være grænseoverskridende for nogle borgere. Dertil kommer at forstå indholdet.

Støtte til at varetage beskæftigelse skal ses i sammenhæng med målgrupperne. I meget få tilfælde er der tale om arbejde på det ordinære arbejdsmarked, men for langt hovedparten er der tale om at motivere borgere til at komme i kommunale beskæftigelsestilbud, fleksjob m.v.

For at forebygge social isolation støttes en del borgere i at varetage relationer til netværk. Det være sig familie, venner, væresteder, klubber m.v.

Støtten der ydes til de temaer som omhandler personlig pleje, rengøring m.v. er motivation og guidning til temaet. Det betyder, at borger selv skal kunne udføre opgaven uden praktisk hjælp. Hvis borger har behov for praktisk hjælp, er det en opgave, som ligger i Sundhed og Myndigheds regi med servicelovens §83 om praktisk hjælp og støtte til nødvendige opgaver i hjemmet og personlig pleje.

At bruge kommunikationsudstyr- og teknikker handler primært om kunne anvende billedkommunikation, tegn til tale, tablets, når borger har meget begrænset verbalt sprog. Derudover omfatter temaet at kunne bruge forskellige digitale løsninger (netbank, selvbetjeningsløsninger m.v.) med Mit-ID.

Budget og forbrug

Udgifternes fordeling og spredning på borgerniveau

Sagerne spænder meget vidt i forhold til, hvor store udgifterne er i hver enkelt sag. I Socialudvalgets område koster enkeltsager fra ca. 10.000 kr. og op til knap 6 mio. kr. årligt for den borger, der har det mest omfattende tilbud.

I de sager som har et midlertidigt sigte, er der størst dynamik og dermed muligheder for at justere udgifterne. Det er også her, at udgiftstrykket ofte er sværest at forudsige og dermed styre. En stor del af sagerne omfatter socialpædagogisk støtte - enten i eget hjem eller i gruppetilbud - ,

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

men den største samlede udgiftspost findes dog i botilbudslignende tilbud efter servicelovens §85 i privat regi og i midlertidige botilbud efter servicelovens §107.

Tabel 1 - 10 sager med mindste og største udgifter pr. sag i §85 botilbudslignende tilbud og §107 midlertidige botilbud

De 10 sager med mindst udgift			De 10 sager med størst udgift		
Paragraf	Tilbuds art	Årlig udgift	Paragraf	Tilbuds art	Årlig udgift
§107	Efterskole	112.453	§107	Psykiatrisk botilbud	1.239.896
§107	Specialkollegie	223.801	§107	Specialtilbud autisme	1.328.983
§85	Udslusningstilbud	232.809	§107	Psykiatrisk botilbud	1.400.602
§107	Erhvervsskole	246.320	§107	Psykiatrisk botilbud	1.408.914
§107	Optagelseshjem	300.030	§107	Psykiatrisk botilbud	1.440.059
§107	Botilbud	330.227	§107	Psykiatrisk botilbud	1.875.590
§85	Udslusningstilbud	347.406	§107	Psykiatrisk botilbud	1.780.238
§85	Udslusningstilbud	358.594	§107	Specialtilbud autisme	2.004.945
§107	Botilbud	402.328	§107	Botilbud 1 til 1 dækning	3.832.934
§107	Botilbud	413.966	§85	Særligt tilrettelagt enkeltmandstilbud	5.849.928
Gennemsnitspris 10 sager med mindst udgift		296.793	Gennemsnitspris 10 sager med størst udgift		2.216.209

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

Tabel 1 viser, at der er en stor spredning af udgifterne på de indsatser, som har et vist omfang og samtidig et midlertidigt sigte. Den laveste udgift vedrører en special-efter-skole, hvor Børn, Læring og Uddannelse har bevilliget et særligt tilrettelagt efterskoleforløb, og hvor Voksenspecialenheden betaler for bodelen dertil. Den største udgift vedrører en borger med så alvorlige problemstillinger, at det er nødvendigt at skærme borger og borgers omgivelser.

Den gennemsnitlige udgift for alle sager med midlertidigt sigte, forventes i 2023 at udgøre ca. 700.000 kr. For de 10 laveste indsatser er gennemsnitsprisen 296.793 kr., altså væsentligt under gennemsnittet, hvorimod gennemsnittet for de 10 højeste udgør tre gange så meget, eller 2.216.209.

Den store variation/spredning i udgifterne illustrerer, sammen med borgernes funktionsnedsættelser, og de temaer der arbejdes med i de konkrete sager, de mange hensyn der skal med i betragtningen i økonomistyringen på det specialiserede voksensocialområde. Der er ikke nødvendigvis en formel, der giver mening i forhold til at vurdere det samlede forbrug, men snarere vurderinger fra sag til sag hvor det er nødvendigt både at kigge på gennemsnitspriser i tilsvarende sager, men også på de problemstillinger borgere har -sammenholdt med borgers alder.

Udgifternes fordeling på udgiftsniveau og alder

Langt størstedelen af udgifterne på hovedparagrafferne skal som helhed findes i tilbud, der koster mellem 400.000 kr. og 800.000 kr.

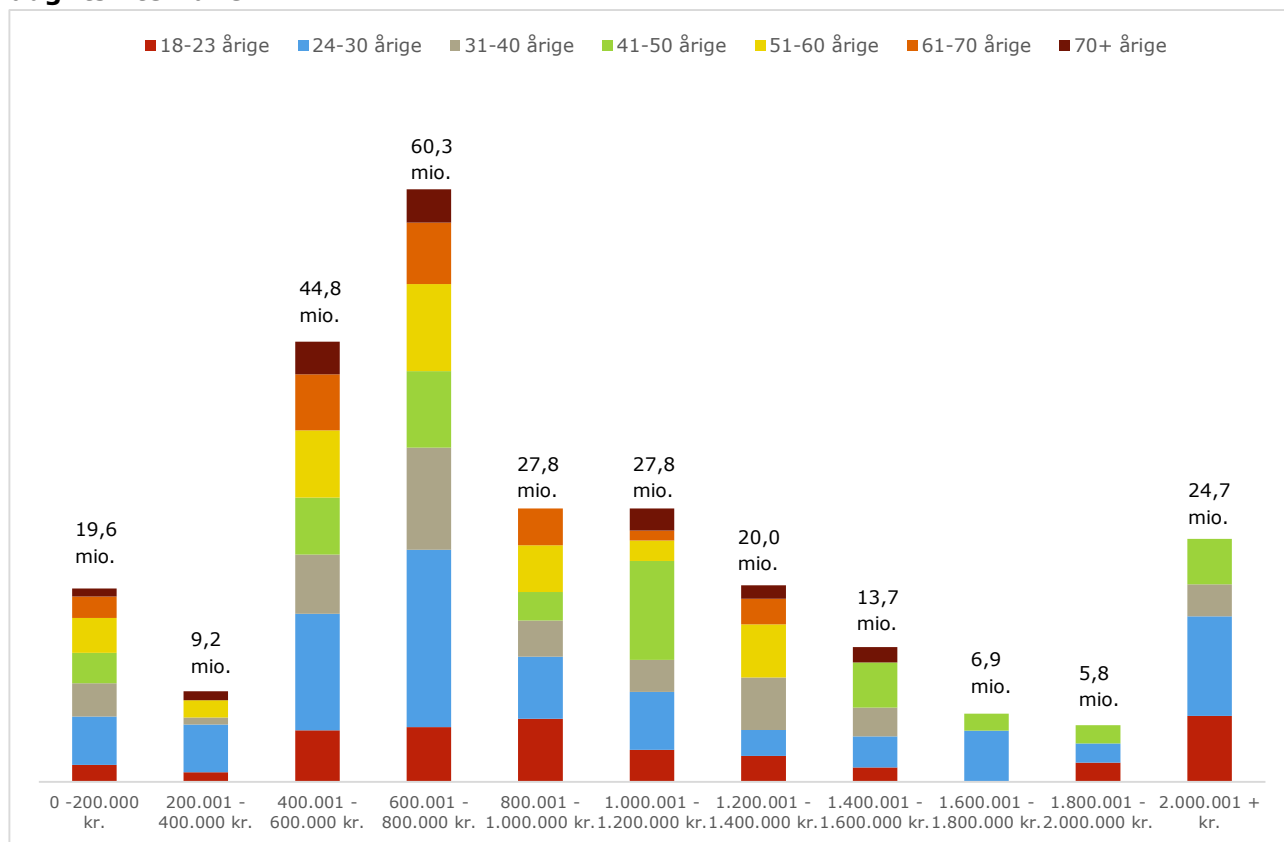
Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Figur 7 – Samlede forventede udgifter 2023 på hovedparagraffer fordelt på alder og udgiftsintervaller

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

I figur 7 er de forventede udgifter i 2023 på hovedparagraffer opdelt på beløbsintervaller, altså hvor store er de samlede udgifter til sager, der fx koster imellem 0 – 200.000 kr., og samtidig hvordan er de fordelt på aldersgrupper.

Af figur 4 fremgår det, at de 18 – 22 årige hovedsageligt modtager §85 og midlertidige botilbud; altså indsatser som har et midlertidigt sigte. Figur 7 viser, at denne borgergruppe kan findes i alle udgiftsintervallerne, men det er værd at bemærke, at der er forholdsvis få borgere med udgifter, der ligger under 400.000 kr. pr. år.

De 23 – 30 årige udgør den største gruppe af borgere i Voksenspecialenhedens regi på hovedparagrafferne. De findes samtidig på alle udgiftsintervaller, og er den aldersgruppe, som bærer den største udgift. I figur 4 fremgår det, at denne aldersgruppe hovedsageligt modtager §85 socialpædagogisk støtte og §107 midlertidige botilbud. Det er altså udgifter, som primært har et midlertidigt sigte.

De to intervaller, som omfatter borgere i alderen 31 – 50 år, følges stort set ad både i figur 4 og figur 7. Borgerne her modtager primært §85 støtte og længerevarende botilbud, og de er fordelt på alle udgiftsintervaller.

De 51 – 60 årige vejer tungt i antal - særligt med §85 socialpædagogisk støtte og længerevarende botilbud, men vejer knap så tungt i de forskellige udgiftsintervaller. Det vil sige at sager inden for denne aldersgruppe, oftest er billigere end sager med borgere i alderen 23 – 30 år.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

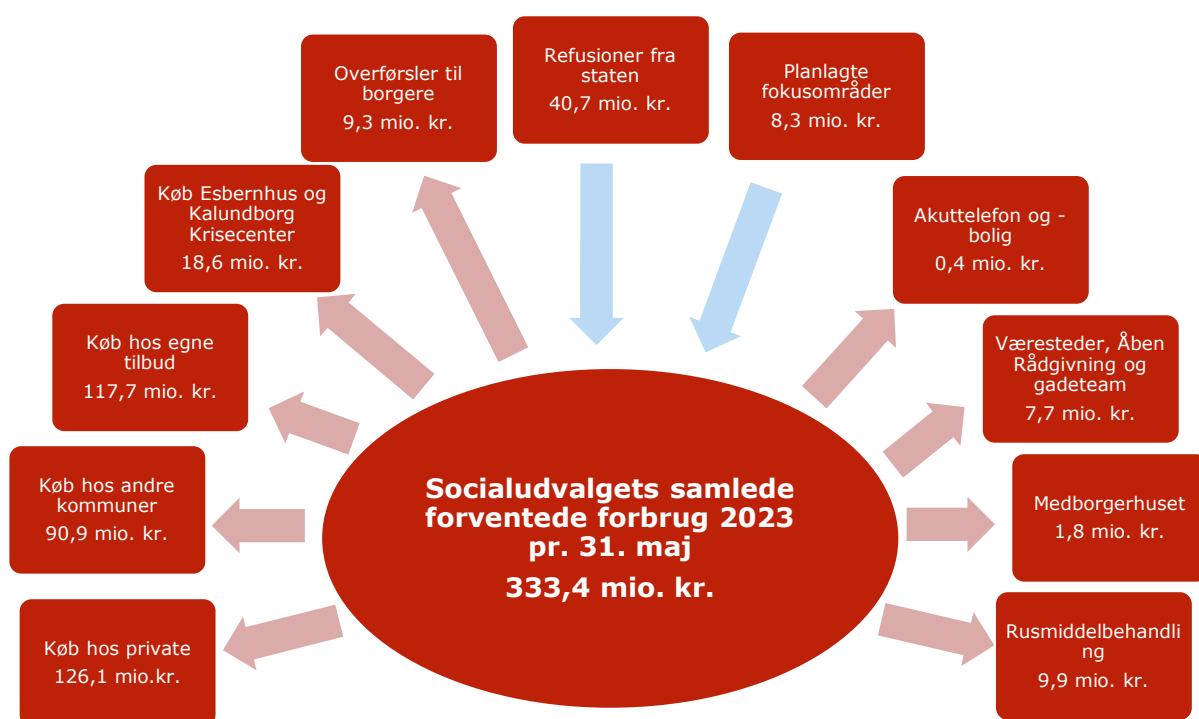
De 61 – 70 årige modtager typisk §85 socialpædagogisk støtte og længerevarende botilbud. Det er oftest tilbud, som ligger imellem 400.000 og 800.000 kr. Det er værd at bemærke, at de ikke findes i udgiftsintervallerne over 1.400.000 kr.

De borgere, som er 71 år og derover, kan stort set udelukkende findes i længerevarende botilbud. De findes i alle de udgiftsintervaller, som ligger under 1.600.000 kr. Alderspræsidenten i Voksenspecialenhedens regi er i dag 87 år gammel og bor i et længerevarende botilbud.

Helt overordnet er det værd at bemærke, at i de tre dyreste intervaller findes der ikke borgere, der er mere end 50 år gamle.

De samlede udgifter på Socialudvalgets område

Figur 8 - Sammensætningen af det samlede forventede forbrug pr. 31. maj 2023

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

Voksenspecialenheden køber tilbud hos forskellige private leverandører, andre kommuners tilbud og naturligvis egne tilbud. Derudover findes der nogle kontante tilskud, fx merudgiftsydelser eller BPA-ordninger, som overføres direkte til borgere. De overførsler forventes at udgøre 9,3 mio. kr. i 2023.

Sammen med Esbernhus og Kalundborg Krisecenter, som har driftsoverenskomst med Kalundborg Kommune, er den største leverandør af støtte, botilbud, dag- og beskæftigelsestilbud kommunens egne tilbud. Her forventer Voksenspecialenheden at købe for sammenlagt 136,3 mio. kr.

Den næststørste udgift i Voksenspecialenhedens regi ligger hos private leverandører. Her køber Voksenspecialenheden for 126,1 mio. kr. Her købes de samme indsatser og tilbud, som hos egne leverandører.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Voksenspecialenheden køber botilbud, dag- og beskæftigelsestilbud hos andre kommuner for 90,9 mio. kr. Der købes ikke socialpædagogisk støtte hos andre kommuner, medmindre det gives inden for et botilbuds rammer.

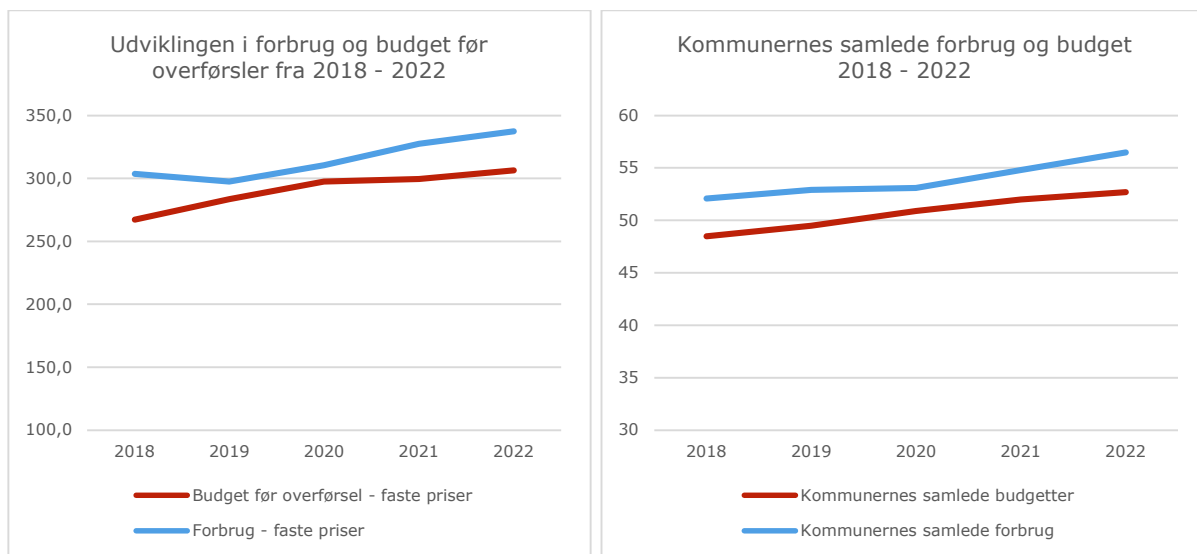
Refusioner fra staten udgør 40,7 mio. kr. Staten yder 50% refusion til kommunerne for forsorgshjem, krisecentre og merudgiftsydelser, men den største refusion får Voksenspecialenheden for flygtninge og særligt dyre enkeltsager (SDE). En kompliceret refusionsmodel hvor kommunerne får forskellige refusionssatser afhængigt af udgifterne i de enkelte borgersager, der koster mere end 73.333 kr. i en måned (2023-grænsen) inden for servicelovens bestemmelser.

Udover at være leverandør på egne pladser sælger kommunens egne tilbud (inklusive Esbernhus og Kalundborg Krisecenter) også pladser til andre kommuner for ca. 90 mio. kr. i 2023. Det vil sige, at de samlet har godt 226 mio. kr. til driften på de takstfinansierede områder. Det Sociale Voksenområde Center 2 har desuden rammer til akuttelefon, -boliger, væresteder, Gadeteam, Medborgerhuset og rusmiddelbehandling. Her forventes et samlet forbrug pr. 31. maj 2023 på 19,8 mio. kr.

Den økonomiske udvikling de seneste 5 år Forbrug og budget på Socialudvalgets område

Den økonomiske udvikling inden for det specialiserede voksensocialområde har gennem tiderne været udfordret af stærkt stigende udgifter. Det gælder både på landsplan og lokalt i Kalundborg Kommune.

Figur 9 - Udviklingen i budget og forbrug 2018 – 2022 på det specialiserede voksensocialområde i Kalundborg Kommune og på landsplan i faste priser

Kilde: KMD OPUS – Socialudvalgets budget og regnskab

Kilde: KL's materialer til Aktual kommunaløkonomi 2024

Frem til 2018 skyldtes de stigende udgifter i stor udstrækning tilgange kombineret med, at der stort set ingen afgang har været fra området. Da det specialiserede voksensocialområde i praksis ikke har nogen øvre aldersgrænse, er den demografiske udfordring her den samme som for ældreområdet – vi bliver som befolkning ældre og ældre.

Fra 2018 og frem ændrede billedet sig fra primært at handle om et stigende antal borgere, til at de borgere, som får støtte, har flere og større udfordringer, som kræver mere omfattende indsats. Den kompleksitet i sagerne presser udgifterne i vejret, og på grafen for alle

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

kommunernes samlede forbrug og budget bliver dette særligt tydeligt fra 2020 og frem. I Kalundborg Kommune har udgifterne i faste priser været holdt nogenlunde i ro fra 2020 til 2021, men over alle årene tegner stigningen samme billede som for resten af landets kommuner.

Aktiviteter og gennemsnitspriser i Voksenspecialenheden

§85 socialpædagogisk støtte, §107 midlertidige botilbud og længerevarende botilbud efter §108 og almenboliglovens §105 er de indsatser, hvor der er markant flest økonomiske udsving, og derfor gennemgås de mere detaljeret her.

Aktiviteter og gennemsnitspriser §85 socialpædagogisk støtte

Tablet 2 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på §85 socialpædagogisk støtte 2018 til forventet for 2023 og budget 2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	Budget 2024
- antal helårspersoner	540	504	492	513	522	494	508
- gennemsnitspris	71.192	60.254	56.499	61.847	56.832	56.633	56.341
- samlet udgift	38.443.680	30.368.016	27.797.508	31.727.511	29.666.424	27.976.911	28.621.228

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023 og prognose for aktiviteter 2024

Antallet af helårspersoner, (det samlede antal måneder der leveres støtte pr. borger divideret med 12) der modtager §85 socialpædagogisk støtte, er overordnet set faldet over årene. Samtidigt er gennemsnitsprisen faldet væsentligt og som konsekvens af det - de samlede udgifter.

Forventningen er dog ikke, at den tendens fortsætter. Det skal ses i lyset af, at en del af de problemstillinger, som borgere med forholdsvis lidt støtte har, kan løses i fx værestederne, og derfor flyttes de gradvist over til dem. Det skulle betyde, at antallet af helårspersoner falder, men forventningen er samtidig, at der vil være en tilgang, som overstiger det antal borgere, der kan benytte værestederne. Den gennemsnitlige udgift forventes at være nogenlunde den samme.

Den vurderede stigning i antallet af helårspersoner i 2024 vil betyde, at der vil være en lille merudgift på godt 0,6 mio.kr. Den forventes at kunne finansieres ved, at borgere i midlertidige botilbud overgår til den mindre indgribende indsats, som socialpædagogisk støtte er, i forlængelse af og i takt med at deres udvikling i at kunne mestre at bo for sig selv skrider frem.

Aktiviteter og gennemsnitspriser §107 midlertidige botilbud

Tablet 3 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på §107 midlertidige botilbud 2018 til forventet for 2023 og budget 2024

Paragraf	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	Budget 2024
- antal helårspersoner	80	84	98	98	98	87	94
- gennemsnitspris	666.281	682.237	701.076	756.073	808.288	786.408	825.538
- samlet udgift	53.302.480	57.307.908	68.705.448	74.095.154	79.212.270	68.417.495	77.600.572

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023 og prognose for aktiviteter 2024

Voksenspecialenheden har arbejdet meget målrettet og med primært fokus på nedbringelse af udgifterne til §107 midlertidige botilbud igennem 2022 og 2023. Dels som et økonomisk planlagt fokusområde, og dels fordi udgifter til midlertidige botilbud er høje i Kalundborg Kommune i

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

forhold til landsplan. Effekten af sagsbehandlerens indsats er stor i 2023. Antallet af helårspersoner forventes at være betydeligt mindre og gennemsnitsprisen lige så i 2023.

En del af de borgere, som sagsbehandlerne har arbejdet med i 2022 og 2023, er overgået til mindre indsatser fx socialpædagogisk støtte, og nogle er overgået til længerevarende botilbud. Andre igen er blevet så selvhjulpne, at de ikke længere har behov for en indsats fra Voksenspecialenheden.

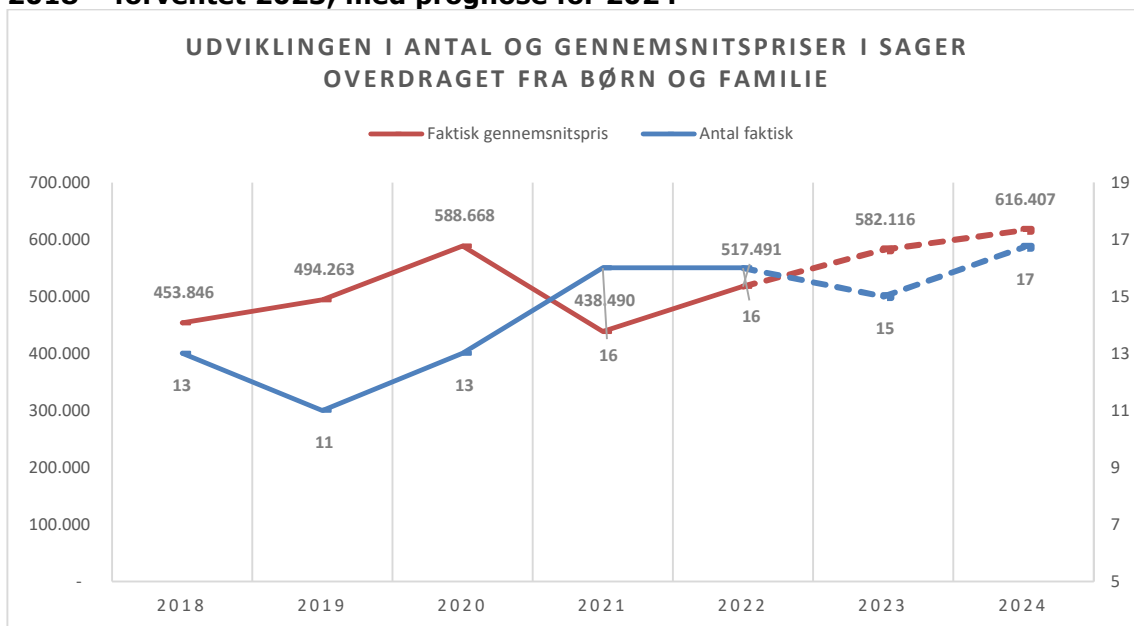
Antallet af helårspersoner forventes at stige i 2024 - dog ikke til helt samme niveau som før. Tilgangene her kommer primært fra Børn og Familie.

Forventningen er også, at gennemsnitspriserne vil stige i 2024. Det skyldes at der både i Kalundborg og på landsplan ses en udvikling i borgere, som har flere og mere komplekse problemstillinger.

Tilgange fra Børn og Familie

Når Voksenspecialenheden kigger i krystalkuglen i forhold til midlertidige botilbud, vil tilgangene fra Børn og Familie få stor betydning for forventningerne til 2024.

Figur 10 – udviklingen i antal sager og gennemsnitspriser i sager fra Børn og Familie 2018 – forventet 2023, med prognose for 2024

Kilde: Overdragelsesstyring imellem Børn og Familie og Voksenspecialenheden og dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

Med de sager, som er kendt fra Børn og Familie forventes det, at der i løbet af 2024 vil blive overdraget 17 helårspersoner, som har en gennemsnitlig udgift på 616.407 kr. Det svarer til en samlet udgift på 10,3 mio. kr. De 17 helårspersoner er beregnet på 42 konkrete borgere. Det hænger sammen med, at de unge først regnes med, fra de fylder 18 år eller er planlagt til at overgå til Voksenspecialenheden. Der er en usikkerhed i vurderingen af udgifterne, fordi der kan ske meget i et ungt menneskes liv op til det 18. år. Det kan fx være, at den unge ændrer adfærd, udvikler et misbrug, modnes på en anden måde end forudset eller påvirkes af venner, familie eller omgangskreds i positiv eller negativ retning.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Aktiviteter og gennemsnitspriser længerevarende botilbud efter servicelovens §108 og almenboliglovens §105

Tabel 4 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på §108 og ABL105 længerevarende botilbud 2018 til forventet for 2023 og budget 2024

Paragraf	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	Budget 2024
- antal helårspersoner	169	187	193	197	209	221	226
- gennemsnitspris	655.533	687.851	711.633	777.191	782.412	834.937	876.683
- samlet udgift	110.785.077	128.628.137	137.345.169	153.106.627	163.524.034	184.520.975	198.130.930

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023 og prognose for aktiviteter 2024

Som nævnt skyldes stigningen i antal helårspersoner og udgifter til længerevarende botilbud blandt andet, at nogle borgere er overgået fra midlertidige botilbud og hertil.

Det faktum, at vi som befolkning bliver ældre og ældre, spiller også en væsentlig rolle. Der har igennem flere år været forsvindende lidt afgang fra området, og da der er større tilgang end afgang, vokser antallet af helårspersoner og dermed udgifterne år for år. Når borger har fået en bevilling til et længerevarende botilbud, er den givet, indtil borger enten vælger selv at flytte eller livet ud.

Det spring, der ses fra 2018 til 2019, skyldes, at private tilbud fik mulighed for at blive godkendt som §108-tilbud. Indtil da var de godkendt som §107 midlertidige botilbud, men havde samtidig borgere som igennem en årrække var velplacerede hos dem. De nye godkendelsesmuligheder gav anledning til, at en række sager blev taget op til en vurdering af varigheden af borgernes funktionsnedsættelse, og det blev vurderet, at de skulle forblive i tilbuddene.

Fra 2021 til 2022 er der ligeledes et spring i antallet af helårspersoner. Generelt er der mangel på længerevarende botilbud inden for psykiatriområdet på landsplan, og derfor anvendes i stor udstrækning midlertidige botilbud til formålet. Med etableringen af Hyldens Kvarter som længerevarende botilbud til borgere med psykiatriske problemstillinger, blev det nu muligt at tilbyde de borgere, som hidtil havde været boplaceret i midlertidige botilbud, et permanent tilbud. Helårseffekten af den tilgang til Hyldens Kvarter viser sig også i forventningerne til 2023.

Aktiviteter og gennemsnitspriser på udvalgte paragraffer

Udover de tre hovedparagraffer fremhæves her udvalgte paragraffer, som har særlig interesse og fokus i forhold til Socialudvalget økonomi og budget.

Tabel 5 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på Borgerstyret Personlig Assistance og tilskudsordninger 2018 til forventet 2023

Paragraf	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet
- antal helårspersoner	21	18	15	11	11	12
- gennemsnitspris	841.157	1.049.281	1.092.877	950.080	922.823	878.630
- samlet udgift	17.916.644	18.362.418	16.611.730	10.450.880	10.151.053	10.543.560

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023

Voksenspecialenheden har målrettet arbejdet med at få optimeret området. En del af de borgere, som har haft ordningerne, er blevet tilbudt botilbud. Derudover er to sager efter

Kontakt

Sagsansvarlig: Kalundborg Kommune
Tine Brodin Holbækvej 141 B
Voksenspecialenheden 4400 Kalundborg
Telefon, direkte: 59 53 53 42

sagsbehandling af betalingsforhold prøvet i Ankestyrelsen, og betalingsforpligtelsen er efter styrelsens afgørelse overdraget til andre kommuner.

Fire borgere har været i afgang - enten ved fraflytning fra kommunen eller naturlig afgang.

I forhold til antallet af helårspersoner og udgifterne fra 2018 til 2022 forventes det, at antal helårspersoner har fundet et leje fremadrettet. Det samme gælder gennemsnitsprisen, som forventes at ligge omkring 900.000 kr. Derfor fremskrives budget og forventet forbrug blot med KL's pris- og lønskøn til budgettet for 2024.

Tabel 6 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på dag- og beskæftigelsestilbud i egne centre 2018 til forventet 2023

Paragraf	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet
- antal helårspersoner	119	122	119	104	97	116
- gennemsnitspris	137.862	147.432	136.219	140.047	141.584	125.468
- samlet udgift	16.433.118	18.016.145	16.250.957	14.564.887	13.662.818	14.529.139

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023

Beskæftigelses- og samværs- og aktivitetstilbuddene blev væsentligt påvirket af Corona-pandemien. Der var således et drastisk fald i antallet af helårspersoner fra 2020 til og med 2022. Imidlertid er antallet af helårspersoner nu stort set på niveau med perioden før pandemien, og det forventes at være niveauet fremadrettet.

Gennemsnitspriserne falder betydeligt i 2023. Det skal ses i lyset af den servicereduktion, som blev vedtaget i 2022 på baggrund af hensigtserklæring 9, som blev realiseret ved en reduktion af dage fra 5 til 4.

Det forventes, at udgifter og antal helårspersoner har fundet sit leje fremadrettet. Derfor fremskrives budget og forventet forbrug blot med KL's pris- og lønskøn til budgettet for 2024.

Tabel 7 – Udviklingen i aktiviteter, gennemsnitspriser og udgifter på forsorgshjem og krisecentre 2018 til forventet 2023

Paragraf	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet
- antal helårspersoner	13	20	18	28	32	29
- gennemsnitspris	677.732	648.205	649.011	623.825	720.199	727.307
- samlet udgift	8.946.061	13.093.731	11.682.196	17.217.575	22.686.263	20.873.724

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2018 – 2023

Udgifterne til forsorgshjem, herberger og krisecentre har været støt stigende igennem alle årene, men særligt steg udgifterne i forbindelse med Corona-pandemien. Udgifterne er over 2 gange så høje i forventningerne til 2023 som i 2018.

Gennemsnitspriserne på området er præget af meget varierende takster på de forskellige tilbud. En døgntakst kan udgøre alt lige fra ca. 1.000 kr. og op imod 3.000 kr., men alt i alt er gennemsnitspriserne steget nogenlunde svarende til pris- og lønfremskrivingerne år for år.

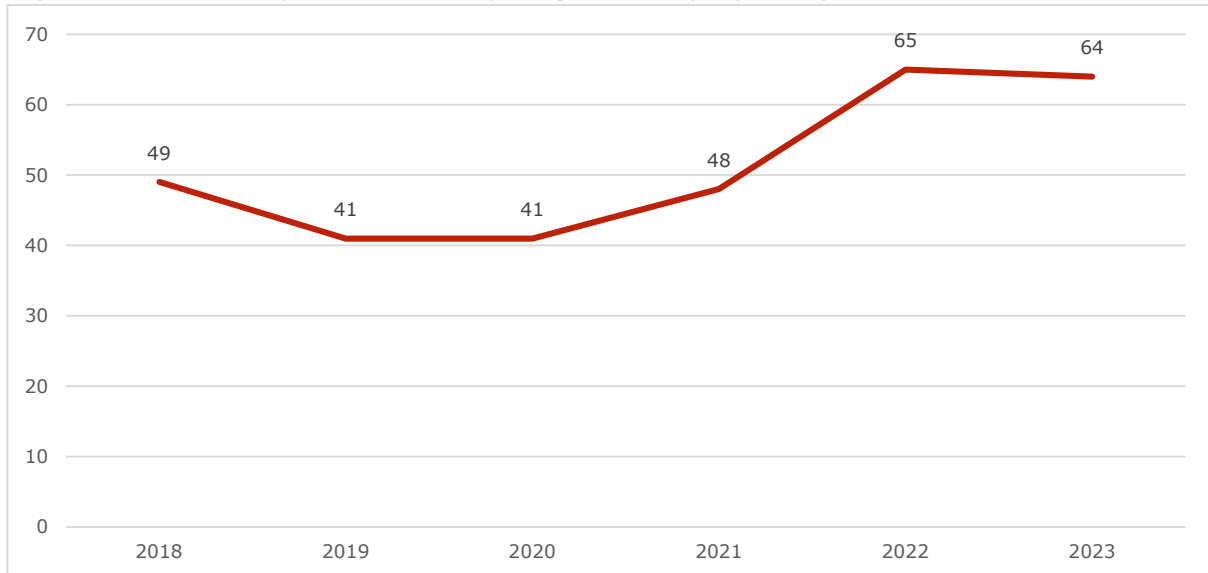
Derimod er antallet af helårspersoner steget markant over årene. På dette område behøver der ikke at være en direkte sammenhæng imellem antallet af borgere og antallet af

Kontakt

Sagsansvarlig: Kalundborg Kommune
 Tine Brodin Holbækvej 141 B
 Voksenspecialenheden 4400 Kalundborg
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

helårspersoner, fordi en stor del af borgerne tager ophold på forsorgshjem, herberger og krisecentre i forholdsvis kort tid.

Figur 11 – Udviklingen i antal borgere på forsorgshjem og krisecentre 2018 – 2023

Kilde: Dispositionsregnskaber i Voksenspecialenheden

I 2018 var de 49 borgere i gennemsnit 98 døgn på enten forsorgshjem, herberg eller krisecentre - svarende til 13 helårspersoner. I forbindelse med nedlukningerne med Corona-pandemien toppede det gennemsnitlige antal døgn pr. borger med 210 i 2021. Som bedste bud forventes 64 borgere i 2023 med et gennemsnitligt antal døgn på 164; altså lidt færre helårspersoner end i 2022.

Det er det enkelte tilbuds leder, der har visitationsretten. Hvis en borger fx indfinder sig på et forsorgshjem, er det altså forsorgshjemets leder, der vurderer, om borger er i målgruppen for at få et ophold. Derfor er indskrivningerne uden for Voksenspecialenhedens indflydelse. Det samme er udskrivningen af borger frem til 1. oktober 2023.

Isoleret set er der desværre samtidig en søgning fra flere og flere yngre borgere til herberger og forsorgshjem.

Kontakt

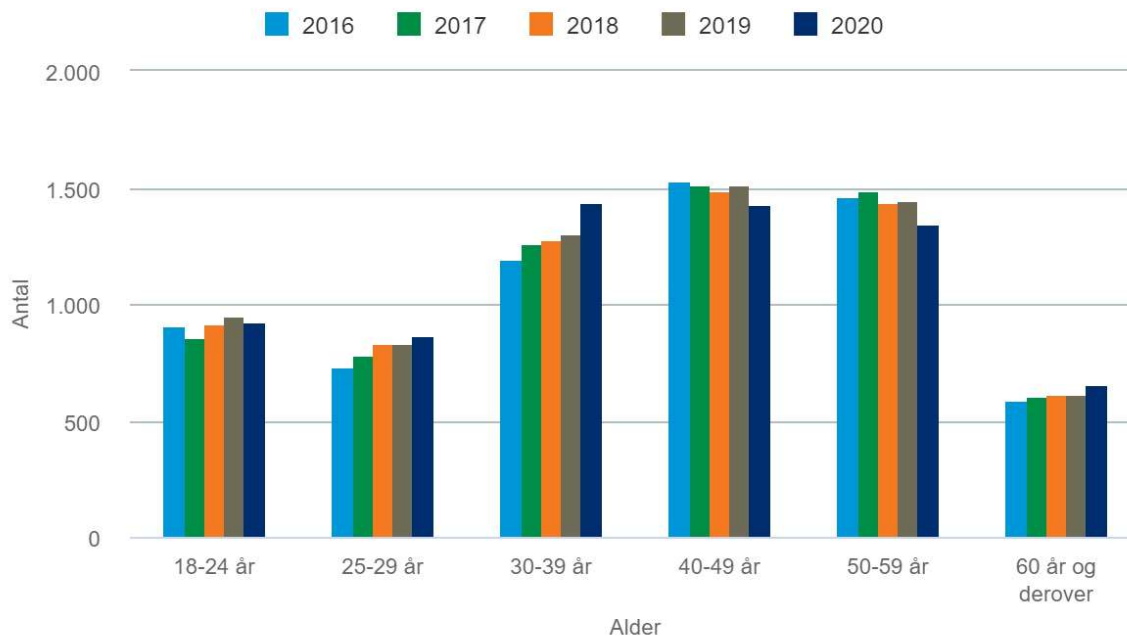
Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Figur 12 – udviklingen i antallet af borgere, fordelt på alder og årstal på landsplan
Personer på herberger og forsorghjem mv.

Køn: I alt | Tid:

Kilde: Danmarks Statistik

Derfor er det et område, som har særligt fokus i Voksenspecialenheden. Der skal lægges en betydelig del sagsbehandler-ressourcer i dialog og samarbejde med borgerne for at nedbringe antallet af alle borgere - men særligt investeres der i de unge. Det er nødvendigt for at reducere risikoen for en de route for de unge, som også kan medføre en forøgelse af udgifterne nu og på sigt. Som udviklingen er i øjeblikket, kan området blot holdes i ro med den nuværende indsats.

Folketinget vedtog den 4. maj i år en hjemløsestrategi med fokus på Housing First fra 1. oktober 2023. Strategien består af en række ændrede regelsæt og finansieringsmodeller, som må forventes at påvirke aktivitetsniveauet på socialpædagogisk støtte, midlertidige botilbud, forsorghjem, herberger og krisecentre, i hvert fald indbyrdes imellem de forskellige paragraffer.

Det vil ikke på nuværende tidspunkt være muligt at komme med et mere præcis bud på de økonomiske konsekvenser for 2024, og derfor regnes der i vurderingerne af udviklingen for 2024 med samme antal helårspersoner og gennemsnitspriser som i 2022 - fremskrevet med KL's pris- og lønskøn.

Et samlet detaljeret billede af udviklingen i aktiviteter og gennemsnitspriser kan findes i bilag 2. Bilaget omfatter årene 2018 – 2023 forventet, fordelt på alle paragraffer og på leverandørtyper. Det viser også det samlede forbrug, når udgifterne på borgerniveau summeres op; dog uden refusioner.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

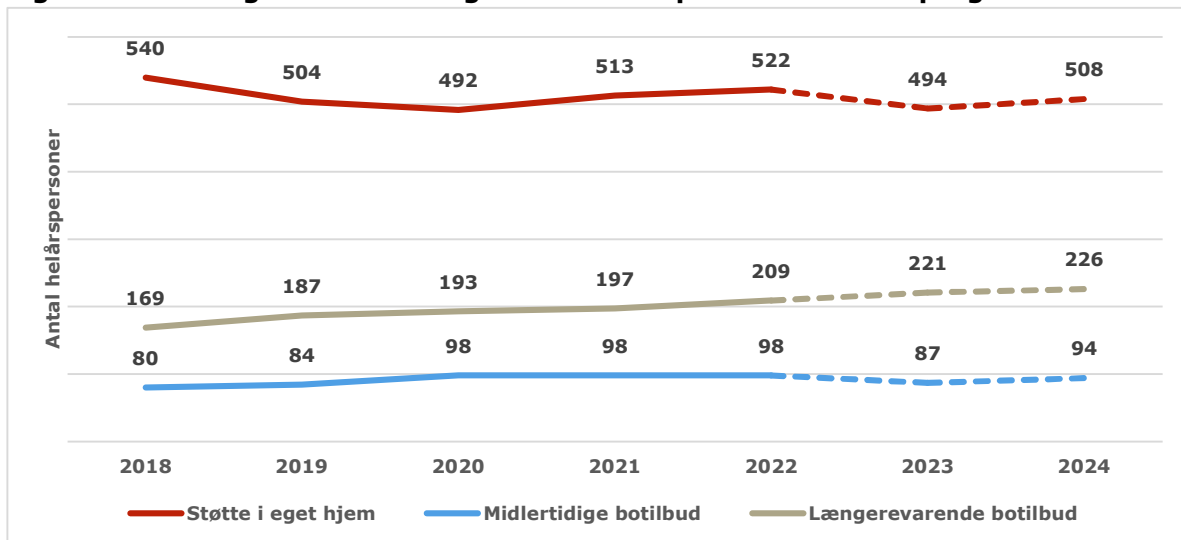
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Den demografiske og strukturelle udvikling

I daglig tale bruger vi ordet demografi og dens udvikling som en samlet størrelse. I virkeligheden dækker begrebet over både rent demografiske men også strukturelle faktorer:

- Demografi – vi bliver som befolkning ældre og ældre
- Betydelige stigninger i tilgangene på psykiatriområdet
- Borgere har stadig mere komplekse problemstillinger og dermed behov for dyrere tilbud eller tillægsydelse
- Priserne hos nogle leverandører afspejles af et begrænset udbud i specialiserede områder, hvilket medfører stigende takster
- Kontanthjælpsreformen forøger presset på området (færre mentorordninger, borgers økonomi rækker ikke altid i forhold til bolig, inklusion, sociale netværk m.v.)
- Større forventninger fra borgere i forhold til kommunens muligheder for støtte
- Begrænsninger i mulige tilbud og tilbudssammensætningen – fx til borgere med autisme

Figur 13 – Demografisk udvikling i antal helårspersoner 2018 – prognose for 2024

Kilde: Aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget og prognose for 2024

Hvis vi isolerer demografi til udelukkende at handle om antallet af helårspersoner, som vist i figur 13, er det overordnede billede, at det ikke nødvendigvis er det samlede antal af borgere i området, som udløser det økonomiske pres; dog med den note at antallet af borgere med længerevarende botilbud øges, fordi vi som befolkning bliver ældre.

Det billede tegner sig generelt på tværs af kommunerne. Kalundborg Kommune deltog i 2022 i et projekt med KL, som skulle forsøge at kortlægge, hvad der driver udgifterne i området. Det projekt viste de samme tendenser i de deltagende kommuner som i Kalundborg Kommune.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

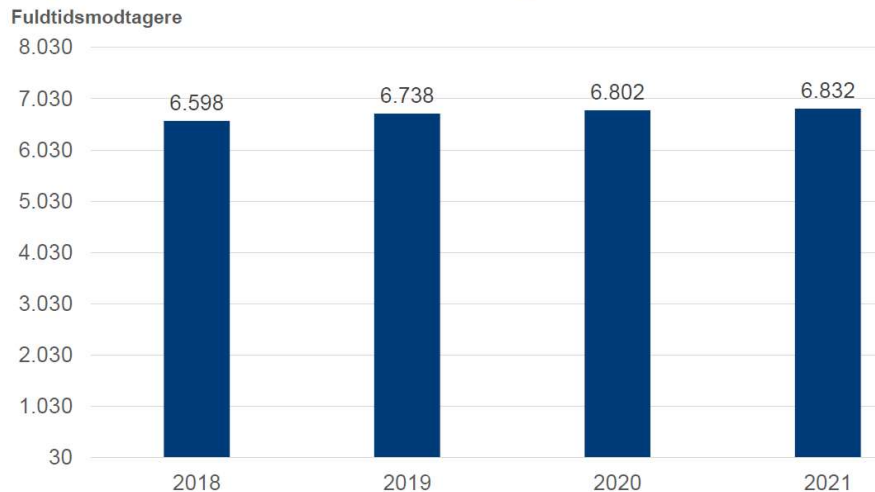
Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Figur 14 – Udviklingen i antal helårspersoner i 19 kommuner 2018 - 2021

Udviklingen fra 2020 til 2021 ser ikke ud til at skyldes vækst i antal modtagere

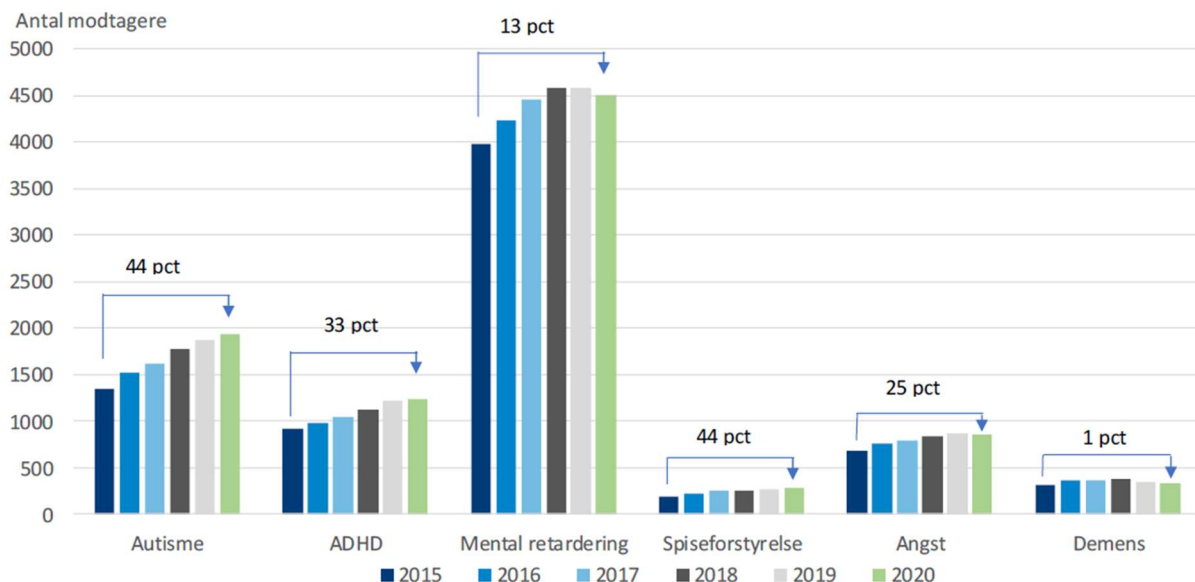

Note: Baseret på data fra 19 kommuner

Kilde: Workshop om udviklingen på voksenområdet i KL den 6. maj 2022

Derfor skal de stigende udgifter primært findes i det faktum, at der kommer flere borgere med komplekse problemer.

Figur 15 – Udviklingen i komplekse målgrupper på landsplan

Note: Baseret på data fra 69 kommuner

Kilde: Workshop om udviklingen på voksenområdet i KL den 6. maj 2022

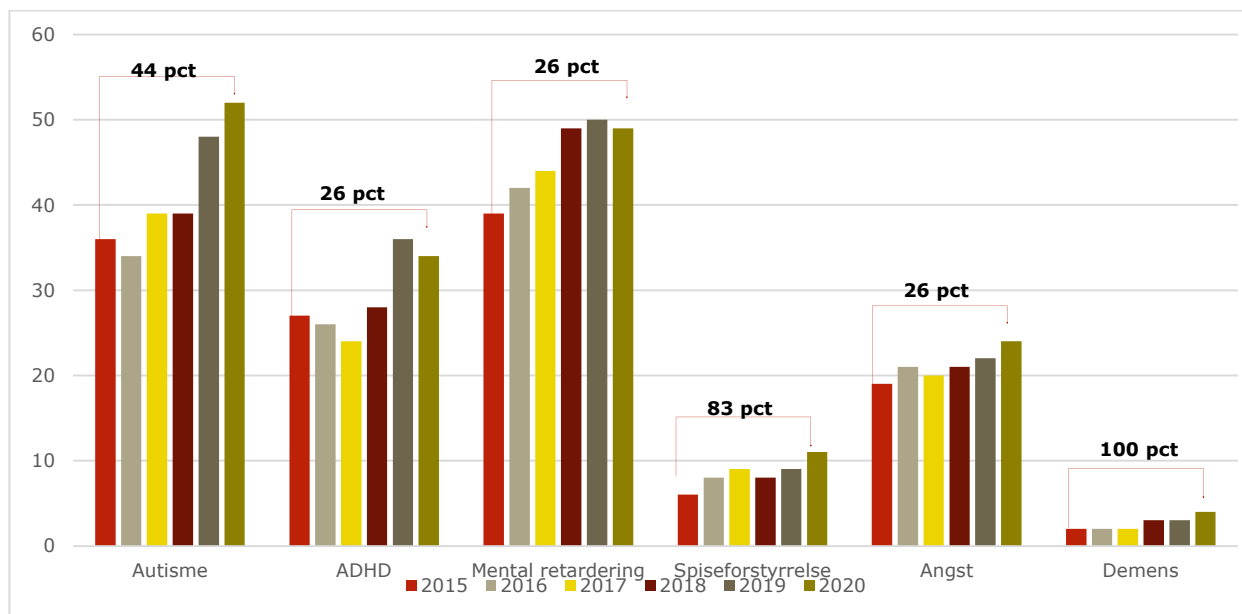
Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

De målgrupper, som er i størst vækst på landsplan, er autisme, ADHD, spiseforstyrrelser og angst. Overordnet set tegner sammensætningen og udviklingen et næsten identisk billede i Kalundborg Kommune. Graferne er med andre ord meget ens, blot er de procentvise stigninger lidt anderledes fordelt.

Figur 16 – Udviklingen i komplekse målgrupper i Kalundborg Kommune fra 2015 – 2020

Kilde: Egen opgørelse i forbindelse med budgetmaterialerne i Voksenspecialenheden 2023

For autisme er udviklingen præcis den samme som på landsplan, og det samme gør sig gældende i forhold til angst. Der hvor Kalundborg Kommune særligt adskiller sig i stigningen, er på området for mental retardering, spiseforstyrrelse og demens.

De forskellige målgrupper forekommer stort set altid i kombination med andre udfordringer. Det kan have betydning for, hvordan målgrupperne registreres i de konkrete sager statistisk set. Sagsbehandler registrerer alle målgrupper, men lægger naturligvis særlig vægt på den problemstilling, der har størst vægt i borgers udfordringer. Derfor vil udviklingen være lidt forskellig fra kommune til kommune. I nedenstående figur skitserer KL forskellige kombinationsmuligheder blandt de borgere, som er medtaget under autisme.

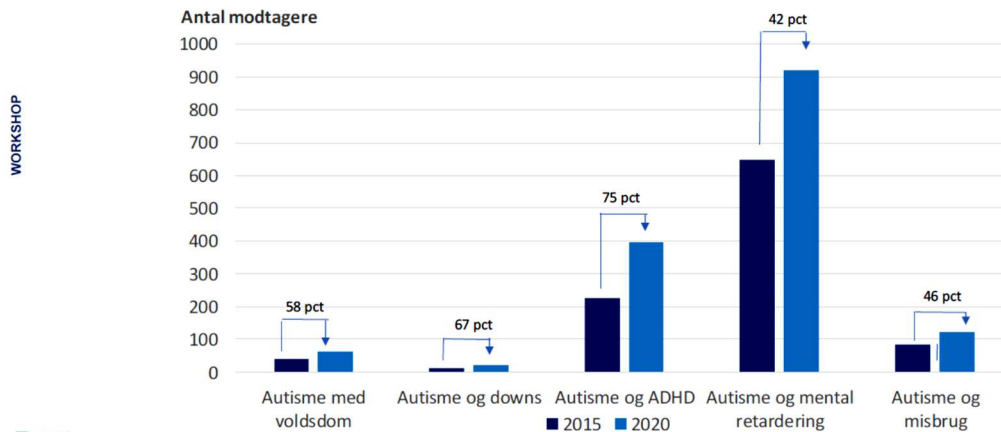
Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Figur 17 – Specifikke undergrupper inden for autismespektrumforstyrrelser i vækst
 UDVIKLINGEN PÅ VOKSENOMRADET

Specifikke undergrupper inden for autisme i vækst

KL

Note: Baseret på data fra 69 kommuner

Det er værd at bemærke, at der er forholdsvis store stigninger i forhold til borgere, som også har voldsdomme, ADHD og misbrug. Det er kombinationer, som blandt andet kendetegner udviklingen i kompleksitet.

Komplekse problemstillinger kan fx være:

- Udadreagerende adfærd
- Psykiatriske diagnoser i kombination med mental retardering, kriminalitet, voldelig adfærd og domme
- Misbrug i kombination med autisme, sindslidelser eller mental retardering
- Demens i kombination med andre diagnoser
- Flere samtidige problemstillinger
- Spiseforstyrrelse

Meget afhænger af borgers livssituation, så kombinationsmulighederne i kompleksitet kan sprede sig vidt.

Kalundborg har ligesom på landsplan set en betydelig stigning over årene i tilgange af borgere med psykiatriske diagnoser, men som oftest også i kombination med andre udfordringer; særligt autisme. Det er en udvikling, der ser ud til at fortsætte, og som stiller store krav til sammensætningen af tilbudsviften, fordi autisme kræver særlige kompetencer - også helt lavpraktisk i forhold til at få godkendelser fra Socialtilsynene.

Med Hyldens Kvarter har Kalundborg Kommune fået egne længerevarende og midlertidige pladser til borgere inden for psykiatriområdet. Det har hidtil stort set udelukkende været private leverandører, som har kunnet løfte de målgrupper. Det har betydet, at antallet af borgere i private midlertidige botilbud har kunnet holdes nogenlunde i ro. Men i lyset af udviklingen i forhold til borgere med psykiatriske problemstillinger og samtidig hjemløsestrategiens hensigter ser det ikke ud

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

til, at den nuværende sammensætning af tilbud på det psykiatriske område er udfordret i forhold til udviklingen.

Endelig fremgik det af tabel 1, at Kalundborg Kommune har en enkelt sag med ret store udgifter inden for de midlertidige indsatser. Borgerne inden for denne kategori kan være borgere, som tangerer målgruppen for Kofoedsminde, men som ikke er dømt til at være der. Det er borgere med en grad af mental retardering i kombination med gentagen kriminel adfærd, ofte af farlig karakter og/eller med psykiatriske problemstillinger. Det kan også være borgere, som har stor grad af udviklingshæmning i kombination med udadreagerende og selvskadende adfærd, og som skal skærmes i forhold til sig selv og/eller omgivelserne. Pr. maj 2023 er der fire borgere i Voksenspecialenhedens regi, som samlet forventes at bære en udgift på 17,5 mio. kr.

Fremtiden, udfordringer og greb

Der er igennem tiden taget forskellige skridt for at komme udviklingen indenfor området i møde. Heriblandt skal fremhæves Botilbudsviften fra 2017, som på det tidspunkt hvor den blev udarbejdet, forventedes at give et rationale på længere sigt på 7,5 – 15,5 mio. kr. Botilbudsviften bestod oprindeligt af 10 projekter, som havde det formål at ruste Kalundborg Kommune bedre til at tilgodese borgernes behov på det specialiserede voksensocialområde.

Konkret er det foreløbige resultat af Botilbudsviften byggeriet af Hyldens Kvarter, med 32 pladser til længerevarende botilbud og 10 pladser til midlertidige botilbud til borgere indenfor psykiatriområdet, en omlægning af tilbuddet Banemarken til et tilbud til unge med autismespektrumforstyrrelser og en opkvalificering af i alt 462 medarbejder til at arbejde RECOVERY-orienteret.

Rationalerne er forskellige, men spænder fra et fælles ståsted i personalet til at Kalundborg Kommune med Hyldens kvarter, nu til dels er dækket ind i forhold til rene psykiatripladser i eget regi. Det skal bemærkes at det økonomiske rationale har lidt længere udsigter i forhold til at tilbuddet er så nyt.

Botilbudsviften blev revideret i 2021 og i den forbindelse viste det sig at de udviklingstendenser i forhold til borgernes behov, som den var indrettet efter, stadig var relevante, men at der var behov for nogle justeringer af en del projekterne, blandt andet i forhold til at kunne løfte autismeområdet. De justeringer arbejdes der løbende og fortsat med og beskrives længere nede i afsnittet om Fremtidens borger og heraf afledte tilbud.

Ekspertgruppens anbefalinger

Der blev med "Aftale om kommunernes økonomi for 2022" nedsat et ekspertudvalg som følge af, at kommuner på tværs af Danmark har haft en oplevelse af et stigende udgiftspres på det specialiserede socialområde., hvilket også gjorde sig gældende for Kalundborg Kommune.

Ekspertudvalget fik i den forbindelse til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan man kan sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet.

Udvalget er i maj 2023 fremkommet med 11 foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet. De 11 foreløbige anbefalinger er:

- Anbefaling 1: Øget mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer.
- Anbefaling 2: Ændring af servicelovens formålsbestemmelse

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

- Anbefaling 3: Styrket interessentinddragelse og helhedsbetragtning i Ankestyrelsen
- Anbefaling 4: Øget fleksibilitet i anvendelse af botilbud
- Anbefaling 5: Revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven
- Anbefaling 6: Eftersyn af tilsyn med sociale tilbud
- Anbefaling 7: Indførelse af takstloft på områder med selvmøderprincip
- Anbefaling 8: Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud
- Anbefaling 9: Styrke udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet
- Anbefaling 10: Nytænkning af reglerne om merudgiftsydelse
- Anbefaling 11: Sikring af bedre viden og data.

Der er med ovenstående anbefalinger givet et godt udgangspunkt for, at der på sigt kan ske en ændring, men der udestår fortsat konkrete handlingsanvisninger til, hvorledes anbefalingerne gennemføres i praksis. Der arbejdes derfor lokalt i Kalundborg med at sikre, at fremtidige modeller og opgaveløsninger udarbejdes i henhold til ovenstående anbefalinger.

Hjemløserenform

Hjemløserenform skal give kommunerne et økonomisk incitament til at yde rette hjælp hurtigt til borgere på forsorgshjem og herberg. Området er omfattet af selvmøderprincippet, som betyder, at borgere selv kan opsøge et forsorgshjem, og forsorgshjemmet afgør, om borgeren kan få ophold. Borgerens hjemkommune skal ikke visitere til opholdet, men skal dække udgiften og har en forpligtelse til at hjælpe borgeren ud af hjemløsesituationen.

Efter de nuværende regler er der 50 % statslig refusion for kommunens udgifter til forsorgshjem. Fra den 1. oktober 2023 bliver refusionen tidsbegrænset. Der vil være 50 % refusion for ophold i op til 120 dage på et år. Yderligere ophold på forsorgshjem inden for et år betales fuldt ud af hjemkommunen. Fra april 2026 nedsættes perioden med refusion til 90 dage om året.

Reformen indeholder nye regler om 50 % refusion for kommunens udgifter til særlige støtteformer, der gives i umiddelbar forlængelse af ophold på forsorgshjem. Dette gælder støtte i egen bolig efter Housing First-princippet (servicelovens § 85a) i op til 2 år og midlertidigt botilbud (servicelovens § 107) i op til 6 måneder.

Ambitionen med reformen er at nedbringe antallet af borgere i hjemløshed og helt at afvikle langvarig hjemløshed. Det forudsætter, at flere borgere hjælpes til at få egen bolig eller botilbud - alt afhængig af borgerens konkrete behov. I mange situationer vil der være behov for en billig bolig med tilknyttet støtte, og borgeren vil typisk skulle ydes lån til boligindskud og eventuelle flytteudgifter.

Reformens påvirkning af voksenspecialområdets økonomi afhænger derfor af flere forhold. Kort samlet sagsbehandlingstid i kommunen og godt samarbejde med de relevante forsorgshjem og med borgerne er centralt for at kunne reagere hurtigt og finde frem til en løsning, som passer til borgeren, og som borgeren vil tage imod. Tilstrækkeligt mange billige boliger til anvisning, den nødvendige økonomiske støtte til indskud og flytteudgifter, den rette pædagogiske støtte og de rette botilbud er afgørende elementer i de løsninger, der skal findes, og dermed en forudsætning for en bevægelse i retning af reformens mål. Hvis dette ikke lykkes, vil reformen medføre øgede udgifter til forsorgshjem.

Fremtidens Sociale Boliganvisning

Socialudvalget har igangsat et projekt om Fremtidens Sociale Boliganvisning. Baggrunden er blandt andet den nationale dagsorden om nedbringelse af hjemløshed, hvor der er fokus på, at den kommunale anvisningsret til almene familieboliger kan bruges i højere grad til at løse

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

boligproblemet. Derudover har Voksenspecialområdet og Fagcenter Børn og Familie sager, hvor der iværksættes mere omfattende og omkostningstunge indsatser, alene fordi der mangler passende boliger til borgerens situation.

Projektet om fremtidens boliganvisning skal kortlægge den nuværende praksis på området samt udarbejde oplæg til politisk beslutning om en eventuel ændring af Kalundborg Kommunes aftaler og praksis i forhold til anvisningsret til almene boliger. Den samlede arbejdsgang for social anvisning af almene familieboliger involverer flere afdelinger. Der er nedsat en arbejdsgruppe og styregruppe med repræsentation fra Voksenspecialenheden, Borgerservice, Fagcenter Børn og Familie, Økonomistaben, Det Sociale Voksenområde Center 2 og Jobcenteret.

Anbefalingerne fra projektet skal behandles politisk i Socialudvalget og Børn- og Familieudvalget i oktober 2023. Anbefalingerne kommer til at omhandle kommunens egen arbejdsgang og sagsbehandling, omfanget af anvisningsretten til almene familieboliger og samarbejdet med de almene boligselskaber.

Projektet har givet anledning til at belyse behovet for flere skæve boliger i en målgruppetælling. På baggrund af målgruppeoptællingen og generel viden om området vurderer Voksenspecialenheden, at der i Kalundborg Kommune kan være behov for yderligere fem skæve boliger, hvor målgruppen omfatter borgere med stofmisbrug. Socialudvalget oversender forslag til etablering af yderligere fem skæve boliger til budget 2024.

I forlængelse af projektet er der et ønske om også at skabe overblik og videndeling på tværs af opgaveløsninger, der vedrører kommunens anvisning af andre boligtyper og til andre formål. Det omfatter anvisning af almene ældre- og handicapboliger, studieboliger og boliger til flygtninge. Et tættere samarbejde på tværs kan muligvis medføre hurtigere anvisning og bedre anvendelse af de boliger, kommunen har anvisningsret til.

Fremtidens borger og heraf afledte tilbud

De borgergrupper, der i fremtiden forventes at efterspørge tilbud på det specialiserede voksenalområde, vil i overvejende grad have udfordringer inden for autismespektrum-området, området af udviklingsforstyrrelser samt inden for psykiatriområdet. Der tegner sig et klart billede af, at borgerne som oftest vil have en flerhed af udfordringer, der igen kræver, at tilbuddene skal have de rette rammer og kompetencer, der skal til for at løse opgaverne omkring disse borgere. Der tales i høj grad om, at borgernes behov for støtte på det specialiserede voksenalområde er blevet mere komplekst, hvilket igen stiller krav til, at der kan samarbejdes endnu mere på tværs af faggrænser, samt at der om muligt arbejdes endnu mere helhedsorienteret omkring borgerne, så opgaverne kan løses bedst muligt.

Der er p.t. (medio 2023) tæt på fuld belægning på Kalundborg Kommunes kommunale bosteder, og det forventes ikke, at der inden for den nærmeste fremtid (2 – 5 år) vil være udfordringer med "tomme pladser". Derfor bør tilbuddene allerede nu undersøge, om man vil kunne løse fremtidens borgergrupper og i samme moment geare tilbuddene til at kunne løse fremtidens borgergruppe. Det er lysende klart, at fremtidens tilbud skal kunne løse opgaver inden for autismespektrum-forstyrrelsesområdet samt i højere grad end nu også inden for udviklingsforstyrrelsesområdet. I den forbindelse skal man undersøge, om de eksisterende tilbudsrammer vil kunne dette.

Endelig så kræver de udfordringer, der kigges ind i, at Kalundborg Kommune undersøger mulighederne for, at borgerne på det specialiserede voksenalområde i højere grad end

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

nu støttes i egen bolig frem for i botilbud, så botilbuddene primært anvendes til borgere med store udfordringer, der kræver 24-7-opsyn og støtte.

Forebyggende indsatser på voksenspecialområdet (H 24)

I forbindelse med budget 2023 vedtog Kommunalbestyrelsen en hensigtserklæring (H 24) om at få udarbejdet et katalog med forslag til nye forebyggende indsatser på voksenspecialområdet, som skulle kunne reducere behovet for senere mere indgribende foranstaltninger.

På planseminaret blev fremlagt et katalog med 12 forslag, og det blev besluttet, at der skal arbejdes videre med kataloget. Alle forslagene er derfor beskrevet yderligere med særligt fokus på, hvordan forslaget vil kunne gennemføres, og i hvilket omfang det vil kræve investeringer. Forslagene omfatter både nye tilbud til borgere i målgruppen, nye samarbejdsformer med civile aktører og nye samarbejdskonstellationer internt i kommunen.

I det omfang forslagene vedtages, gennemføres og lykkes, vil det kunne få en positiv effekt både for de berørte borgere og for presset på voksenspecialområdets økonomi.

Sammenfatning

På baggrund af temabudgetteringens tematikker og beskrevne udfordringer, anbefales det at der fremadrettet politisk skal fokuseres på:

- Forventningsafstemning ved overgangen fra Ung til Voksen ved en klar stillingtagen til, og udmelding om at udgangspunktet for støtte er eget hjem og ikke nødvendigvis et botilbud.
- En understøttelse af de forebyggende initiativer der er beskrevet under H.24.
- En understøttelse af hjemsløserreformens indsatsområder, herunder at sikre:
  - o At der sker en tværkommunal indsats på tværs af centre og enheder.
  - o At der er de nødvendige boliger til rådighed til målgrupperne
- Det bør undersøges om der på tværs af kommuner kan etableres tilbud til komplekse borgere med afsæt i Økonomiaftalens anlægspulje. Dette med henblik på at løse flere opgaver i billigere kommunale tilbud, fremfor i privat regi.
- Notatet her peger i hovedtræk på at de største udfordringer skal findes blandt borgere i alderen 18 – 40 år. Derfor bør der fokuseres på tidlige indsatser. Det vil i øvrigt også hænge sammen med at det er den aldersgruppe, som Voksenspecialenhedens fokusområder typisk beskæftiger sig med.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Bilag 1 – Politikker og lovgivning

Politikker

I Kalundborg Kommune er der udarbejdet flere politikker og strategier, der er relevante for Socialudvalgets arbejde, herunder bl.a. Styrelsesvedtægten, Delegationsplanen for de politiske udvalg, Handicappolitik, samt strategi for Socialøkonomiske virksomheder:

- Styrelsesvedtægten (kapitel V – De stående udvalg). Tryk [HER](#)
- Delegationsplanen for de politiske udvalg (punkt 4, side 16). Tryk [HER](#)
- Handicappolitikken af 2017. Tryk [HER](#)
- Kalundborg Kommunes udviklingsstrategi, hvor strategien for socialøkonomiske virksomheder af 14. april 2016 er skrevet ind. Tryk [HER](#)

Lovgivning

Serviceoven er senest blevet revideret/ændret med lovbekendtgørelse nummer 1548 af den 1. juli 2021. I nedenstående uddrag er de paragrafferne den anvendes mest gengivet, samt indsat link hvis man ønsker yderligere information.

Serviceovens § 1 (Formål)	
Lov tekst	<p>§ 1. Formålet med denne lov er</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, 2. at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og 3. at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. <p><i>Stk. 2.</i> Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.</p>
Læs mere:	○ Lovgivning: Tryk HER

Serviceovens § 12 (Rådgivning og vejledning)	
Lov tekst	<p>§ 12. Kommunalbestyrelsen skal sørge for tilbud om gratis rådgivning til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte opsøgende arbejde.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Opgaverne efter stk. 1 kan varetages i samarbejde med andre kommuner.</p> <p><i>Voksne udsat for æresrelaterede konflikter</i></p>

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p>§ 12 a. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer over 18 år, der henvender sig på grund af æresrelaterede konflikter, får mulighed for at få gratis rådgivning i henhold til § 10.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Skønner kommunalbestyrelsen, at der er behov for det, skal personer over 18 år, der risikerer at blive eller er udsat for en alvorlig æresrelateret konflikt, tilbydes en handleplan.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Handleplanen skal indeholde</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en risikovurdering for den pågældende borger, 2. oplysninger om borgerens aktuelle situation, herunder relevante forhold vedrørende bopæl, arbejde, uddannelse og forholdet til pårørende, 3. overvejelser om eventuelle relevante støttemuligheder i forhold til bopæl, arbejde og uddannelse samt formålet hermed og 4. overvejelser om eventuelle relevante støttemuligheder efter denne lov eller efter anden lovgivning og formålet hermed. <p><i>Stk. 4.</i> Handleplanen skal udarbejdes i samarbejde med borgeren.</p> <p style="text-align: center;"><i>Voksne i risiko for radikaliserings og ekstremisme</i></p> <p>§ 12 b. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer over 18 år har mulighed for at få gratis, målrettet rådgivning i henhold til § 10, hvis de henvender sig, fordi de er i risiko for at blive radikaliserede eller de ønsker hjælp til at forlade et ekstremistisk miljø. Tilbuddet om rådgivning kan omfatte opsøgende arbejde.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen kan som led i tilrettelæggelse af den målrettede rådgivning efter stk. 1 etablere kontaktperson- eller mentorordninger.</p> <p><i>Stk. 3.</i> I forbindelse med den målrettede rådgivning efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen overveje, om den pågældende har behov for yderligere støtte efter denne lov eller anden lovgivning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Rådgivningen efter stk. 1 skal ske i samarbejde med borgeren.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER

Serviceovens § 79 (Almene tilbud/ Væresteder)	
Lov tekst	<p>§ 79. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter stk. 1, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: (Link indsættes senere) ○ Serviceerklæring: (Link indsættes senere)

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Serviceovens § 81 (Formål)

Lov tekst	<p>§ 81. Formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, og at yde kompensation, omsorg og pleje. Indsatserne til voksne skal således</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. forebygge, at den enkeltes problemer forværres, 2. understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion, 3. forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje, 4. fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og 5. sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) <p>Serviceerklæring: (<i>Link indsættes senere</i>)</p>

Serviceovens § 82 a (Tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte)

Lov tekst	<p>§ 82 a. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) <p>Serviceerklæring: (<i>Link indsættes senere</i>)</p>

Serviceovens § 82 b (Tilbud om individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte)

Lov tekst	<p>§ 82 b. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om</p>
------------------	--

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p>tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt tidsbegrænset individuel optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Tilbuddet kan gives i op til 6 måneder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at tilbuddet vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p>Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Serviceovens § 82 c (Sociale akuttilbud)

Lov tekst	<p>§ 82 c. Kommunalbestyrelsen kan oprette og drive sociale akuttilbud. Oprettelse og drift kan ske i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Formålet med et socialt akuttilbud er at tilbyde personer med psykiske lidelser akut støtte, omsorg og rådgivning.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p>Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Serviceovens § 82 d (Hjælp og støtte etableret i samarbejde med frivillige)

Lov tekst	<p>§ 82 d. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen tilbyde støtte efter §§ 82 a og 82 b etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p>Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Serviceovens § 84 (Aflastning)

Lov tekst	<p>§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.</p>
------------------	---

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p> Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i></p>
------------------	---

Servicelovens § 85 (Socialpædagogisk bistand)

 Lov tekst	Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
 Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p> Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Servicelovens § 95 (Borgerstyret Personlig Assistance)

 Lov tekst	<p> § 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.</p> <p><i> Stk. 2.</i> En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.</p> <p><i> Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende. Den nærtstående kan, medmindre vedkommende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 5, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Deles pasningsopgaven af flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtagere, gælder 2. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.</p> <p><i> Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen skal udbetale et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til at yde overvågning og støtte i forbindelse hermed om natten til unge i alderen fra 18 år til og med 23 år, som har behov herfor, og som modtager hjælp efter stk. 3 som et kontant tilskud. Hvis den unge ved det fyldte 24. år efter en lægelig vurdering lider af en livstruende sygdom, skal kommunalbestyrelsen fortsætte udbetalingen af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed, indtil den unge afgår ved døden, dog højst i 2 år. Tilskuddet til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed skal udbetales til samme nærtstående, forening eller private virksomhed, som får udbetalt tilskuddet efter stk. 3. Den unges forældre må ikke ansættes som hjælpere til at udføre overvågningen og støtten i forbindelse hermed.</p> <p><i> Stk. 5.</i> Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-4, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en for-</p>
-------------------	---

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

	<p>ening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende. En aftale om overførsel af tilskuddet til en forening eller privat virksomhed er ikke bindende for tilskudsmodtageren, hvis foreningen eller den private virksomhed ikke var godkendt af socialtilsynet på tidspunktet for aftalens indgåelse, og hvis foreningen eller den private virksomhed ikke på dette tidspunkt gjorde tilskudsmodtageren bekendt med dette.</p> <p><i>Stk. 6.</i> I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p> Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

 Servicelovens § 96 og (Borgerstyret Personlig Assistance)	
 Lov tekst	<p> § 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælper til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælper efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende. En aftale om overførsel af tilskuddet til en forening eller privat virksomhed er ikke bindende for borgeren, hvis foreningen eller den private virksomhed ikke var godkendt af socialtilsynet på tidspunktet for aftalens indgåelse, og hvis foreningen eller den private virksomhed ikke på dette tidspunkt gjorde borgeren bekendt med dette.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren.</p> <p><i>Stk. 4.</i> I de situationer, hvor borgeren eller en nærtstående er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.</p>
 Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p> Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

Serviceovens §96 a -c. (Borgerstyret Personlig Assistance)

Lov tekst	<p>§ 96 a. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance, herunder om dækning af udgifter til hjælpernes løn, udgifter ved varetagelse af arbejdsgiveropgaver og administrative opgaver m.v. samt andre udgifter for borgeren, der er forbundet med den modtagne hjælp.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Er der indgået aftale om, at tilskuddet til ansættelse af hjælpere efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96 skal overføres til en forening eller privat virksomhed, kan kommunalbestyrelsen kun udbetale tilskuddet til foreningen eller den private virksomhed, hvis foreningen eller den private virksomhed er godkendt af socialtilsynet.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Modtager borgeren selv eller en nærtstående tilskuddet til ansættelse af hjælpere efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96, udbetales tilskuddet månedsvis forud. Er der indgået aftale om, at tilskuddet overføres til en godkendt forening eller privat virksomhed, udbetales tilskuddet månedsvis bagud.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetaling og regulering af tilskud, regnskabsafklæggelse og tilbagebetaling af tilskud.</p> <p>§ 96 b. Flytter en person fra en kommune, der udbetaler tilskud efter §§ 95 eller 96, skal den hidtidige opholdskommune, uanset reglerne i § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fortsætte udbetalingen af tilskud, indtil den nye opholdskommune har truffet afgørelse om tilskud efter §§ 95 eller 96.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Har en kommune udbetalt tilskud efter stk. 1, har kommunen krav på refusion herfor fra den nye opholdskommune. Refusionskravet omfatter tilskud, som den hidtidige opholdskommune har betalt efter borgerens flytning fra den tidligere opholdskommune og frem til datoen for den nye opholdskommunes afgørelse.</p> <p>§ 96 c. Hvis en borger, der modtager tilskud efter §§ 95 og 96, dør, bortfalder tilskuddet ved udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket, jf. dog stk. 2.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen dækker dog eventuelle udgifter til hjælpere i minimum en måned efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetaling.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p> Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Serviceovens § 97 (Ledsagerordning)

Lov tekst	<p>§ 97. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.</p>
------------------	--

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p><i>Stk. 2.</i> Personer, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, bevarer retten til ledsagelse efter overgang til folkepension.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til en ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 663 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Der kan ikke ydes ledsagelse efter denne bestemmelse til personer, der har hjælperordning efter § 96.</p> <p><i>Stk. 9.</i> Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i>

Serviceovens § 98 (Kontaktperson til døvblind)

Lov tekst	Kommunalbestyrelsen skal i fornødent omfang tilbyde hjælp i form af en særlig kontaktperson til personer, som er døvblinde.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i>

Serviceovens § 99 (Støtte- og kontaktperson)

Lov tekst	Kommunen sørger for tilbud om en støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, til personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i>

Serviceovens § 100 (Dækning af nødvendige merudgifter)

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Lov tekst	<p>§ 100. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udmålingen af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, f. eks. merudgifter til individuel befordring, håndsørkninger og fritidsaktiviteter.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år svarende til 534 kr. pr. måned. Tilskuddet udgør et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr.-1.500 kr. om måneden, og et standardbeløb på 2.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 1.501 kr.-2.500 kr. om måneden. Kan borgeren dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned, ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Social- og ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor, herunder nærmere regler om personkredsen for merudgiftsydelsen.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Personer, der modtager pension efter § 14 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., er ikke berettiget til ydelser efter denne bestemmelse, medmindre de tillige er bevilget kontant tilskud efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> <p>Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i></p>

Serviceovens § 101 (social behandling til personer med stofmisbrug)

Lov tekst	<p>§ 101. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde social behandling til personer med et stofmisbrug.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om social behandling efter stk. 1 på baggrund af en helhedsorienteret afdækning af personens problemer og behov.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan anmode et behandlingstilbud om at foretage afdækning af personens problemer og behov, jf. stk. 2.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Tilbud efter stk. 1 skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.</p> <p><i>Stk. 5.</i> En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1 og 2.</p>
------------------	---

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p><i>Stk. 6.</i> Fristen efter stk. 4 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter stk. 1 og 2.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Retten til at vælge efter stk. 5 kan begrænses, hvis hensynet til personen taler for det.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at behandlingstilbuddet ved behandlingens start udarbejder en behandlingsplan, der har til formål at sikre sammenhæng mellem de problemer og behov, der er afdækket, jf. stk. 2, og den behandling, der iværksættes.</p> <p><i>Stk. 9.</i> I forbindelse med tilbud om behandling efter stk. 1 og under behandlingsforløbet kan kommunalbestyrelsen anvende gavekort med henblik på at fastholde personen i behandling. Med et gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en forretning.</p> <p><i>Stk. 10.</i> Stk. 9 finder tilsvarende anvendelse som led i behandlingen af børn og unge under 18 år med et stofmisbrug, der får behandling efter regler fastsat i medfør af stk. 12 eller er i et tilbud efter § 52, stk. 3.</p> <p><i>Stk. 11.</i> Gavekort, jf. stk. 9, kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser.</p> <p><i>Stk. 12.</i> Social- og ældreministeren fastsætter regler om behandling efter stk. 1 og 4 af børn og unge under 18 år med et stofmisbrug i særlige tilfælde.</p> <p><i>Stk. 13.</i> Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om afdækningen af personens problemer og behov efter stk. 2 og om anvendelsen af gavekort efter stk. 9.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. (Myndighedsopgaven varetages af rusmiddelte- amet) ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) ○ Servicedeclaration: (<i>Link indsættes senere</i>)

Serviceovens § 101a (Anonym ambulat behandling af stofmisbrugere)

Lov tekst	<p>§ 101 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde anonym, ambulat behandling af stofmisbrug til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men som ikke har andre sociale problemer, hvortil der ydes hjælp efter afsnit V.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen indgår aftale med to eller flere leverandører af tilbud om anonym, ambulat behandling af stofmisbrug, jf. stk. 1, hvoraf mindst ét tilbud skal være beliggende uden for kommunen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen skal sikre, at en person, der ønsker at modtage anonym, ambulat stofmisbrugsbehandling, jf. stk. 1, kan henvende sig til kommunen anonymt via hjemmeside eller telefonisk og indgå aftale om en afklarende samtale om behandlingsbehovet. Den afklarende samtale skal tilrettelægges på en sådan måde, at formålet med anonymitet opnås.</p>
------------------	---

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

	<p><i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om behandling efter stk. 1 på baggrund af en afklarende samtale, jf. stk. 3, hvorefter personen henvises til de behandlingstilbud, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med efter stk. 2.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de leverandører af tilbud, der er indgået aftale med, jf. stk. 2, skal behandle henvendelser, jf. stk. 3, og træffe afgørelse om behandling på baggrund af en afklarende samtale.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Afgørelser om behandling efter stk. 4 og 5 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Behandlingen efter stk. 1 skal foregå adskilt fra behandlingstilbud efter § 101 og på en sådan måde, at formålet med anonymitet opnås.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Behandlingen efter stk. 1 skal udgøre et afgrænset behandlingsforløb af kortere varighed og indeholde gruppebehandling og mulighed for en individuel, afsluttende samtale.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. (Myndighedsopgaven varetages af rusmiddeltemet) ○ Kvalitetsstandard: (Link indsættes senere) ○ Servicedeclaration: (Link indsættes senere)

Serviceovens § 102 (Tilbud af behandlingsmæssig karakter)

Lov tekst	<p>§ 102. Kommunalbestyrelsen kan ud over tilbud efter § 85 give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet gives, når dette er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre borgerens fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: (Link indsættes senere) <p> Servicedeclaration: (Link indsættes senere)</p>

Serviceovens § 103 (Beskyttede beskæftigelse)

Lov tekst	<p>§ 103. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde beskyttet beskæftigelse til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen kan tilbyde særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb til personer med særlige sociale problemer.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: (Link indsættes senere) <p> Servicedeclaration: (Link indsættes senere)</p>

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Serviceovens § 104 (Aktivitets- og samværstilbud)

Lov tekst	Kommunalbestyrelsen skal tilbyde aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER.

Serviceovens § 107 (Midlertidige botilbud)

Lov tekst	<p>§ 107. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og 2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) <p>Serviceerklæring: (<i>Link indsættes senere</i>)</p>

Serviceovens § 108 (Længerevarende botilbud)

Lov tekst	<p>§ 108. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Retten til frit valg efter stk. 2 omfatter ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en person ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det tilbud, der gives efter stk. 1, være egnet til to personer. Hvis den pågældende person med handicap eller sindslidelse, jf. stk. 2, dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.</p>
------------------	---

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p><i>Stk. 4.</i> Har en borger ophold i et tilbud efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen gøre en afgørelse om visitation til en særlig plads på psykiatrisk afdeling, jf. § 42 b, stk. 1, i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, betinget af, at borgeren samtykker i opsigelse af borgerens bolig i tilbuddet efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter stk. 2, og i hvilket omfang bestemmelsen i stk. 2 skal finde anvendelse for personer, der optages i et bestemt botilbud uden samtykke efter § 129 a.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl på Færøerne og personer med bopæl i Grønland i boformer, der er omfattet af stk. 1.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse, 2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller 3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) ○ Serviceerklæring: (<i>Link indsættes senere</i>)

Serviceovens § 108a (Længerevarende botilbud målrettet personer under 35 år)

Lovtekst	<p>§ 108 a. Boformer efter § 108, stk. 1, kan målrettes personer under 35 år med henblik på at understøtte, at personerne kan leve et ungdomsliv.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen kan alene træffe afgørelse om ophold i tilbud som nævnt i stk. 1 for personer under 35 år. Træffer en kommunalbestyrelse afgørelse om ophold i en boform som nævnt i stk. 1, skal det fremgå af boligdokumentet, at personen skal fraflytte tilbuddet inden det fyldte 35. år.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen skal, senest 6 måneder før personen fylder 35 år, varsle personen om fraflytningen, jf. stk. 2. Det gælder dog ikke, hvis personen tilkendegiver at ville fraflytte boformen inden det fyldte 35. år.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder før personens flytning fra et tilbud, jf. stk. 2, træffe afgørelse om den fremtidige støtte til personen, herunder om ophold i en boform efter denne lov eller i en anden bolig, der modsvarer personens behov, og som står i et rimeligt forhold til personens betalingsevne. Kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt en ny bolig modsvarer personens behov, skal baseres</p>
-----------------	--

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

	<p>på en udredning af personens behov gennemført ved hjælp af voksendredningsmetoden eller en lignende metode.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen skal dække personens rimelige udgifter til flytning. Rimelige udgifter til flytning kan omfatte udgifter til beboerindskud eller depositum og eventuelt forudbetalt leje, udgifter til flytning af møbler m.v. og udgifter til en sådan indretning af boligen, at den svarer til indretningen i den fraflyttede bolig.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: (<i>Link indsættes senere</i>) ○ Serviceerklæring: (<i>Link indsættes senere</i>)
<p>Om længerevarende botilbud i almene boliger</p> <p>I de tilfælde hvor tilbuddet er oprettet i boliger efter Almenboliglovens § 105, stk. 3, er der i stedet for tale om boliger, hvor lejelovens bestemmelser træder i anvendelse. Det betyder, at den pågældende borger skal have en individuel lejekontrakt med det pågældende almene boligselskab.</p> <p>For borgere, der bor i boformer efter henholdsvis Servicelovens § 108 og Almenboliglovens § 105, gælder det, at denne gruppe borgere er under en stærk beskyttelse af lejerettigheder, svarende til rettighederne for alle andre borgere.</p> <p>Borgerne har ret til at blive boende i eget hjem uanset boform og til at få den nødvendige støtte i sit hjem. Borgeren har også ret til at afvise støtte. Kommunen kan derfor ikke, mod borgerens vilje, flytte vedkommende til en boform med den støtte, som findes nødvendig. Såfremt borgeren - på trods af, at vedkommende efter andres opfattelse har behov for mere omfattende støtte - ønsker at blive i sin egen bolig eller har et ønske om at gå på gaden, er det borgerens ret, og borgeren kan derfor ikke tvinges ud.</p> <p>Borgeren kan flytte til en anden bolig - også inden for det samme botilbud. Dette kan ske såfremt borgeren eller værgeren ønsker det eller er enige med kommunen om, at det er mest hensigtsmæssigt at flytte til en boform, der bedre tilgodeser borgerens behov. Borgeren har ret til botilbud i en anden kommune, hvis borgeren opfylder kriterierne for optagelse i botilbud i såvel bopælskommunen og den ønskede tilflytningskommune.</p> <p>Der kan i ganske særlige tilfælde ske flytning uden at borgeren samtykker, men det kræver, at nogle helt særlige betingelser er opfyldt. Blandt andet at borgerens behov ikke kan dækkes i den boligform borgeren er i. Der kan søges om boligstøtte i boliger oprettet i henhold til Almenboligloven.</p>	

Serviceovens § 109 (Kvindekrisecenter)

Lov tekst	<p>§ 109. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Optagelse i boformen kan ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Lederen træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Boformer efter stk. 1 skal senest 3 hverdage efter afgørelse om optagelse i boformen give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune,</p>
------------------	--

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

	<p>der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Boformer efter stk. 1 skal så vidt muligt inden udskrivning fra boformen, dog senest 3 hverdage herefter, give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Orienteringerne efter stk. 4 og 5 skal som minimum indeholde kvindens og eventuelle børns navne og cpr-numre samt dato og begrundelse for henholdsvis optagelsen og udskrivningen. For kvinder, der optages i boformen anonymt, jf. stk. 2, udelades kvindens og eventuelle børns navne og cpr-numre, og det skal i øvrigt sikres, at kvindens anonymitet opretholdes.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Kommunalbestyrelsen skal tilbyde indledende og koordinerende støtte og vejledning til kvinder på boformer efter denne bestemmelse. Den indledende rådgivning skal iværksættes så tidligt som muligt efter orientering om optagelse i boformen og skal introducere kvinden til den koordinerende rådgivning og skabe kontakt mellem kvinden og en medarbejder, der varetager den koordinerende rådgivning. Den koordinerende rådgivning gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, senest når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og gives, indtil kvinden og eventuelle børn er etableret i egen bolig.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Kommunalbestyrelsen skal tilbyde psykologbehandling til alle børn, som ledsager moderen under dennes ophold i boformer efter denne bestemmelse. Behandling skal have et omfang på mindst fire timer og op til ti timer afhængigt af barnets behov. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.</p> <p><i>Stk. 9.</i> Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 10 timers psykologbehandling til kvinder, der får ophold i boformer efter stk. 1. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> ○ Serviceerklæring: <i>(Link indsættes senere)</i>

Serviceovens § 110 (Forsorgshjem)

Lov tekst	<p>§ 110. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Optagelse i boformer efter stk. 1 kan ske ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.</p>
------------------	--

Kontakt

Sagsansvarlig:
 Tine Brodin
 Voksenspecialenheden
 Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
 Holbækvej 141 B
 4400 Kalundborg

	<p><i>Stk. 3.</i> Lederen træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Boformer efter stk. 1 skal senest 3 hverdage efter afgørelse om optagelse i boformen give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Boformer efter stk. 1 skal så vidt muligt inden udskrivning fra boformen, dog senest 3 hverdage herefter, give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Orienteringerne efter stk. 4 og 5 skal som minimum indeholde personens navn og cpr-nummer samt dato og begrundelse for henholdsvis optagelsen og udskrivningen</p>
Læs mere:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lovgivning: Tryk HER. ○ Kvalitetsstandard: <i>(Link indsættes senere)</i> ○ Servicedeclaration: <i>(Link indsættes senere)</i>

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Bilag 2 - Udviklingen i pris x mængde 2018 - 2023 forventet

Aktiviteter - antal helårspersoner	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	
Aflastning	11,5	9,4	10,6	9,4	10,1	7,5	↓
Borgerstyret Personlig assistance	21,3	17,5	15,2	11,0	11,0	12,0	↓
Støtte i eget hjem egne centre	478,0	450,6	442,2	461,6	477,4	449,4	↓
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	1,5	1,0	2,1	2,6	1,33	2,0	↔
Støtte i eget hjem private leverandører	60,2	52,7	47,7	49,1	43,8	42,5	↓
Botilbud i egne centre - abl105/§85	76,1	77,6	76,5	92,2	94,6	112,2	↑
Botilbud i andre kommuner - abl105/§85	22,8	24,5	22,6	24,7	37,2	33,1	↑
Botilbud private leverandører - abl105/§85	0,0	13,8	19,8	27,1	35,4	34,5	↑
§85 støtte i alt	638,6	620,2	610,9	657,3	689,6	673,6	
Forsorghjem i andre kommuner	7,8	10,5	11,6	17,8	16,8	17,1	↑
Krisecentre i andre kommuner	4,3	8,83	4,7	4,9	10,5	7,9	↑
Krisecentret Heradøtrene	1,1	0,83	1,7	4,9	4,2	3,7	↑
Krisecentre i alt	5,4	9,7	6,4	9,8	14,7	11,6	
Længerevarende botilbud i andre kommuner	37,4	35,8	36,2	34	19,5	18,08	↓
Længerevarende botilbud i egne centre	26,3	27,8	13,0	2,3	2,0	2,8	↓
Længerevarende botilbud private leverandører	6,5	9,7	11,5	16,3	20,5	20,8	↑
Længerevarende botilbud i alt	70,2	73,3	60,7	52,6	42,0	41,6	

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Aktiviteter - antal helårspersoner	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	
Midlertidige botilbud i andre kommuner	7,5	7,4	5,6	5,9	3,2	0,5	
Midlertidige botilbud i egne centre	9,5	9,6	13,0	12,0	12,1	11,9	↓
Midlertidige botilbud private leverandører	63,4	64,7	79,2	80,5	82,6	74,6	↓
Midlertidige botilbud i alt	80,4	81,7	97,8	98,4	97,9	87,0	
Ledsageordninger	130,5	140,0	141,1	129,0	137,0	134,7	↑
Benyttelse af særlige pladser	0,5	1,0	1,1	0,2	0,0	0,0	→
Særlige pladser i alt	0,5	1,0	1,1	0,2	0,0	0,0	
Beskæftigelsestilbud i andre kommuner	11,9	8,5	7,0	8,7	10,3	11,0	↑
Beskæftigelsestilbud i egne centre	64,7	66,1	62,2	55,0	51,1	53,7	↓
Beskæftigelsestilbud private leverandører	9,2	13,8	15,7	16,9	19,2	20,8	↑
Beskæftigelsestilbud i alt	85,8	88,4	84,9	80,6	80,6	85,5	
Dagtilbud i andre kommuner	45,8	44,6	44,3	42,9	41,4	37,9	↓
Dagtilbud i egne centre	54,5	56,2	57,1	49,0	45,4	62,2	↑
Dagtilbud private leverandører	6,0	8,7	7,4	7,6	7,9	7,0	→
Dagtilbud i alt	106,3	109,5	108,8	99,5	94,7	97,9	
Merudgiftsydelser - §100	43,0	47,0	35,0	30,4	38,0	38,0	↓
I alt	1.200,8	1.207,1	1.183,0	1.195,8	1.232,4	1.206,5	

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Gennemsnitspriser	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	
Aflastning	301.207	273.572	203.867	222.744	300.241	336.770	↑
Borgerstyret Personlig assistance	841.157	1.049.281	1.092.877	950.080	922.823	878.630	↓
Støtte i eget hjem egne centre	51.573	49.946	46.992	48.404	48.491	48.171	
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	130.286	63.640	44.725	166.050	264.226	234.217	↔
Støtte i eget hjem private leverandører	225.612	148.331	145.173	182.707	140.955	138.044	↓
Botilbud i egne centre - abl105/§85	571.029	572.892	606.557	704.168	633.628	708.267	↑
Botilbud i andre kommuner - abl105/§85	705.072	810.837	911.395	807.910	968.341	933.678	↑
Botilbud private leverandører - abl105/§85	0	495.641	498.264	473.624	481.572	651.446	↑
§85 støtte i alt	153.399	164.127	171.331	196.982	206.845	238.718	
Forsorgshjem i andre kommuner	641.866	585.192	619.336	570.014	581.616	624.917	↑
Krisecentre i andre kommuner	772.350	714.275	707.042	784.348	972.466	989.525	↑
Krisecentret Heradøtrene	572.594	773.699	703.471	656.100	643.861	640.648	↔
Krisecentre i alt	732.250	719.381	706.106	720.093	878.579	878.245	
Længerevarende botilbud i andre kommuner	932.052	1.083.317	1.062.191	1.072.020	1.341.929	1.375.509	↑
Længerevarende botilbud i egne centre	396.802	405.178	376.231	557.355	563.195	563.195	↑
Længerevarende botilbud private leverandører	916.865	855.913	990.543	1.066.877	1.134.354	1.218.048	↑
Længerevarende botilbud i alt	730.118	805.966	901.764	1.047.642	1.203.530	1.243.205	
Midlertidige botilbud i andre kommuner	1.199.025	1.320.531	1.562.273	1.756.211	2.169.086	4.230.888	↑
Midlertidige botilbud i egne centre	628.530	619.910	561.735	571.008	552.865	476.411	↓

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 53 42

Gennemsnitspriser	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	
Midlertidige botilbud private leverandører	608.916	621.080	663.055	710.642	793.965	812.644	↑
Midlertidige botilbud i alt	666.281	682.644	701.076	756.381	809.114	786.227	
Ledsageordninger	22.547	25.246	22.062	30.616	34.864	34.528	↑
Benyttelse af særlige pladser	1.439.088	1.472.675	1.426.917	1.388.295	0	0	↓
Særlige pladser i alt	1.439.088	1.472.675	1.426.917	1.388.295	0	0	
Beskæftigelsestilbud i andre kommuner	144.758	128.242	117.144	102.980	130.516	163.920	↑
Beskæftigelsestilbud i egne centre	75.955	75.686	73.946	85.689	87.327	75.069	→
Beskæftigelsestilbud private leverandører	160.957	130.246	110.325	133.840	139.506	132.914	↓
Beskæftigelsestilbud i alt	94.612	90.272	84.268	97.629	105.260	100.563	
Dagtilbud i andre kommuner	184.789	208.580	192.555	185.544	191.281	222.772	↑
Dagtilbud i egne centre	211.354	211.528	204.071	201.062	202.653	168.895	↓
Dagtilbud private leverandører	215.352	219.636	246.922	218.034	277.878	263.708	↑
Dagtilbud i alt	200.134	210.983	202.305	195.664	203.957	226.257	
Merudgiftsydelser - §100	14.679	15.311	19.945	18.911	15.679	15.597	→

Samlede udgifter	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet
------------------	------	------	------	------	------	----------------

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Aflastning	3.463.877	2.571.580	2.160.993	2.093.796	3.032.432	2.525.777	↓
Borgerstyret Personlig assistance	17.916.650	18.362.422	16.611.736	10.450.877	10.151.051	10.543.562	↓
Støtte i eget hjem egne centre	24.652.116	22.505.832	20.779.767	22.343.466	23.148.211	21.647.118	↓
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	195.429	617.640	93.029	431.730	351.420	468.433	↑
Støtte i eget hjem private leverandører	13.581.851	7.817.061	6.924.752	8.970.900	6.166.793	5.861.360	↓
Botilbud i egne centre - abl105/§85	43.455.272	41.212.800	46.371.308	64.945.432	59.934.898	79.467.541	↑
Botilbud i andre kommuner - abl105/§85	16.075.648	19.865.499	20.624.871	19.955.385	35.993.236	30.886.052	↑
Botilbud private leverandører - abl105/§85	0	6.839.848	9.865.623	12.835.198	17.047.654	22.474.899	↑
§85 støtte i alt	97.960.316	98.858.679	104.659.350	129.482.111	142.642.212	160.805.403	
Forsorghjem i andre kommuner	5.006.555	6.144.515	7.184.302	10.146.257	9.771.149	10.686.082	↑
Krisecentre i andre kommuner	3.321.104	6.307.046	3.323.097	3.843.304	10.210.898	7.817.244	↑
Krisecentret Heradøtrene	618.402	642.170	1.174.797	3.228.014	2.704.216	2.370.398	↑
Krisecentre i alt	3.939.506	6.949.216	4.497.894	7.071.318	12.915.114	10.187.642	
Længerevarende botilbud i andre kommuner	34.858.733	38.815.246	38.451.308	36.448.679	26.167.609	24.869.204	↓
Længerevarende botilbud i egne centre	10.435.898	10.422.714	4.891.000	1.298.637	1.126.390	1.548.786	↓
Længerevarende botilbud private leverandører	5.959.621	8.276.678	11.430.866	17.390.087	23.254.247	25.274.493	↑
Længerevarende botilbud i alt	51.254.252	57.514.638	54.773.174	55.137.403	50.548.246	51.692.483	
Midlertidige botilbud i andre kommuner	8.992.686	9.771.929	8.748.730	10.361.645	6.941.076	2.115.444	↓
Midlertidige botilbud i egne centre	5.971.035	5.024.765	7.302.555	6.829.260	6.689.665	5.678.816	↓
Midlertidige botilbud private leverandører	38.605.268	40.183.845	52.513.966	57.206.702	65.581.529	60.623.235	↑
Samlede udgifter	2018	2019	2020	2021	2022	2023 forventet	

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 53 42

Midlertidige botilbud i alt	53.568.989	54.980.539	68.565.251	74.397.607	79.212.270	68.417.495	
Ledsageordninger	2.942.380	3.534.390	3.111.795	3.949.430	4.776.355	4.650.961	↑
Benyttelse af særlige pladser	719.544	1.472.675	1.569.609	305.425	0	0	↓
Særlige pladser i alt	719.544	1.472.675	1.569.609	305.425	0	0	
Beskæftigelsestilbud i andre kommuner	1.722.625	1.092.618	824.691	895.929	1.337.784	1.796.567	↑
Beskæftigelsestilbud i egne centre	4.914.302	5.074.321	4.596.489	4.712.873	4.462.388	4.028.965	↓
Beskæftigelsestilbud private leverandører	1.480.805	1.797.392	1.736.511	2.255.199	2.678.523	2.768.595	↑
Beskæftigelsestilbud i alt	8.117.732	7.964.331	7.157.691	7.864.001	8.478.695	8.594.127	
Dagtilbud i andre kommuner	8.463.315	9.302.675	8.530.172	7.965.410	7.919.022	8.447.505	
Dagtilbud i egne centre	11.518.816	12.941.823	11.654.468	9.852.014	9.200.431	10.500.174	→
Dagtilbud private leverandører	1.292.112	1.910.831	1.832.164	1.657.062	2.195.235	1.845.953	→
Dagtilbud i alt	21.274.243	24.155.329	22.016.804	19.474.486	19.314.688	22.155.082	
Merudgiftsydelser - §100	631.198	719.621	698.062	574.891	595.787	592.691	↓
I alt	266.795.242	283.227.936	293.006.661	320.947.602	341.437.999	350.851.305	

Kontakt

Sagsansvarlig:
Tine Brodin
Voksenspecialenheden
Telefon, direkte: 59 53 53 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Bilag 3 – Ekspertudvalget på socialområdet delrapport 1- foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet

Ekspertudvalget på socialområdet

Delrapport 1 - foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet

---

Maj 2023

Ekspertudvalget på socialområdet

Delrapport 1 - foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Social-, Bolig- og Ældreministeriet Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

ISBN: 978-87-7601-429-2

Publikationen kan hentes på Social-, Bolig- og Ældreministeriets hjemmeside: www.socialeuropa.dk

Forord	2
Udfordringsbilledet - Ekspertudvalgets refleksioner	3
Stigende udgifter udfordrer velfærden	3
Udfordringer for det lokale prioriteringsrum	4
Begrænsede muligheder for effektiv og faglig hensigtsmæssig drift	5
Den fælles forsyningspligt udfordres af kollektive handlingsproblemer	7
Begrænset viden og data svækker styringsmulighederne	8
Ekspertudvalgets anbefalinger	9
Prioriteringer med borgeren i centrum	11
Anbefaling 1: Øget mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer	11
Anbefaling 2: Ændring af servicelovens formålsbestemmelse	12
Anbefaling 3: Styrket interessentinddragelse og helhedsbetragtning i Ankestyrelsen	12
Mest mulig velfærd for pengene	13
Anbefaling 4: Øget fleksibilitet i anvendelse af botilbud	13
Anbefaling 5: Revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven	14
Anbefaling 6: Eftersyn af tilsyn med sociale tilbud	15
Anbefaling 7: Indførelse af takstloft på områder med selvmøderprincip	16
Anbefaling 8: Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud	18
Anbefaling 9: Styrke udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet	19
Anbefaling 10: Nytænkning af reglerne om merudgiftsydelse	20
Viden som forudsætning for god styring	21
Anbefaling 11: Sikring af bedre viden og data	21

Forord

Ekspertudvalget på socialområdet blev nedsat i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2022. Nedsættelsen af Ekspertudvalget skal ses i lyset af et stigende udgiftspres på socialområdet, hvorfor vi har fået til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan man kan sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Anbefalingerne skal være udgiftsneutrale på sigt.

Dette er første delrapport, som vil starte med at belyse, hvad der driver udgiftsudviklingen på socialområdet. Delrapporten vil med andre ord pege på, hvor skoen trykker, og i forlængelse heraf udpege hvilke områder, der skal være genstand for Ekspertudvalgets videre arbejde. Herudover vil Ekspertudvalget præsentere de første anbefalinger til konkrete tiltag, der kan bidrage til at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Ekspertudvalgets arbejde er sket i en inddragende proces, hvor forskellige aktører på området, har præsenteret udvalget for deres syn på det aktuelle udfordringsbillede.

Delrapporten er Ekspertudvalgets første afrapportering og nedslagspunkt for Ekspertudvalgets arbejde. Ekspertudvalget vil arbejde videre med de identificerede udfordringer. Ved at belyse de overordnede udviklingstendenser på området vil delrapporten her således fungere som bagtæppe for det fremadrettede arbejde og for de kommende analyser i regi af Ekspertudvalget. Det efterfølgende arbejde vil derudover bl.a. stille skarpt på, hvordan vi som samfund bidrager til:

At borgeren får den nødvendige forebyggende hjælp, inden problemerne vokser sig store.

At medarbejdere i højere grad kan fokusere på kerneopgaven og ikke bruger unødvendig tid på dokumentation og skrivebordsarbejde.

At hjælpen til borgeren er baseret på vidensbaserede indsatser med dokumenteret effekt.

At indsatserne bidrager til, at borgeren får det bedre og i sidste ende får det meste ud af sit eget potentiale.

Ekspertudvalget er født med et meget bredt kommissorium med fokus på mange forskellige problemstillinger. Det er ikke forventningen, at Ekspertudvalget med én rapport kan løse alle problemer på socialområdet. Til gengæld har vi en forventning om, at vi kan påpege udfordringer og uhensigtsmæssigheder på området og komme med anbefalinger til, hvordan vi fremadrettet sikrer et bæredygtigt velfærdssamfund, der tager hånd om samfundets mest udsatte og sårbare borgere.

Torben Tranæs

Formand for Ekspertudvalget på socialområdet.

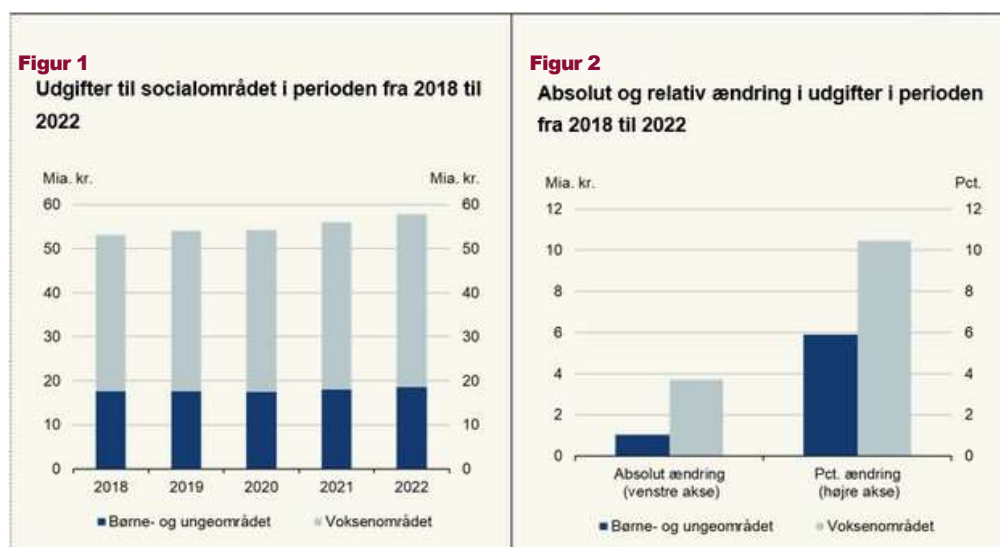
1. Udfordringsbilledet – Ekspertudvalgets refleksioner

Stigende udgifter udfordrer velfærd

Socialområdet har i de seneste år været kendetegnet ved store udgiftsstigninger fra år til år. Der er tale om en udvikling, der truer den faglige og økonomiske bæredygtighed af området. De store udgiftsstigninger og det udgiftspres, som kommunerne oplever som følge heraf, var derfor afsættet for at nedsætte Ekspertudvalget.

De samlede udgifter til socialområdet har været stigende fra 53,1 mia. kr. i 2018 til 57,8 mia. kr. i 2022. Den absolutte og relative stigning har været større på voksenområdet end på børne- og ungeområdet. Mens udgifterne er steget med 1,0 mia. kr. (6 pct.) på børne- og ungeområdet, er udgifterne steget med 3,7 mia. kr. på voksenområdet (10 pct.), *jf. figur 1 og 2.*

Anm.: 22-pl. Pl-skøn er fra maj 2022. Opgjort som de samlede offentlige nettodriftsudgifter uden statsrefusion (dvs. dranst 1 uden dranst 2) ekskl.

tjenestemandspensioner. Der er ikke korrigeret for meropgaver som følge af DUT. Voksenområdet er opgjort som funktion 5.38.38-5.38.59. Børne- og ungeområdet er opgjort som funktion 5.28.20-5.28.26.
Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Der er i vid udstrækning tale om en politisk utilsigtet vækst, der vurderes at skyldes en række strukturelle og institutionelle udfordringer på området, som udfordrer kommunernes styringsmuligheder og lokale prioriteringsrum, *jf. nedenfor.*

Udgiftsstigningen på voksenområdet drives særligt af botilbud. Udgiftsstigningen på botilbudsområdet kan overordnet ikke forklares af en tilsvarende stigning i antallet af modtagere af botilbud i perioden fra 2018 til 2021, der er seneste år med data om modtagere. Der er derfor heller ikke kun tale om en stigning i de samlede udgifter til botilbud. Der er også tale om stigende enhedsudgifter, dvs. at de gennemsnitlige udgifter pr. modtager stiger. Hvorvidt dette afspejler stigende behov blandt modtagerne kan ikke konkluderes. Men det er tydeligt, at de stigende udgifter til botilbudsområdet ikke alene skyldes, at flere borgere har ophold i denne tilbudstype.

De borgere, der modtager de dyreste indsatser, er typisk borgere med meget komplekse udfordringer og behov, herunder borgere med svær autisme, ADHD, udviklingshæmning og/eller volds- eller foranstaltningsdomme. Nærværende rapport forholder sig ikke til snitfladeproblematikker i forhold til tilstødende områder, men Ekspertudvalget finder det relevant at kigge nærmere herpå.

Der er tale om et udgiftspres, der gør det nødvendigt for kommunerne at foretage vanskelige prioriteringer i forhold til de øvrige velfærdsområder. Det fører ofte til, at kommunerne kan se sig nødsaget til at reducere servicen på andre områder. Der er således tale om en udvikling, der udfordrer socialområdet og velfærdssamfundet samlet set. Ekspertudvalget ser derfor behov for at finde greb, der øger kommunernes styringsmuligheder på socialområdet. Det er en nødvendig forudsætning for fremadrettet at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Der er desuden brug for at tage en grundlæggende diskussion af prioriteringer, herunder om målgruppen for støtte og hjælp på socialområdet fortsat skal være den samme som i dag.

De store udgiftsstigninger ses som nævnt ovenfor primært på voksenområdet, og herunder primært i forhold til indsatser, der involverer ophold i forskellige botilbud og boformer for borgeren. Tilsammen står disse områder for 88 pct. af de stigende udgifter på voksenområdet. Derfor vil Ekspertudvalgets anbefalinger i overvejende grad rette sig mod disse områder.

Udfordringer for det lokale prioriteringsrum

Lov om social service (serviceloven), der udgør det primære lovgrundlag på socialområdet, er en rammelov, der indeholder en række retningslinjer for de indsatser, der skal tilbydes på det specialiserede socialområde. Loven kræver, at alle sager behandles ud fra en faglig konkret og individuel vurdering af borgerens behov, men lovgivningen fastlægger kun i meget få tilfælde et bestemt serviceniveau. Som følge heraf er det op til kommunen i forbindelse med visitationen at vurdere, hvem der har behov for hjælp, og hvad der er den nødvendige hjælp inden for rammerne af lovgivningen (1).

I princippet har den enkelte kommunalbestyrelse derfor mulighed for at fastlægge et serviceniveau for det specialiserede socialområde, hvormed den enkelte kommune inden for gældende lovgivning kan styre og prioritere opgaveløsningen og udgiftsudviklingen ved at sikre sammenhæng mellem kommunens serviceniveau og det vedtagne budget. Et af formålene med at fastsætte serviceniveauer er, at borgeren kan få et indtryk af niveauet for den hjælp, kommunen kan tilbyde og dermed få en realistisk forventning til, hvilken hjælp borgeren kan forvente at blive tildelt nu og i fremtiden, hvis borgerens behov fortsat berettiger det.

¹ Servicelovens § 1, stk. 3: Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Servicelovens § 138:

Kommunalbestyrelsen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

Ekspertudvalget har dog i sit arbejde set flere eksempler på, at kommunerne i praksis overlades et meget snævert prioriteringsrum. Dermed begrænses kommunernes styringsmuligheder betydeligt, og det bidrager til udgiftspreset. Dette skyldes flere strukturelle og lovgivningsmæssige forhold.

Det er kommunernes oplevelse, at der generelt er mange restriktioner i forhold til deres muligheder for at styre og prioritere og dermed sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling. Eksempelvis er det kommunernes oplevelse, at økonomi og effekt sjældent indgår som hensyn i lovgivning og relevante myndigheders praksis på trods af, at det følger af servicelovens formålsbestemmelse, at kommunernes valg af indsatser skal baseres på såvel faglige som økonomiske hensyn. Dertil kommer, at eksterne krav til kommunernes praksis, fx fra Ankestyrelsen eller tilsynsmyndigheder, ikke altid peger i samme retning, og kommunerne oplever nogle gange, at kravene kan være decideret uforenelige.

Det er desuden kommunernes oplevelse, at der er et stærkt forventningspres fra borgere, pårørende, politikere mv., som er med til at øge presset på serviceniveauet på socialområdet.

Kommunalbestyrelsens rum for at sætte et serviceniveau begrænses bl.a. af, at kommunerne er forpligtede til at fravige serviceniveauet, hvis borgerens behov efter en konkret og individuel vurdering nødvendiggør det. Det følger bl.a. af Ankestyrelsens praksis i forhold til kompensationsprincippet i FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap (FN's Handicapkonvention). Kompensationsprincippet betyder, at borgere med betydelig funktionsnedsættelse i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere uden funktionsnedsættelse (2).

Ekspertudvalget vurderer, at der er behov for i højere grad at understøtte, at kommunerne har prioriteringsrum og mulighed for at fastsætte serviceniveauer ud fra lokale behov og ønsker inden for lovens rammer. Dette med henblik på at sikre udgiftsstyring og udvikling af den kommunale velfærd inden for de lokale prioriteter.

Begrænsede muligheder for effektiv og faglig hensigtsmæssig drift Selvom serviceloven er en rammelov, der som udgangspunkt giver mulighed for, at kommunerne kan fastsætte lokale serviceniveauer og tage økonomiske hensyn i forbindelse med tilrettelæggelsen af de konkrete indsatser, så konstaterer Ekspertudvalget, at der samtidig findes regler, der begrænser disse muligheder betragteligt. Nedenfor følger en række eksempler, som har fyldt meget i Ekspertudvalgets arbejde.

For det første har borgerne i udgangspunktet ret til at bevare deres botilbudsplads til længerevarende ophold, selvom udviklingen i deres behov efter indflytningen gør, at borgeren ikke længere er en del af målgruppen for tilbuddet, eller at et andet tilbud bedre vil kunne tilgodesee borgerens behov ud fra en helhedsbetragtning. I stedet skal botilbuddet tilpasse indsatsen til borgerens nye behov, hvilket kan kræve store individuelle tilpasninger, som kan være meget dyre,

ligesom det kan underminere den faglige bæredygtighed. Det kan endvidere være problematisk i de tilfælde, hvor en borger er til gene eller fare for de øvrige borgere på tilbuddet.

Kommunen kan som udgangspunkt ikke flytte borgeren i et tilbud til længere- varende ophold til et andet tilbud uden borgerens samtykke. Skal borgeren flyttes uden borgerens samtykke, skal Familieretshuset træffe afgørelse herom efter indstilling fra kommunen, men kommunerne oplever, at Familieretshuset sjældent træffer en sådan afgørelse. Familieretshuset må endvidere ikke tillægge økonomiske hensyn vægt, hvilket kan forklare kommunernes oplevelse af, at økonomiske hensyn ikke tilgodeses i denne sammenhæng. Det vurderes at kunne understøtte en bedre faglig indsats, hvis borgeren kan flyttes til de tilbud, der bedst matcher deres behov, i de tilfælde hvor borgerens behov med tiden udvikler sig betydeligt. Samtidig vil det understøtte en mere hensigtsmæssig økonomisk tilgang, hvis borgere, herunder også borgere, der ikke selv er i stand til at give samtykke hertil, lettere kunne flyttes uden borgerens samtykke til andre mere fagligt hensigtsmæssige tilbud, når kommunen vurderer, at tilbuddet og borgerens behov ikke matcher.

For det andet oplever kommunerne, at magtanvendelsesreglerne og fortolkningen heraf medvirker til udgiftsopdriften, og at magtanvendelsesreglerne samtidig ikke altid sikrer den bedste løsning for borgeren. Magtanvendelsesreglerne fastsætter de lovgivningsmæssige rammer for udøvelse af magt og andre indgreb over for borgeren og har til formål at sikre respekten for individets integritet. I nogle tilfælde medfører reglerne dog, at kommunerne forhindres i at tilrettelægge en fagligt hensigtsmæssig og effektiv drift, fordi fx beskyttelseshensyn skal varetages gennem konstant tilstedeværelse af fysisk personale, hvor andre mindre omkostningstunge løsninger ville kunne sikre samme resultat og samtidig varetage omsorgen for borgeren bedre. Det kunne eksempelvis være tilladelse til at låse genstande, som er til fare for borgeren, inde, fremfor at manuel overvågning skal forhindre udadreagerende borgere i at misbruge dem. Se flere eksempler i boks 2.

For det tredje har borgerne frit valg af botilbud til længerevarende ophold, herunder tilbud etableret både efter serviceloven og efter almenboligloven. Det har til formål at sikre borgeren indflydelse på, hvor vedkommende ønsker at bosætte sig, hvorfor det frie valg indebærer, at borgeren har ret til at vælge et alternativt tilbud til det tilbud, som kommunen tilbyder. Imidlertid har praksis fra Ankestyrelsen ført til, at borgeren i dag kan vælge et alternativt tilbud, der er omkring 25 pct. dyrere end det tilbud, som kommunen tilbyder. Dermed kan borgerens eget valg have store udgiftsmæssige konsekvenser for kommunen, og det giver reelt mulighed for, at borgeren kan vælge et højere serviceniveau end det, som kommunen har vurderet, dækker borgerens behov.

For det fjerde er der begrænsede kommunale styringsmuligheder for ophold på tilbud som forsorgshjem, herberger og kvindekrisecentre, der er akuttetilbud med såkaldt selvmøderprincip, der har til formål at give borgerne hjælp her og nu uden en forudgående tidskrævende visitationsproces. For at kunne honorere dette er det lederen af den enkelte boform, der har visitationskompetencen, når borgeren selv

møder op, og derfor beslutter såvel indskrivning som udskrivning Finansie- ringsansvaret ligger dog fortsat hos kommunerne. Samtidig er taksterne på tilbud omfattet af selvmøderprincippet fast beregnet af det enkelte tilbud på baggrund af omkostningerne og kan ikke forhandles af kommunerne i de konkrete sager. Kommunerne har derfor begrænsede styringsmuligheder, hvorfor 50 pct. af udgifterne på området refunderes af staten. Hertil giver rammerne ikke tilbuddene incitament til at sikre en økonomisk effektiv drift, da deres udgifter til drift af tilbuddet dækkes uanset.

Som følge af de særlige karakteristika kan kommunerne ikke styre hverken den samlede kapacitet på området eller optaget i de enkelte tilbud. Udbuddet tilpasses derfor ikke nødvendigvis behovet. I stedet kan serviceniveauet blive et konkurren- ceparameter, hvilket kan medføre en prismæssig opdrift.

Ekspertudvalget vurderer derfor, at der er behov for at revurdere reglerne med henblik på at understøtte en mere hensigtsmæssig økonomisk prioritering, der kan modvirke udgiftsopdriften og samtidig kan understøtte en faglig hensigtsmæssig tilgang med henblik på at sikre værdighed og omsorg.

Den fælles forsyningspligt udfordres af kollektive handlingsproblemer

Socialområdet er organiseret efter en markedslignende ramme, hvor kommunerne har en fælles forpligtelse til at sikre, at der er det rette udbud af tilbud, herunder at der er tilbud nok, og at kapaciteten matcher efterspørgslen givet borgernes behov.

Den markedslignende ramme er generelt udfordret af en række forhold, som be- grænser konkurrencen. Og reel konkurrence er en væsentlig forudsætning for et velfungerende marked med priser, der svarer til omkostningerne. Det gælder for forhold som beskrevet ovenfor i form af manglende muligheder for at flytte bor- geren uden borgerens samtykke, i takt med at borgerens behov udvikler sig. Helt generelt vurderer Ekspertudvalget, at kommunerne har begrænsede muligheder for at agere på ændret udbud og efterspørgsel.

Et velfungerende marked med reel konkurrence kræver ligeledes gennemsigtighed og mulighed for reelt at sammenligne både pris og kvalitet på tværs af alle indsat- ser, offentlige såvel som private, hvilket er vanskeligt i dag.

De markedslignende forhold betyder, at kommunerne kan købe pladser på sociale tilbud af hinanden eller andre aktører. For at sikre et fleksibelt udbud af relevante botilbudspladser er der behov for, at kommunerne kan gøre brug af både offent- lige, private og selvejende tilbud. Etablering af flere kommunale botilbud indebæ- rer imidlertid en økonomisk risiko ved at påtage sig et driftsherrensvar – både iforhold til etablering og løbende drift. Dette gælder særligt for de tilbud, der er målrettet borgere med de mest specialiserede behov, hvor målgruppen typisk er meget lille på landsplan, og efterspørgslen efter det konkrete tilbud derfor kan være meget varierende. Som følge heraf ses en række kollektive handlingsproble- mer, som i værste fald fører til underudbud af nødvendige tilbud. Essensen heri er, at det typisk bedre kan betale sig at vente på, at andre påtager sig ansvaret og så købe af dem end selv at påtage sig den økonomiske risiko. Hvis alle venter på hin- anden, risikerer man imidlertid, at den nødvendige kapacitet ikke bliver etableret, og at den kapacitet, der etableres, ikke har tilstrækkeligt med alternativer, hvorfor monopollignende tilstande kan opstå.

I forhold til oprettelse af kommunale sociale tilbud står kommunerne i det dilemma, at de på den ene side har brug for tilbud, der giver mest mulig fleksibilitet i forhold til løbende at tilpasse sig ændrede behov hos den konkrete borger. Det kan typisk bedst tilgodeses i tilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens §107, mens det mindst kan tilgodeses i tilbud efter almenboligloven, hvor borgeren får en lejekontrakt og er beskyttet af lejelovgivningen. Borgerne får derudover lejertilsvarende rettigheder i tilbud til længerevarende ophold efter serviceloven. På den anden side er kommunerne underlagt en anlægsramme, der gør, at de for at etablere et socialt tilbud efter serviceloven skal nedprioritere andre anlægsprojekter fx etablering af ny skole, daginstitution eller lignende. Når kommunerne etablerer tilbud efter serviceloven, er anlægget underlagt anlægsrammen. Etableres tilbuddet derimod efter almenboligloven, er det undtaget fra anlægsrammen og medfinansieres i øvrigt typisk af et alment boligselskab. Kommunerne har således et klart økonomisk incitament til at etablere sociale tilbud efter almenboligloven, selvom det indebærer en væsentlig indskrænkning af deres styringsmuligheder efterfølgende. Dette afspejles i, at den største stigning i antal pladser ses på botilbudslignende tilbud. Det er en udvikling, der derudover også er drevet af et politisk ønske om at sikre borgerne en egen bolig.

Begrænset viden og data svækker styringsmulighederne

Data om såvel aktivitet som udgifter og ikke mindst sammenhængen herimellem er afgørende for at kunne forholde sig til, om indsatsen skaber positive resultater for borgeren, og om udgiften står mål med udbyttet. Data og den heraf afledte viden er således en forudsætning for en god faglig såvel som økonomisk styringsindsats – en forudsætning, der aktuelt er udfordret.

Socialområdet har datamæssigt udviklet sig meget i de seneste år, herunder ikke mindst med fokus på indsamling af systematiske data på tværs af kommunerne, der understøtter sammenligning mellem kommunerne og derved kan understøtte den tværkommunale styringsindsats og videndeling. Der er dog fortsat mangel på viden og data, hvilket udgør en selvstændig udfordring for kapacitetsstyringen og planlægningen af den faglige indsats. Det nuværende systemlandskab i kommunerne understøtter ikke automatisk generering af sammenlignelige og retvisende individhenførbare udgiftsdata.

Viden om borgerens aktuelle behov er afgørende for at sikre såvel den faglige som den økonomiske styring. Imidlertid er der en informationsasymmetri mellem tilbuddet og den visiterende myndighed, da tilbuddet grundet sit daglige arbejde med borgeren altid vil have bedre kendskab til borgerens aktuelle behov, mens den visiterende myndighed er afhængig af viden fra tilbuddet. Informationsasymmetrien mellem tilbud (særligt eksterne tilbud) og kommune bidrager derfor også til styringsudfordringen.

Ekspertudvalget vurderer, at der fortsat er behov for videre udvikling af data- og vidensgrundlaget samt af IT-understøttelsen på socialområdet med henblik på at give et bedre grundlag for, at kommunerne kan sikre, at kommunens borgere får mest mulig velfærd for pengene, herunder at indsatserne baseres på viden om, hvad der virker.

2. Ekspertudvalgets anbefalinger

Ekspertudvalget har til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan der kan sikres en fremadrettet faglig og økonomisk bæredygtig udvikling på socialområdet. Det handler om på baggrund af det identificerede udfordringsbillede at pege på tiltag, der kan understøtte, at samfundet får mest mulig velfærd for de knap 58 mia. kr., der årligt anvendes på socialområdet.

Anbefalingerne er alle motiveret af to overordnede hensyn:

Det **er** udvalgets opfattelse, at andre rammevilkår for socialområdet vil kunne give mere omsorg og et bedre liv til borgerne for de samme midler.

Det **skal** være muligt for kommunerne at vedtage og gennemføre politiske prioriteringer generelt på velfærdsområderne, både de specialiserede og de almene velfærdsområder.

Det vil kræve mange og også ret grundlæggende ændringer på flere niveauer på socialområdet, hvis disse to overordnede hensyn skal tilgodeses fuldt ud.

For det første skal der være lovgivnings- og forvaltningsmæssige rammer, som gør det muligt for en kommune inden for de nationalt fastsatte rammer politisk at fastsætte et serviceniveau, som også kan gennemføres i den daglige drift.

For det andet skal det på området for botilbud, som særligt har oplevet stigende udgifter, være muligt for kommunerne – eventuelt i samarbejde – at etablere **botilbudskapacitet**, som kan danne rammen om et velfungerende marked med en rimelig prissætning og et bredt udbud af botilbud, som imødekommer borgernes individuelle behov. Dette kræver både, at der er passende muligheder for at etablere kommunale botilbud, og at der etableres en hensigtsmæssig ramme for drift og sammensætning af botilbudskapaciteten, som ikke hæmmes af asymmetriske etableringsvilkår på tværs af lovgivninger og dermed de forskellige typer af botilbud. Dertil kommer, at det skal være muligt at anvende botilbudskapaciteten fleksibelt for at understøtte, at borgeren får det rette tilbud ud fra en faglig betragtning, herunder at borgeren ikke kan beholde tilbud, der ikke længere er behovssvarende.

For det tredje skal der være hensigtsmæssige driftsvilkår, som sikrer et velfungerede marked for sociale tilbud i bred forstand. Det vil i tillæg til en tilstrækkelig kapacitet sige gennemsigtighed og ens aftalevilkår, som muliggør en reel konkurrence til sikring af priser, som svarer til omkostningerne. Et velfungerende marked kræver regulering, men er også en forudsætning for den type regulering, der kan implementere et politisk fastsat serviceniveau, fx via takstlofter.

Endelig vurderer Ekspertudvalget, at rammevilkårene på botilbudsområdet skal være, så det er muligt for kommunerne at levere den bedst mulige omsorg og livskvalitet for borgerne inden for et givent budget og inden for rammerne af Danmarks konventionsretlige forpligtelser.

Status for Ekspertudvalgets arbejde

Med de anbefalinger, som præsenteres her, har Ekspertudvalget taget hul på opgaven. De tiltag, som anbefales, vil være med til at sikre bedre rammer for planlægning, fornuftig prisdannelse og hensigtsmæssig drift. Tiltagene kan samtidig understøtte øget faglig frihed lokalt til faglige løsninger baseret på sund fornuft, lige som tiltagene kan bidrage til at sænke de administrative udgifter i kommunerne.

Hvis udfordringerne for alvor skal løses – og det både skal blive muligt for kommunerne at foretage og fastholde velfærdsprioriteringer og indrette socialområdet, så det først og fremmest tager udgangspunkt i at levere indsatser af høj kvalitet til borgeren – så skal der mere grundlæggende ændringer til, end de tiltag, der anbefales her. Det vil være fokus for Ekspertudvalgets arbejde resten af året.

Det skal i den sammenhæng nævnes, at Ekspertudvalget er underlagt en række begrænsninger i forhold til sine anbefalinger. Ekspertudvalget har identificeret store og strukturelle udfordringer, der kalder på gennemgribende ændringer. Sådanne ændringer vil dog typisk kræve ændret lovgivning, og det vil kræve yderligere vurdering i forhold til, hvordan nogle af anbefalingernes intentioner bedst muligt kan understøttes inden for Danmarks konventionsretlige forpligtelser. Dertil kommer, at Ekspertudvalgets anbefalinger ikke må være udgiftsdrivende på sigt. Anbefalingerne skal derfor som udgangspunkt kunne gennemføres inden for de eksisterende økonomiske rammer. I nogle tilfælde vil en anbefaling forventeligt på sigt kunne medføre lavere udgifter fx gennem bedre styringsmuligheder, selvom den indebærer merudgifter her og nu. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at nogle af anbefalingerne for nogle borgere vil kunne opleves som serviceforringelser.

Overordnet vurderer Ekspertudvalget, at det nuværende styrings-setup på socialområdet efterlader et meget begrænset lokalt politisk prioriteringsrum på socialområdet. Ekspertudvalgets nedenstående anbefalinger har derfor alle til overordnet formål at understøtte, at kommunerne får bedre mulighed for at prioritere og fastsætte serviceniveauer ud fra faglige og lokale hensyn med borgeren i centrum. Til at understøtte dette har Ekspertudvalget følgende 11 anbefalinger, *jf. boks 1*.

Anbefalingerne varierer i konkretiseringsniveau. Flere af dem udgør pejlemærker for ambitionerne på området og det videre arbejde, mens andre er mere konkrete greb, der kan gennemføres på kortere sigt. De enkelte anbefalinger uddybes i de efterfølgende afsnit.

Boks 1

Oversigt over Ekspertudvalgets anbefalinger

1. Øget mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer
2. Ændring af servicelovens formålsbestemmelse
3. Styrket interressentinddragelse og helhedsbetragtning i Ankestyrelsen
4. Øget fleksibilitet i regler om anvendelsen af botilbud
5. Revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven
6. Eftersyn af tilsyn med sociale tilbud
7. Indførelse af takstloft på områder med selvmøderprincip
8. Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud
9. Styrke udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet
10. Nytænkning af reglerne om merudgiftsydelse
11. Sikring af bedre viden og data

Prioriteringer med borgeren i centrum

Det er en integreret del af kommunernes opgavevaretagelse løbende at foretage en række prioriteringer, hvilket også gælder i forhold til borgere med behov for hjælp og støtte efter serviceloven. Dette følger ikke mindst af kravet om, at kommunen skal tilrettelægge indsatserne med afsæt i en vurdering af den enkelte borgers kon- krete og individuelle behov. Imidlertid vurderer Ekspertudvalget, at kommunerne i flere tilfælde er forhindret i at foretage disse prioriteringer med fuldt afsæt i, hvad der reelt er til borgerens bedste og dette ofte i kombination med store økonomi- ske konsekvenser til følge. For at understøtte, at kommunerne fremadrettet får bedre muligheder for at foretage prioriteringer med borgerens behov og en hel- hedsbetragtning heraf i centrum, foreslår Ekspertudvalget derfor følgende tre an- befalinger. Flere af anbefalingerne har karakter af at være pejlemærker for den vi- dere udvikling af området og indgår derfor også i Ekspertudvalgets videre arbejde.

Anbefaling 1: Øget mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer

Kommunerne har ifølge serviceloven et prioriteringsrum og mulighed for at fast- sætte serviceniveau ud fra lokale behov og ønsker inden for lovens rammer. Ek- spertudvalget er i dets arbejde blevet gjort opmærksom på, at kommunerne i praksis oplever, at det kan være vanskeligt at fastsætte og følge et serviceniveau, ligesom kommuner oplever udfordringer ved at styre og prioritere indsatser. Det øger udgiftspresset på socialområdet og begrænser kommunernes muligheder for tværgående prioriteringer på tværs af velfærdsområderne. Ekspertudvalget vurde- rer, at dette bl.a. skyldes en oplevelse blandt kommunerne af, at Ankestyrelsen i vid udstrækning udfylder servicelovens fortolkningsrum, at rettigheder er det grundlæggende princip for tildeling af ydelser efter serviceloven, og at økonomi og effekt sjældent indgår som hensyn i lovgivning og relevante myndigheders praksis.

Ekspertudvalget finder det afgørende, at det skal være legitimt for kommunerne at foretage de nødvendige prioriteringer og fastsætte serviceniveau ud fra lokale ønsker og behov. Derfor anbefaler Ekspertudvalget, at kommunernes mulighed for at prioritere og fastsætte lokale serviceniveauer skal styrkes. Pejlemærket for den fremadrettede udvikling af socialområdet anbefales med andre ord at være, at nye tiltag skal understøtte og øge kommunernes mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer. Ekspertudvalget vil i sit videre arbejde have fokus på at under- støtte anbefalingen gennem konkrete greb.

Anbefaling 1: Øget mulighed for at fastsætte lokale serviceniveauer

Ekspertudvalget anbefaler, at kommunernes mulighed for at prioritere og fastsætte lokale serviceniveauer styrkes. I det videre arbejde med udvikling af socialområdet bør der således tages afsæt i et pejlemærke om, at kommunerne legitimt skal have muligheder for at fastsætte lokale serviceniveauer og foretage prioriteringer med afsæt i lokale forhold.

Anbefaling 2: Ændring af servicelovens formålsbestemmelse

Kommunerne oplever, at rettigheder er den dominerende styringslogik på socialområdet, hvilket bl.a. skyldes Ankestyrelsens praksis i forbindelse med afgørelser og principmeddelelser, hvor Ankestyrelsen udfylder en del af servicelovens for- tolkningsrum og således fratager kommunerne muligheder for at prioritere og fastlægge serviceniveau. Det foreslås på den baggrund at ændre servicelovens for- målsbestemmelse.

Ekspertudvalget ønsker at sende et markant signal om en ny retning for socialpolitikken, hvor borgerens potentiale står centralt, og hvor økonomi er et legitimt hensyn på lige fod med øvrige hensyn, herunder faglige vurderinger og borgerens ønsker og behov, i visitationen af indsatser efter serviceloven, og hvor rehabilitering får fornyet fokus. Det skal give anledning til at drøfte prioritering på socialområdet. Samlet set skal forslagene bidrage til at sikre, at socialpolitikken udvikler sig i en faglig og økonomisk bæredygtig retning. Ekspertudvalget finder det principielt vigtigt og vil derfor tage det med i sit videre arbejde, herunder også vurdere behov for yderligere ændringer af serviceloven med henblik på, at loven samlet understøtter økonomiske hensyn og en helhedsorienteret tilgang til borgeren.

Anbefaling 2: Ændring af servicelovens formålsbestemmelse

Ekspertudvalget anbefaler, at servicelovens formålsbestemmelse ændres, så borgerens potentiale og kommunernes mulighed for at prioritere og fastsætte lokale serviceniveauer samt økonomiske hensyn og en helhedsorienteret tilgang ifm. afgørelser gives en mere fremtrædende rolle.

Anbefaling 3: Styrket interessentinddragelse og helhedsbetragtning i Ankestyrelsen

Ekspertudvalget vurderer, at Ankestyrelsen i dele af sin praksis anlægger fortolkninger af lovgivningen på socialområdet, der fraviger de økonomiske forudsætninger, der har ligget til grund for lovgivningen, og som således kan være fordyrende for kommunerne. Ekspertudvalget anbefaler derfor at understøtte et øget hensyn til økonomiske hensyn som led i en helhedsbetragtning i Ankestyrelsens behandling af sager efter serviceloven.

Anbefaling 3: Styrket interessentinddragelse og helhedsbetragtning i Ankestyrelsen

Ekspertudvalget anbefaler at styrke hensynet til en helhedsbetragtning i Ankestyrelsens behandling af sager efter serviceloven, herunder ift. økonomiske hensyn og muligheden for lokal fastsættelse af serviceniveau. Ankestyrelsen skal i sin praksis tage højde for de økonomiske hensyn, der ligger til grund for lovgivningen. Det anbefales derfor, at:

-

Ankestyrelsen i forbindelse med principmeddelelser forholder sig til overordnede implikationer for afgørelsens implementering og økonomiske konsekvenser.

Ankestyrelsens forpligtelse til at søge dialog med interessenter på socialområdet øges, herunder KL og Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

En ændring af servicelovens formålsbestemmelse kan understøtte, at Ankestyrelsen skal vægte hensyn til bl.a. økonomi og helhedsbetragtning, *jf. særskilt § 2 om ændring af servicelovens formålsbestemmelse.*

Ekspertudvalget vil på den baggrund

fortsat være opmærksom på, hvordan disse udfordringer håndteres i det videre arbejde, herunder at sikre, at servicelovens formålsbestemmelse og øvrige bestemmelser samlet understøtter økonomiske hensyn og en helhedsorienteret tilgang til borgeren. Styrket dialog med interessenter i forhold til Ankestyrelsens sagsbehandling vurderes at kunne sikre, at Ankestyrelsens praksis i højere grad er i overensstemmelse med lovgivers intention og de økonomiske forudsætninger, der har ligget til grund for lovgivningen.

Mest mulig velfærd for pengene

Kommunerne bruger som nævnt i dag knap 58 mia. kr. årligt på det specialiserede socialområde. Men området er kendetegnet ved rammevilkår, som ikke nødvendigvis understøtter, at pengene bruges effektivt, og sikrer, at vi som samfund får mest mulig velfærd for pengene. For at sikre dette fremadrettet foreslår Ekspertudvalget følgende syv anbefalinger.

Anbefaling 4: Øget fleksibilitet i anvendelse af botilbud

Kommunerne har i dag tre muligheder for at tilbyde ophold i botilbud til borgere med behov for sociale indsatser som en del af dette ophold. Visse tilbud har karakter af længerevarende ophold, mens andre tilbud har karakter af midlertidigt ophold, jf. nedenfor. For alle tre tilbudstyper gælder, at bestemmelsen generelt alene giver den boligmæssige ramme, mens den støttmæssige indsats generelt skal bevilliges særskilt ved siden af, men som en integreret del af opholdet.

Tilbud til længerevarende ophold efter servicelovens § 108 eller botilbudslignende tilbud efter almenboliglovens § 105, hvor borgeren indgår i et lejeforhold. Kommunen visiterer til længerevarende botilbud, hvis det vurderes, at borgeren har et varigt behov for en boform med støtte. Indholdsmæssigt er ophold i tilbud efter de to hjemmelsgrundlag ens, idet de begge er målrettet et længerevarende ophold. I botilbudslignende tilbud efter almenboligloven opnår borgeren lejerrettigheder efter lejeloven, mens borgere i tilbud efter servicelovens § 108 får lejerlignende rettigheder. Under hensyn hertil og grundet vurdering af Danmarks konventionsretlige forpligtelser gælder for begge typer af tilbud, at kommunens muligheder for at flytte en borger uden samtykke, når denne først er flyttet ind, er begrænsede.

Tilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens § 107 giver kommunen øget fleksibilitet i forhold til muligheden for at flytte borgeren fx i tilfælde af ændringer i borgerens behov. Dette skyldes opholdets midlertidige sigte. Der gælder dog stadig begrænsninger for kommunens mulighed for at flytte borgerne.

Kommunerne fremhæver, og drøftelser i Ekspertudvalget har peget på, at reglerne for anvendelse af botilbud i mange tilfælde er en barriere for faglig og økonomisk hensigtsmæssig drift af området.

Særligt nævner kommunerne, at den manglende fleksibilitet ved flytning af borgere uden samtykke fører til ineffektiv ressourceudnyttelse i de tilfælde, hvor borgerens aktuelle behov betyder, at vedkommende ikke er en del af den målgruppe, tilbud-

det er godkendt til. Udfordringerne kan opstå, hvis borgerens behov ikke har været tilstrækkeligt udredt inden visitationen til et givet tilbud, eller hvis borgerens behov udvikler sig under opholdet på en måde, hvorved borgeren ikke længere er en del af den målgruppe, tilbuddet er godkendt til. Det kan ligeledes opstå, når kommunen af hensyn til den samlede efterspørgsel ønsker at tilpasse tilbudsmassen til nye behov i den samlede borgergruppe.

Ekspertudvalget finder behov for et opgør med, at borgere kan beholde botilbud, der ikke længere i udgangspunktet er behovssvarende. Ekspertudvalget mener, at modtagere af sociale tilbud, ligesom borgere uden behov herfor, løbende må være villige til at acceptere nye boligmæssige rammer for at

sikre, at de matcher ens behov og er det fagligt rette valg. Det kan fx indebære, at borgeren må flytte fra øbolig, der nødvendiggør trappegang, når borgeren ikke længere er i stand til at gå på trapper. En øget fleksibilitet ses derfor nødvendig for at understøtte, at borgeren får det rette tilbud ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

På baggrund af ovenstående anbefaler Ekspertudvalget, at der sikres øget fleksibilitet i reglerne om botilbudsområdet. Målsætningen er at skabe en bedre balance i regelgrundlaget, som understøtter en fleksibel udnyttelse af boligmassen, der afspejler udviklinger i borgernes behov, og dermed muligheden for at give de fagligt mest hensigtsmæssige tilbud samt understøtte kommunernes økonomiske styringsmuligheder.

Anbefaling 4: Øget fleksibilitet i regler om anvendelsen af botilbud

Ekspertudvalget anbefaler, at reglerne vedr. anvendelse af botilbud justeres, så der gives mere fleksible vilkår for anvendelsen af botilbuddene. Dette skal ske for at sikre den rette støtte og hjælp til borgeren, når borgerens behov ændrer sig, og for at sikre en hensigtsmæssig styring og anvendelse af den samlede botilbudskapacitet.

Det anbefales, at der som grundlag for ovenstående iværksættes en afdækning af, hvordan man bedst kan øge fleksibiliteten, herunder hvordan det kan ske bedst muligt inden for Danmarks internationale forpligtelser og under hensyntagen til borgerens retssikkerhed. Afdækningen skal munde ud i at identificere målrettede løsningsmodeller.

Ekspertudvalget noterer sig, at den aktuelle fortolkning af Danmarks internationale forpligtelser efterlader et meget snævert mulighedsrum ift. at kunne flytte borgeren fra sit eget hjem uden borgerens samtykke. Det begrænser kommunernes muligheder for at anlægge et helhedssyn på, hvordan den eksisterende botilbudskapacitet kan anvendes til størst gavn for de forskellige målgrupper.

Ekspertudvalget vil derfor arbejde videre med at undersøge mulighederne for at ændre de institutionelle rammer for botilbud inden for Danmarks internationale forpligtelser med henblik på at komme med anbefalinger i det videre arbejde. Arbejdet vil involvere et internationalt perspektiv med henblik på at finde inspiration i andre landes håndtering af de konventionsmæssige rammer.

Anbefaling 5: Revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven

Magtanvendelsesreglerne vurderes af Ekspertudvalget ikke altid at give den mest hensigtsmæssige ramme for myndighedernes opgaveløsning på omsorgsområdet. Det handler om, hvad der er de bedste løsninger for borgeren, herunder dels om at der ikke anvendes unødigt mange ressourcer på løsninger, der ikke er de bedste

for borgeren, dels om at der ikke anvendes unødigt mange ressourcer på administration af magtanvendelsesreglerne. Ekspertudvalget anbefaler derfor en revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven. Det er vigtigt, at der både tages højde for borgerens retssikkerhed og kommunernes økonomiske og styringsmæssige udfordringer.

Anbefaling 5: Revision af magtanvendelsesreglerne i serviceloven

Ekspertudvalget anbefaler, at magtanvendelsesreglerne revideres, så de på mest hensigtsmæssig vis kan understøtte kommunernes arbejde med at sikre omsorg, værdighed og tryghed for den berørte gruppe mennesker. Dette skal ske under hensyntagen til borgernes retssikkerhed såvel som til en økonomisk hensigtsmæssig opgaveløsning på området.

Ekspertudvalget finder det væsentligt, at reglerne revideres med henblik på at sikre en bedre balancering af de forskellige ovennævnte hensyn med det formål at øge helhedssynet på, hvordan værdighed og omsorg bedst sikres for den enkelte borger.

Der er kendte eksempler fra kommunerne og andre aktører om uhensigtsmæssigheder ved de eksisterende regler, *jf. boks 2*.

Boks 2

Cases der viser uhensigtsmæssigheder i de eksisterende magtanvendelsesregler Der er flere eksempler på, at kommunerne oplever uhensigtsmæssigheder med de eksisterende magtanvendelsesregler, herunder:

Botilbuddene har ikke altid mulighed for våge over borgeren ved hjælp af velfærdsteknologi, som i visse tilfælde bidrager til at sikre den enkelte borgers tryghed og omsorg, eksempelvis for at holde øje med om en borger står op om natten. Alternativet vil typisk være konstant fysisk tilstedeværelse af personale. Der kan være situationer, hvor velfærdsteknologi kan bidrage til borgerens livskvalitet, samtidig med at der tages hensyn til, at ressourcerne anvendes mere hensigtsmæssigt.

- Kommunerne oplever, at ikke alle borgere kan håndtere at have fri adgang til fx knive og andre genstande, der kan udgøre en fare for borgeren, i egne skabe. På trods af en omfattende pædagogisk indsats er det ikke muligt at holde skabe åbne i disse få borgeres bolig, uden at det samtidig bliver en trussel mod andres og borgerens eget fysiske og psykiske helbred. Derfor kan der være situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen kan forhåndsgodkende aflåsning af disse borgeres skabe.

- Registrering og krav om dokumentation og indberetninger tager meget tid og ressourcer fra kerneopgaven. En ændring af reglerne vil derfor frigøre tid og ressourcer, som kan bruges til at yde mere støtte til borgerne. Omvendt skal indberetninger sikre tilsynsmulighed, klageadgang m.v. og bidrager derfor til borgerens retssikkerhed.

Anbefaling 6: Eftersyn af tilsyn med sociale tilbud

Tilbud på socialområdet er underlagt forskellige tilsyn, som stiller krav til driften af tilbuddene. Kravene kan være ressourcekrævende at indfri og er ikke altid i overensstemmelse indbyrdes. Det kan potentielt føre til en udgiftsopdrift.

Med henblik på at sætte borgerens velfærd og omsorg i fokus samt være til gavn for en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på området, anbefaler Ekspertudvalget derfor, at der gennemføres et eftersyn af tilsyn med sociale tilbud. Det

indebærer en undersøgelse af, om tilsyn medvirker til at øge udgifterne til driften af sociale tilbud, om reguleringen af tilsynene kan forenkles, og hvordan koordinationen mellem tilsynene kan styrkes.

Anbefaling 6: Eftersyn af tilsyn med tilbud på socialområdet

Ekspertudvalget anbefaler, at der igangsættes et eftersyn af tilsynene, som tilbud på socialområdet er underlagt, herunder socialtilsynet. Eftersynet bør bl.a. undersøge:

- Om tilsyn medvirker til at øge udgifterne til driften af sociale tilbud, herunder i hvilket omfang socialtilsynet og øvrige tilsyn stiller unødige og udgiftsdrivende krav til administration.

Om reguleringen af tilsynene kan forenkles.

Hvordan koordinationen mellem tilsynene kan styrkes. Hvordan læringsperspektivet i tilsynene kan styrkes.

Hvordan uoverensstemmende krav fra forskellige tilsyn løses.

Drøftelser og oplæg i Ekspertudvalget peger på, at de omfattende opgaver med tilsyn i hvert enkelt tilbud på socialområdet har betydning for den faglige og økonomiske udvikling på socialområdet, *jf. boks 3*.

Boks 3**Eksempler på implikationer for den økonomiske og faglige udvikling af omfattende opgaver med tilsyn på de enkelte tilbud***Øgede udgifter til driften af tilbud på socialområdet*

Flere kommuner oplever, at påbud eller skærpet tilsyn mv. fra tilsyn kan være omkostningstunge for tilbuddene. Nogle kommuner har givet udtryk for, at de oplever, at tilbud overkompenserer med forskellige fordyrende tiltag for at undgå påbud, der i sidste instans kan lukke tilbuddene.

Dertil kommer, at kommuner og botilbud har henvendt sig til Social- og Boligstyrelsens auditfunktion om, at de bruger mange ressourcer på dokumentation, administration og møder i forbindelse med tilsynsbesøg.

Koordinering af forskellige tilsynsmyndigheder

Kommunerne oplever, at de mange tilsyn varetager forskellige og nogle gange modsatrettede hensyn, frem for at tilgå tilbuddene ud fra et helhedsorienteret perspektiv. Det gælder fx socialtilsynet, Arbejdstilsynet, Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed, som hver især kan stille krav til kvaliteten og driften af området ud fra forskellige perspektiver og i nogle tilfælde med modsatrettede hensyn.

Eksempelvis kan Fødevarestyrelsens af hensyn til hygiejnekontrol give påbud om aflåsning af skuffer og køkkenskabe på et botilbud, mens efterlevelsen af påbuddet kan være en magtanvendelse og et indgreb i selvbestemmelsesretten ifølge socialtilsynene. Det er ikke i denne situation muligt at overholde begge krav.

Anbefaling 7: Indførelse af takstloft på områder med selvmøderprincip

Kvindekrisecentre, forsorghjem og herberger er omfattet af selvmøderprincippet, hvilket indebærer, at borgeren har ret til at få ophold uden forudgående kommunal visitation. Tilbuddene har en række særlige karakteristika, som Ekspertudvalget vurderer medfører en række styringsmæssige udfordringer for kommunerne, *jf. afsnit 1.3.*

Som følge af de særlige karakteristika kan kommunerne ikke styre hverken den samlede kapacitet på området eller optaget i de enkelte tilbud. Udbuddet tilpasses derfor ikke nødvendigvis behovet.

Optaget styres af tilbuddene selv, hvorfor prisen ikke bliver et konkurrenceparameter. I stedet kan serviceniveauet blive et konkurrenceparameter, hvilket kan medføre en prismæssig opdrift. Endelig kan kommunerne ikke direkte beslutte indsatsen på tilbuddet eller varigheden heraf, og kommunerne har ikke mulighed for at forhandle om priserne, da taksterne er faste på dette område.

Det vurderes på den baggrund relevant at indføre et eller flere takstlofter for kvindekrisecentre, herberger og forsorghjem mhp. at skabe et bedre styringsgrundlag samt skabe bedre incitament til at effektivisere og mindske enhedsomkostningerne. Ekspertudvalget anbefaler derfor en ny takstmodel for tilbud omfattet af selvmøderprincip.

Anbefaling 7: Indførelse af takstloft på områder med selvmøderprincip

Ekspertudvalget anbefaler, at der på områder med selvmøderprincip indføres takstloft med henblik på at sikre ensartethed i priser samt bedre grundlag for fastsættelse af et serviceniveau og økonomisk styring af området.

Det bemærkes, at et takstloft vil betyde, at der vil være tilbud, som vil være nødsaget til at justere serviceniveauet, fordi deres takst beregnet efter gældende regler er højere end takstloftet.

Det bemærkes derudover, at der er forskelle mellem herbergs-/forsorghjemsområdet og kvindekrisecenterområdet, både hvad angår målgruppens behov og indholdet af indsatsen. Der vil

derfor forventeligt skulle fastsættes forskellige takstlofter for de to delområder. Dertil kommer, at der kan være behov for flere takstlofter inden for det enkelte delområde med henblik på at afspejle forskelle i målgruppens behov.

Et takstloft vil ikke ændre på alle de styringsmæssige rammer og dertilhørende udfordringer, som er skitseret ovenfor. Eksempelvis løser det ikke den problemstilling, at kommunerne ikke kan styre kapaciteten eller bredden af målgruppen, der optages på herberger. Der er derfor en risiko for, at udgiftspresset vil fortsætte, da kapaciteten målrettet borgere med mindre sammensatte problemstillinger af kommunerne opleves at have været stigende i flere år. Det bør derfor overvejes at gennemføre yderligere tiltag for at styrke kapacitetsstyringen på området eksempelvis via en koordinering i det eksisterende rammeaftalesamarbejde. Kapacitetsstyringen kan også styrkes ved opdeling af opholdet i en indledende akutfase, hvor lederen har visitationskompetencen, hvorefter kommunen overtager visitationskompetencen.

Det bemærkes, at der i forlængelse af omlægningen af hjemløseindsatsen er igangsat en kapacitetsanalyse, som skal komme med anbefalinger til fremtidig kapacitetsstyring af herbergsområdet. Anbefalingerne om fremtidige styringsgreb skal drøftes politisk. Kapacitetsanalysens resultater og anbefalinger er kun gældende for herbergs-/forsorgshjemsområdet og kan således ikke overføres direkte til kvinde-

krisecenterområdet. Ekspertudvalget anbefaler dog, at der skeles til nye løsninger på hjemløseområdet som inspiration til forslag til nye tiltag på kvindekrisecenterområdet i forhold til kapacitetsstyring.

Anbefaling 8: Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud

Borgere, der er visiteret til visse tilbudstyper, har ret til frit valg af botilbud. Ankestyrelsen har i flere principafgørelser slået fast, at borgerens benyttelse af det frie valg forudsætter, at det alternative tilbud ikke er "væsentligt dyrere". Ankestyrelsen definerer dog ikke, hvad der forstås ved "væsentligt dyrere". På baggrund heraf rådgiver DUKH (Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet) borgere og pårørende om, at en fordyrelse på 10-20 pct. formodentlig ikke er væsentligt dyrere, mens en fordyrelse på 30 pct. formodentlig vil blive betragtet som væsentligt dyrere (4). DUKH's rådgivning er ikke juridisk bindende. Den er dog med til at skabe en forventning hos borgerne og pårørende.

Forventninger til muligheden for at vælge dyrere tilbud kombineret med en manglende formel stillingtagen til, hvor store økonomiske konsekvenser borgerens valg må have for kommunen, indebærer styringsmæssige udfordringer for kommunerne og kan virke fordyrende. Endvidere finder Ekspertudvalget det principielt forkert, at borgeren har mulighed for at vælge et dyrere tilbud, herunder også mulighed for at tilvælge et højere serviceniveau, end deres behov tilsiger, som er det, kommunen skal lægge til grund for sin visitation. Ekspertudvalget anbefaler derfor, at der indføres en beløbsgrænse for borgerens frie valg.

I mange tilfælde vil borgerens "frie valg" af botilbud være sammenfaldende med det kommunalt visiterede tilbud, fordi borgeren og pårørende inddrages i visitationsprocessen. I visse tilfælde kan borgerens ret til valg af et dyrere alternativt tilbud imidlertid vanskeliggøre kommunens mulighed for at imødekomme borgerens støttebehov på den mest omkostningseffektive vis.

Eftersom borgeren ud fra en individuel og konkret vurdering visiteres til et tilbud, der fagligt vurderes at kunne imødekomme borgerens behov til et vist omkostningsniveau, vil det visiterede tilbud med denne anbefaling anses for at være økonomisk rammesættende for det serviceniveau, som borgeren er berettiget til. Tiltaget kan således bidrage til at skabe en realistisk forventningsafstemning med borgeren ift. det angivne serviceniveau, ligesom det kan øge den økonomiske forudsigelighed for kommunen.

Anbefaling 8: Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud.

Ekspertudvalget anbefaler, at der indføres en beløbsgrænse for et alternativt tilbud på 0 pct., dvs. at borgeren kan vælge alternative tilbud, så længe prisen herfor ikke overstiger prisen for det tilbud, som kommunen har visiteret til.

³ Principafgørelse 165-10 (<https://www.retsinformation.dk/api/pdf/153246>), principafgørelse 178-11 (<https://www.retsinformation.dk/api/pdf/153514>), principafgørelse 41-15 (<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2015/9890>) og principafgørelse 72-14 (<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2014/9950>)
⁴ <https://www.dukh.dk/Guides-og-Praksisnyt/@27/Praksisnyt-12---Frit-valg-af-botilbud>

Forslaget forudsætter ændring af serviceloven og almenboligloven. Forslaget er endvidere afhængig af, at taksterne vil være reelt sammenlignelige. Udvalget vil i sit videre arbejde have fokus på, hvordan gennemsigtighed i priser og prisdannelse på botilbudsområdet generelt kan øges, så der i almindelighed bliver bedre mulighed for reelt at sammenligne botilbud med hensyn til både pris og kvalitet.

Forslaget definerer en beløbsgrænse inden for hvilken, kommunen skal tillade borgeren frit valg af tilbud. Ønsker borgeren et tilbud, der er dyrere end det tilbud, kommunen har visiteret til, fx af hensyn til at sikre nærhed til familie og andet netværk, og vurderer kommunen, at det er et hensigtsmæssigt alternativ i forhold til at tilgodese borgerens behov, så kan kommunen vælge at ændre sin visitation til det ønskede tilbud, hvorved prisen følgelig ikke længere overstiger beløbsgrænsen. Det kan i tillæg til indførelse af en beløbsgrænse på 0 pct. overvejes at gøre egenbetaling for borgeren på beløb, der overstiger beløbsgrænsen, muligt.

Anbefaling 9: Styrke udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet

En tilstrækkelig botilbudskapacitet i kommunerne er en forudsætning for, at der findes et konkurrencedygtigt marked med en rimelig prissætning og bredt udbud af botilbud, som imødekommer borgernes individuelle behov. Dette skal ses i lyset af, at omtrent hver tredje kommune i 2022 havde haft en høj grad af overefterspørgsel fra egne borgere de seneste tre år, dvs. haft større efterspørgsel på botilbud, end de har kunnet imødekomme med egne botilbud (5). Ekspertudvalget anbefaler på den baggrund at udbygge – samt at styrke forudsætningerne for at udbygge – den kommunale botilbudskapacitet.

Anbefalingen skal ses i sammenhæng med det kollektive handlingsproblem, der opstår ifm. etableringen af ny botilbudskapacitet, jf. afsnit 1.4, som kan medføre et underudbud af kommunale botilbudspladser. Dette kan bidrage til at skabe et ”sælgers marked”, hvor der i fraværet af konkurrence er begrænset incitament for botilbuddene til at optimere på pris og omkostningseffektivitet.

De nuværende regler for etablering af sociale tilbud indeholder skæve kommunale incitament til at etablere botilbud efter almenboligloven frem for serviceloven. Skævvridningen i etableringen af nye pladser kan bidrage til, at der ikke er balance mellem, hvilke typer tilbud der er behov for, og hvilke tilbud der etableres. Det hæmmer samtidig kommunernes udgiftsstyring.

Ekspertudvalget anbefaler derfor en række tiltag, der alle skal imødegå det kollektive handlingsproblem, der synes at hindre prioritering af midler til at udbygge den kommunale botilbudskapacitet, herunder at udbygningen sker med de tilbudstyper, der efterspørges.

⁵ VIVE (2022): Kapacitet og efterspørgsel på botilbudsområdet (p. 59)

Anbefaling 9: Styrke udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet

Ekspertudvalget anbefaler at udbygge den kommunale botilbudskapacitet og herunder at understøtte, at den udbygges med de tilbudstyper, der til enhver tid aktuelt er størst behov for. Derfor anbefales følgende tiltag:

Der etableres en lånepulje, som kan anvendes til at lånefinansiere anlægsinvesteringer til udbygning af den kommunale botilbudskapacitet efter serviceloven.

Der sikres en ensretning af de kommunale incitamenter for oprettelse af forskellige typer af sociale tilbud.

Der udarbejdes en vejledning om anvendelsen af reglerne i finansieringsbekendtgørelsen vedr. tværkommunal drift af tilbud.

Der indføres en formaliseret koordinering for etablering af tværkommunale og regionale tilbud i regi af rammeaftalesamarbejdet. Målsætningen er at skabe bedre rammer for kommunernes samarbejde, så kommunerne i fællesskab kan koordinere udbygningen af botilbudskapaciteten.

Ekspertudvalget anbefaler, at en ensretning af incitamenter til etablering af forskellige typer sociale tilbud bør ske ved, at anlægsudgiften forbundet med etablering af botilbud efter serviceloven og botilbudslignende tilbud efter almenboligloven alle undtages den kommunale anlægsramme. En sådan model svækker statens styring af anlægsaktiviteter i kommunerne via anlægsrammen. Det kan medføre et opadgående pres på de offentlige udgifter, medmindre ovennævnte lånepulje til etablering af botilbud efter serviceloven og den øvrige kommunale anlægsramme fx aftales som én samlet anlægsramme. Der skal arbejdes videre med anbefalingen med henblik på at finde en konkret model for ensretning af de kommunale incitamenter under hensyntagen til de øvrige rammer for styringen af de offentlige finanser.

Anbefaling 10: Nytænkning af reglerne om merudgiftsydelse

Merudgiftsydelsen har til formål at kompensere borgeren for de merudgifter, der følger af borgerens nedsatte funktionsevne. Merudgiftsydelsen bliver udmålt af kommunen ud fra størrelsen af den enkelte borgers sandsynliggjorte, nødvendige merudgifter som følge af funktionsnedsættelsen efter en række omfattende sags- trin. Det indebærer, at der i dag ikke er centralt fastlagte grænser for, hvilke typer merudgifter borgere kan få dækket. Kommunen skal "fra bunden" derfor gennemføre en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt borgeren i den konkrete sag har merudgifter i forhold til sammenlignelige personer uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation.

Tilgangen medfører i praksis store udfordringer, hvor kommunen fx skal finde (ofte ikke tilgængelig) statistik for, hvor mange par bukser en gennemsnitsdanser bruger årligt, hvorvidt borgere uden funktionsnedsættelse bruger mere eller mindre el, vand eller varme mv.

Ovenstående medvirker til, at klager over kommuners afgørelser om merudgifter udgør ca. en femtedel af samtlige klager til Ankestyrelsen inden for servicelovens

område. Kommunens afgørelse i omtrent halvdelen af klagerne ændres eller hjemvises af Ankestyrelsen, bl.a. med henvisning til, at der ikke er tilstrækkeligt belæg for det konkrete merudgiftsniveau, som kommunen har vurderet.

De mange klagesager medfører sammen med de store krav til sagsoplysning måske udgifter til administration i kommunerne. De nuværende reglers afledte udgifter vurderes ikke at stå mål med de udbetalte ydelsers omfang. Dertil kommer, at kravene til dokumentation kan skabe en dårlig relation mellem borger og kommune og udfordre borgerens følelse af retssikkerhed.

Med henblik på at understøtte, at samfundet får mest mulig velfærd for pengene, vurderer Ekspertudvalget derfor, at der er behov for en markant forenkling af reglerne vedr. merudgiftsydelse. Dette gælder for reglerne såvel på børn- og ungeområdet som på voksenområdet. Ekspertudvalget anbefaler derfor en nytænkning af reglerne, der skal bidrage til at reducere kommunernes udgifter til administration markant. Initiativet vurderes samtidig at ville bidrage til at øge retssikkerheden ved at skabe et mere simpelt og gennemsigtigt system for udmåling af merudgiftsydelse.

Anbefaling 10: Nytænkning af merudgiftsydelsen

Ekspertudvalget anbefaler, at der udarbejdes en ny model for merudgiftsydelsen, hvor borgeren indplaceres på et af få fastsatte ydelsesniveauer på baggrund af en konkret og individuel vurdering, der i videst mulige omfang baseres på objektive faktorer i form af eksempelvis borgerens konkrete funktionsnedsættelse.

Ekspertudvalget anerkender, at et sådant opgør med vurderingen af borgernes konkrete merudgifter vil betyde, at nogle borgere vil opleve en serviceforringelse og andre en serviceforøgelse. Samlet vurderer Ekspertudvalget, at et nyt system skaber mere plads til et tillidsfuldt samarbejde mellem borgere og kommuner samt væsentligt mindre administration i såvel kommunerne som i Ankestyrelsen. De nærmere niveauer og kriterier vil skulle fastlægges.

Viden som forudsætning for god styring

Systematisk dataindsamling og heraf afledt viden om indsatser til borgere på soci- alområdet er en afgørende forudsætning for en god styring såvel fagligt som øko- nomisk. Imidlertid er der fortsat mangel på viden på området. Og manglende data udgør en selvstændig udfordring for kapacitetsstyringen og planlægningen af den faglige indsats. Det er afgørende forudsætninger, som Ekspertudvalget vurderer nødvendige for fremadrettet at kunne sikre en fagligt og økonomisk bæredygtig udvikling af socialområdet. Ekspertudvalget anbefaler derfor, at datagrundlaget så- vel som IT-understøttelsen heraf på socialområdet udbygges og styrkes.

Anbefaling 11: Sikring af bedre viden og data

I dag er socialområdet kendetegnet ved begrænset databaseret viden om sammen- hængen mellem den indsats, borgeren får, resultaterne for borgeren og udgiften til indsatsen. Det betyder, at det kan være vanskeligt at identificere virksomme og

omkostningseffektive indsatser og tilbud. Struktureret data om borgernes udvik- ling sammenstillet med udgifterne til borgernes indsats vil give mulighed for lø- bende at genbesøge indsatser efter serviceloven, som ikke har de forventede resul- tater, eller som er omkostningsfulde set i forhold til de opnåede resultater.

Der vurderes i dag bl.a. at mangle mere ensartet og struktureret registrering og indberetning af data om borgers progression og udvikling samt udgifterne til bor- gers indsats. Udgifterne på socialområdet opgøres i dag ved hjælp af de kommu- nale regnskaber, hvor det ikke er muligt at koble udgifterne til de enkelte indsatser og enkelte borgere. Det betyder blandt andet, at det ikke er muligt at sammenligne enhedsudgifterne til sociale indsatser på tværs af eksempelvis forskellige tilbuds driftsherretyper (kommunale, regionale, private) eller mellem kommunerne. Manglen på udgiftsdata knyttet til den enkelte borger betyder også, at det ikke er muligt at sammenligne udgiftsniveauet for bestemte aldersgrupper, målgrupper el- ler diagnosegrupper. Det gør det sværere at styre området, da det er uigennemsku- eligt, hvilke grupper der reelt driver et udgiftspres.

Der er behov for tiltag, der kan sikre en mere omfattende dataunderstøttelse af sociale indsatser efter serviceloven, så der er det nødvendige grundlag for at belyse udgiftsudviklingen på socialområdet nærmere samt bedre mulighed for at identifi- cere virksomme og omkostningseffektive sociale indsatser. Ekspertudvalget anbe- faler derfor, at datagrundlaget på socialområdet skal styrkes og

udbygges.

Anbefaling 11: Datagrundlaget på socialområdet skal styrkes og udbygges

Ekspertudvalget anbefaler, at der iværksættes en øget og vedvarende indsats for at udbygge datagrundlaget på socialområdet med henblik på at understøtte styring og prioritering. Ekspertudvalget anbefaler på kort sigt, at der:

- Etableres en national statistik om udgifter på individniveau inden for udvalgte bestemmelser efter serviceloven. Tilvejebringes data, der kan understøtte bedre kapacitetsstyring, herunder data om borgers behov og den tilgængelige kapacitet.
- Udvikles en dataunderstøttet standard for opfølgning på børnenes og de unges behov, og at der indsamles data herom.
- Igangsættes et fællesoffentligt arbejde med fokus på at sikre hensigtsmæssig datainfrastruktur, it-arkitektur, bedre anvendelse af data i praksis mv.

Det nuværende systemlandskab i kommunerne understøtter ikke automatisk generering af sammenlignelige og retvisende individhenførbare udgiftsdata. For at undgå at påføre yderligere manuelle administrationsopgaver forudsætter et nyt indberetningskrav udvikling af IT-understøttelsen, så registrering og indberetning kan ske uden yderligere manuelle arbejdsgange.

Anbefalingen forudsættes gennemført under hensyntagen til gældende regler for behandling af persondata. Anbefalingen vurderes at medføre administrative meromkostninger. Den vil dog også indebære administrative lettelser som følge af automatisering af processer, der i dag er manuelle. Dertil kommer, at anbefalingen vil styrke kommunernes styringsgrundlag, som også forventes at have positive implikationer for kommunerne.

